

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Års- och hållbarhetsredovisning

2017

Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad

Bank & Försäkring

Verksamheten 2017

2017 var året då Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

- Förvärvade 672 hektar skogsmark i nordöstra Skåne och blev direktägare i Sjöbygden Skog AB. Tillträdet ägde rum den 12 januari 2018.
- Inledde arbetet med den nya avdelningen Trygghetstekniker som besöker villakunder för besiktning.
- Förebyggde bränder tillsammans med Kristianstadsbyggen (ABK) genom projektet Superbrandhjältarna.
- Hittade en gynnsam samverkansform tillsammans med bland annat Länsstyrelsen och Region Skåne inom ramen för arbetet med klimatfrågor.
- Gjorde sitt bästa finansiella resultat någonsin.

2017 var också året då...

- Vi firade 180 år och bjöd på tårtkalas i Kristianstad och Hässleholm.
- Vinnaren av Ung Växtkraft hette Kristina Niklasson, nybliven mjölkbonde på Furumossens lantbruk.
- Naturbruksgymnasiet i Osby fick årets Miljöpris.
- Kim Nilsson och Bernard Podlinski blev årets Skadeförebyggare.
- Folket utsåg Osby billack till Årets Verkstad.
- Vi stod upp för våra unga på plats under Almedalsveckan i 7 röster för skolrevolution.

Marknadsandelar Villahem

63,2

Ökning av bankkunder

+12,6

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad - våra kontor

Hässleholm

Bromölla

Kristianstad

104 medarbetare

Mer än 87 300 kunder

Års- och hållbarhetsredovisning

Detta är en kombinerad års- och hållbarhetsredovisning för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Hållbarhetsarbetet har varit ett prioriterat område under flera år, men detta är bolagets första hållbarhetsrapport.

Tillsammans med länsförsäkringsgruppen, civilsamhället, skolan, kommuner och näringsliv har vi utvecklat vårt hållbarhetsarbete. Från att ha arbetat långsiktigt skadeförebyggande och med miljöfrågor arbetar vi nu med ett bredare och mer omfattande perspektiv där våra tre prioriterade områden – miljö, ekonomisk och social hållbarhet – definierar vad vi gör, hur och varför. För ett lokalt och kundägt bolag är det viktigt att arbeta med hållbarhet. Vi är en tydlig del av ett lokalt ekosystem där det som sker i regionen starkt påverkar oss som leverantör av trygghetstjänster. Vi vill vara med och påverka regionen i en mer hållbar riktning, och vi gör det med stort engagemang och långsiktighet.

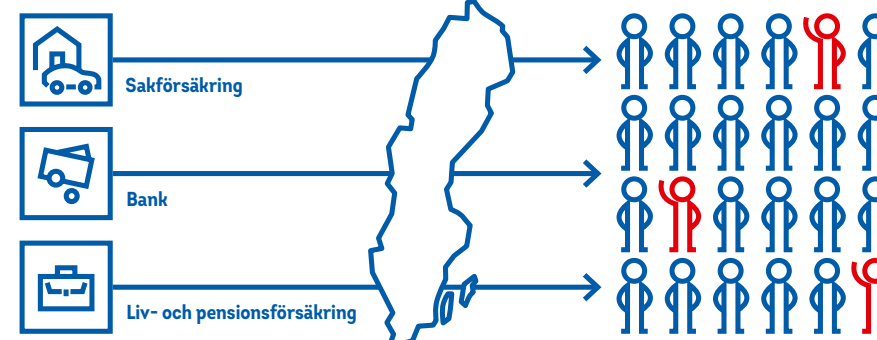
Detta bör du ta hänsyn till när du läser rapporten:

- Vi har tagit utgångspunkt i, och låtit oss inspireras av, Agenda 2030 och Länsförsäkringsgruppens gemensamma hållbarhetsarbete i arbetet med att planera och strukturera bolagets hållbarhetsarbete.
- Hållbarhetsredovisningen gäller all verksamhet inom bolaget och dess dotterbolag. Ingen revision har utförts.
- Hållbarhetsredovisningen är i artikelform och har hänvisningar utifrån lagkrav i förvaltningsberättelsen. (se sid. 38)
- Vi vill gärna ha dina synpunkter och idéer kring hur vi tillsammans kan tänka och agera ännu mer hållbart. Skriv gärna till Renée Carlsson, Hållbarhets- och Kommunikationschef: renee.carlsson@lansforsakringar.se

Om länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna, och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,5 miljoner kunder och cirka 5 900 medarbetare.

Erbjudande 23 lokala bolag > 3,5 miljoner kunder

Innehåll

Inledning

- 2 Verksamheten 2017
- 4 2017 – ett händelserikt och framgångsrikt år

Verksamheten

- 6 Jag brinner för entreprenörskap
- 8 Vi tror på lokalproducerad trygghet
- 10 Med rätt att påverka
- 12 Laddar för tillväxt
- 13 Trygga Tillsammans Företag
- 14 Samverkan som stärker

Hållbarhetsredovisning

- 16 Från miljöledning till hållbarhetsstyrning
- 17 Ansvarsfulla investeringar
- 18 Medarbetarna bygger vår affär
- 19 En fråga om tillit och förtroende
- 19 Interaktiva möten
- 21 Dags att släppa in de unga i debatten
- 22 Mentorskap för framtidens entreprenörer
- 24 Tillsammans för en hållbar framtid
- 26 Här utbildas brandsuperhjältar
- 28 Vi gör det för att hjälpa andra
- 30 Hållbar skadereglering
- 31 Cirkulära bilar
- 32 Trygghetsbesök
- 33 Trygghetstekniker – redan en succé
- 34 Det går att göra skillnad
- 36 Med miljön i fokus

Finansiella rapporter

- 38 Förvaltningsberättelse
- 50 Noter

Övrig information

- 86 Styrelse
- 87 Ledning
- 88 Revisionsberättelse
- 91 Fullmäktige

Bolagsstämma 2018

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 26 april 2018 på Kulturhuset i Hässleholm.

Redovisningen är framtagen av Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad i mars 2018.

Foto: Sven Persson/swelo.se.

Foto sidan 13 och 21: Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads egna bilder.

2017 ett händelserikt och framgångsrikt år för vårt bolag

Utgångsläget är det bästa!

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har en stabil position på den lokala marknaden. Våra produkter och tjänster är anpassade efter våra lokala förutsättningar vilket är viktigt för våra kunder. Vår bankverksamhet fortsätter att växa kraftigt med hög kundnöjdhet och vi börjar synas mer med vårt lokala företagserbjudande. Trygga Tillsammans Företag. Vår nysatsning på skadeavdelning, Trygghets-tekniker, har blivit en succé och trygghetsbesök hos nya villakunder är mycket uppskattade. På privat försäkring går affären lysande och vi fortsätter att öka våra marknadsandelar trots det starka utgångsläget. Kundkännedom och duktiga medarbetare är två av anledningarna. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad står starkt med en balansräkning som ger oss möjligheter att investera för att upprätthålla vår position som en viktig lokal aktör i vår del av Skåne. Under 2017 har vi gjort ett rekordresultat och passerade en magisk gräns; 500-miljonerkronorsgränsen för premieintäkter. Årets resultat ger oss därför möjlighet att återigen dela ut återbäring till våra kunder!

Vi äger 672 hektar skog!

Efter några mycket goda år på börsen beslutade styrelsen, vid årsskiftet, att göra en framtidssäkring genom att förvärva Sjöbygden Skog AB av E.ON. Detta ger oss, förutom 672 hektar skog, en möjlighet att bli lika bra på skogsförvaltning som på bank och försäkring. Förvärvet innebär också en långsiktig och hållbar ekonomisk trygghet vilket gynnar våra kunder.

Under året firade vi 180 år som bolag. Det betyder inte att vi är nöjda, utan fortsätter att utveckla vår verksamhet för våra ägares skull. Och ägarna - det är ju ni, våra kunder!

Niklas Larsson, Vd

Närproducerad investering

I december förvärvade Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad aktiebolaget Sjöbygden Skog AB av E.ON och den 12 januari 2018 ägde tillträdet rum.

Allt fler har fått upp ögonen för investeringar i skog för att komplettera traditionella portföljer med aktier eller andra värdepapper. Skog är en tillgång som har en förutsägbart långsiktig avkastning och ett tillgångsslag som egentligen aldrig förbrukas.

Köpet av Sjöbygden Skog AB är en av de största affärerna någonsin för Bolaget och ses som en strategisk, långsiktig och hållbar investering. Förvärvet handlar om totalt 672 hektar skogsmark i nordöstra Skåne, Blekinge och Halland fördelat på ett antal skogsfastigheter. Bolaget har haft en gynnsam utveckling i investeringar på börsen och det är detta överskott som återinvesteras i skog vilket även medför en minskad risk i placeringsportföljen.

Skogen är en viktig naturresurs och Bolaget ser det som ett bra alternativ till att ta hand om sina kunder, tillika ägares, pengar på.

180 år och tårtkalas

1837 grundades de bolag som idag är Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Idén om försäkring är den samma. Det startade med tanken om att ge trygghet vid brand, om boendet förstördes. Man gick samman i byarna för att hjälpa varandra. Var och en lade en peng som tillsammans bildade en pott som den som drabbades fick. Idag erbjuder vi förutom trygghet för boendet även försäkringar för din verksamhet, ditt fordon, djur, dig själv och din familj. Sedan 1996 har vi dessutom erbjudit bank med brett sortiment för en trygg vardagsekonomi.

Jubileumet uppmärksammades under hela året, men firades lite extra i april med tårtkalas i Kristianstad och Hässleholm.

Mycket har hänt

1837 och 1842 De båda bolag som idag är Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad grundas.

1877 Kreatursförsäkringsförening bildas.

1943 Vi försäkrar vatten och avlopp.

1950 På 1950-talet startade vår motorfordonsförsäkring.

1969 "Avgränsade områden. Kunden i centrum, bolaget finns skyddande åt alla håll." Dessa ledord skrevs av Hans Hug, som ritade vår symbol som idag är en av Sveriges mest kända företagssymboler.

1985 Startar Länsförsäkringar liv.

1990 Startar Länsförsäkringar fondliv AB.

1992 Agria startas.

1996 Vi startar vår bank som idag är Sveriges femte största bank!

1998 Vi fusionerar med Wasa.

2008 Fastighetsförmedlingen flyttar in under samma tak.

2011 Två bolag blir ETT! Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad bildas.

2016 Trygga Tillsammans Vi träffar 67 % av kunderna vid 33 tillfällen och delar ut 150 000 trygghetsprodukter.

2017 Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad fyller 180 år!

Vd Niklas Larsson återkommer ofta till ordet "tillsammans". Detta är lika tydligt när han pratar om klimat- och hållbarhetsarbetet som när det handlar om olika samhällsprojekt som det kund-ägda företaget stöttar och driver.

Jag brinner för entreprenörskap

Med engagemang, kunskap, kapital och kontakter kan Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad vara med och skapa en expansiv grogrund för både nya och befintliga företag i vår del av Skåne.

– Det vinner alla på, menar Vd Niklas Larsson.

I april 2017 tillträdde Niklas Larsson rollen som ny Vd för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Han tog inte bara med sig viktiga bankerfarenheter från utlands-karriären som kredit- och riskchef på SEB. Han tog framför allt med sig en stor passion för sin hembygd.

– Jag ser stora framtidsmöjligheter för vår del av Skåne, säger Osbysonen som nu är tillbaka på hemmaplan.

– Men vi ska inte förlita oss enbart på att andra ska tycka att vår region är viktig och värd att investera i. Vi måste också själva ta ansvar för att tillsammans driva frågor och en utveckling som är bra för oss. Han nämner satsningen Skåne Nordost som ett bra exempel på just det, där de sex kommunerna Bromölla, Hässleholm, Hörby, Kristianstad, Osby och Östra Göinge gemensamt fokuserar på att stärka regionens tillväxt, attraktionskraft, innovationsförmåga och utbildningsnivå. I det här arbetet är Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad en självklar del, menar han.

– Vi ingår i det lokala ekosystemet och sätter alltid den här regionen i första rummet. Vi är en väldigt lokal aktör, med ett väldigt lokalt tänk, som samtidigt erbjuder ett komplett finansiellt utbud för de som bor och verkar här. Det är ganska unikt. Och det gör också att vi kan bidra till att vårt område utvecklas genom att bidra med kapital och hjälpa både privatpersoner och företag att hantera risker.

Rätt stöd för företag

Just de sakerna är avgörande för att skapa en expansiv grogrund, där såväl befintliga företag som blivande entreprenörer kan slå rot och växa. Niklas Larsson efterlyser ett ökat nätverk företag emellan, samtidigt som järnvägsknuten i Hässleholm, den egna flygplatsen och den utbyggda E22:an skapar perfekta förutsättningar för verksamheter att kunna utvecklas och expandera. – Min stora förhoppning är samtidigt att fler människor ska våga ta steget och bli entreprenörer. Det handlar mycket om

mod, att faktiskt våga släppa sargen och ge sig in i matchen.

Även här vill Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad vara en självklar partner. De som tar steget mot entreprenörsdörren behöver stöd och hjälp längs vägen – och på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är dörren alltid öppen.

– Välkommen in och prata med oss. Boka ett besök och se hur vi kan hjälpa till. Alla människor växer av att ha människor omkring sig som kan ge råd, samtidigt som vi kan bistå med rätt kontakter, kapital och riskhantering. Jag brinner verkligen för detta, det är jätteroligt att hjälpa till och hitta lösningar, samtidigt som det är viktigt för att skapa tillväxt i vår del av Skåne, säger han.

Entreprenörsdörren skapar nya jobb

Under "Sveriges bästa näringslivsdag", som hölls på Kristianstad Österlen Airport den 18 oktober 2017, fick unga entreprenörer ställa sig på scenen och berätta om just

sina affärsidéer. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad var samarbetspartner till detta Pitchmaraton och vid sidan av tunga företagsnamn som Henrik Persson Ekdahl (Optimizer Invest) och Erik Andersson (Mellby Gård) satt Niklas Larsson själv med i expertpanelen.

– Det var fascinerande att lyssna på alla kaxiga och kunniga ungdomar som presenterade sina visioner och att också få hjälpa dem och boosta dem. Om vi tillsammans ger dem rätt verktyg, rätt kontakter, coachning och goda råd längs vägen, så

kommer de att skapa både jobb och välbefinnande med sina drömmar, säger han.

” Vi måste också själva ta ansvar för att tillsammans driva frågor och en utveckling som är bra för oss.

Niklas Larsson återkommer ofta till ordet "tillsammans". Detta är lika tydligt oavsett om Niklas pratar klimat- och hållbarhets-

arbete eller de olika samhällsprojekt som det kundägda företaget stöttat och driver. Nätverket Tusen tankar, som drar nytta av mångfalden i bygget av framtiden, är ett exempel. Trygghetsvandringar tillsammans med ett antal sportföreningar ett annat.

Ökad trygghet för alla

– Det är ett jättebra sätt att komma ut i miljöer där man ibland kan känna sig otrygg, och samtidigt visa ungdomar att det finns vuxna som bryr sig. Ett av våra långsiktiga mål är just att skapa ett tryggare och mer inkluderande samhälle. Det vinner alla på.

– Allt vi gör i styrelsearbetet ska mynna ut i vad som är bäst för försäkringstagarna. Vi tror på lokalproducerad trygghet menar styrelseordförande Göran Trobro

Vi tror på lokalproducerad trygghet

Goda affärer och smarta investeringar säkerställer inte bara bolagets ekonomi i ett långt perspektiv. Det ökar också självbestämmandet och det lokala oberoendet för Länssäkringar Göttinge-Kristianstad, menar styrelseordförande Göran Trobro.

Hur tar vi hand om kundernas pengar på bästa sätt?

Den frågan är absolut central i Göran Trobros arbete som styrelseordförande för Länssäkringar Göttinge-Kristianstad.

– Vi finns till för våra ägare, som ju också är våra kunder. Det som är bra för företaget är bra för våra kunder. Det är viktigt för oss att säkra vinsterna i våra investeringar, och återinvestera dem i lokala affärer, säger han.

Ett tydligt exempel på det affärstänket förverkligades den 12 januari i år. Då tillträdde Länssäkringar Göttinge-Kristianstad som ny ägare av aktiebolaget Sjöbygden Skog AB, bestående av ett antal skogsfastigheter. Totalt handlar det 672 hektar skogsmark fördelade på sju platser i nord-östra Skåne, västra Blekinge och delvis också södra Halland.

– Dels tycker vi att skog är en bra långsiktig investering som ger en säker avkastning. Den ger också en direktavkastning som

man kan styra beroende på hur mycket man avverkar. Men framför allt är skogen en viktig naturresurs som kommer att behövas även i framtiden. Vi ser det därför som ett väldigt bra sätt att ta hand om våra kunders pengar på, säger Göran Trobro.

Lokalt och långsiktigt

Vid sidan av investeringar i aktier, räntebärande papper och fastigheter har alltså Länssäkringar Göttinge-Kristianstad för första gången också blivit direkta skogsägare. Affären beskrivs som en av de absolut största i bolagets historia.

– Vi har haft en väldigt bra period på börsen, samtidigt som övriga tillgångar gått upp mycket i värde. På det här viset gör vi en vinsthemtagnings och placerar i något vi tror är mer säkert. Och vi minskar dessutom risken i vår aktieportfölj och investerar samtidigt lokalt i ett långsiktigt ägande. Ett starkt kapital säkerställer inte bara bolagets ekonomi i ett långt perspektiv. Ett bra konsolideringskapital ökar också

självbestämmandet och oberoendet, menar han, liksom möjligheterna att satsa på en utveckling som är bra för både kunderna och regionen i stort. Göran Trobro kan samtidigt sammanfatta ett riktigt starkt verksamhetsår 2017, med en tillväxt på 14 procent för banken och ett rekordstarkt resultat.

– Vi måste ha marknadsmässiga premier. Men vi har föreslagit för stämman att dela ut en återbäring på 100 Mkr i år, säger han.

Ökat ansvar för styrelsen

Ekonomi är en viktig punkt på styrelsens agenda, ett arbete som Göran Trobro i egenskap av styrelseordförande lett i 30 år. – När jag tillträdde 1988 var vi ett försäkringsbolag och hade kanske 10-11 punkter på agendan. I dag har vi snarare 40 punkter på agendan. Vi har genom åren vuxit till ett finansiellt varuhus, som täcker allt våra kunder behöver, samtidigt som regelverken ständigt ändras. Styrelsen har ett helt annat ansvar i dag, säger han.

På dagordningen finns bland annat intern styrning och kontroll, riskhanteringssystem, avtal och rapporteringar. Den 25 maj i år implementeras dessutom EU:s uppmärksammade dataskyddsförordning GDPR.

– Lagen innebär att man inte får lagra information om personer på samma sätt som vi gjorde förut. Det är vi i styrelsen som är ansvariga för att allt genomförs på rätt sätt, säger han.

Rätt kompetenser mot framtiden

Rätt kompetenser är helt avgörande för ett professionellt och framgångsrikt styrelse-

arbete. I den tio man starka styrelsen finns i dag specialistkompetenser inom bland annat marknad och juridik, och så sent som i fjol valdes en ny person in med revisionskompetens.

” Vi finns till för våra ägare, som ju också är våra kunder. Det som är bra för företaget är bra för våra kunder.

Styrelsen håller sammanträden 8-10 gånger om året, till detta kommer också möten i

olika utskott och dotterbolag i skiftande konstellationer. Lika viktigt i styrelsearbetet är en vass framåtblick, för att ständigt kunna möta kundernas skiftande behov.

– Allt vi gör i styrelsearbetet ska mynna ut i vad som är bäst för försäkringstagarna. Vi tror på lokalproducerad trygghet. Ungdomarna är på nätet hela tiden, och där måste vi också hänga med. Samtidigt vill vi alltid erbjuda det personliga mötet på våra lokala kontor. Kan vi kombinera det på ett modernt och enkelt sätt har

vi en fortsatt lysande framtid.

Med rätt att påverka

Han är ingenjör på dagarna och bonde på kvällarna. Och han är fullmäktigeledamot. – Det är ett bra sätt att få följa utvecklingen i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och att kunna påverka. Jag tror verkligen på det kundägda konceptet, säger Henrik Kristiansson, 40 år.

Henrik Kristiansson och hans fru har tre barn, en släktgård, femton Highland cattle och en hel del skog. Så det finns att göra när han kommer hem till Verum från jobbet som ingenjör i Älmhult. – Jag är månskenbonde. Pannlampan är min bästa vän, säger han och skrattar. – Men det är ju vår fritidssysselsättning. Vi gör detta för att vi vill och trivs med det.

Öppna landskap

Djuren behövs för att hålla landskapet runt gården öppet. Highland cattle är en långsamt växande köttträs som håller jobbet markerna väl – det är väldigt rofyllt att genom fönstren se dem beta ner mot sjön. Och emellanåt säljer paret lite nötkött till vänner och bekanta. – Det är ett fantastiskt gott kött. Det blir smakrikt när det kommer från ett djur som får växa långsamt.

Långa perspektiv

Men egentligen är det skogen som är Henriks huvudsyssla på gården. Han är skogs- och träingenjör och brinner för sina hektar med granar och furor. Och precis som med gården, som gått i arv i hans frus familj i flera generationer, är skogen en långsiktig investering och satsning. – Vi gallrar och ser efter skogen, men det är inte dags att slutavverka förrän om 50–60 år eller så. Så det här gör vi för kommande generationer. Att skörden av hans engagemang kommer långt senare bekymrar honom inte. Och på samma vis skördar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad i dag frukten av engagemang i bygden sedan 180 år tillbaka inom skadeförebyggande arbete. – Att bolaget under lång tid valt att satsa på skadeförebyggande åtgärder är en väldigt viktig och grundläggande aktivitet

inom Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Jag är övertygad om att det är det som genom åren starkt bidragit till att bygga varumärket och dess goda renommé. Det har naturligt gynnat försäkringstagarna och därmed ägarna – oss.

Trygga Tillsammans gynnar bygden

Att konceptet är framgångsrikt ser han i sin roll som fullmäktigeledamot, på informationsmöten och stämmor. – Kundundersökningarna visar på väldigt positiva resultat. Det gläder mig att få ta del av det. Som försäkringstagare och ägare till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad tycker jag vi ska vara väldigt stolta, säger Henrik. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads lokala engagemang är också viktigt, konstaterar han, som själv varit med i aktiviteter som Trygga Tillsammans och

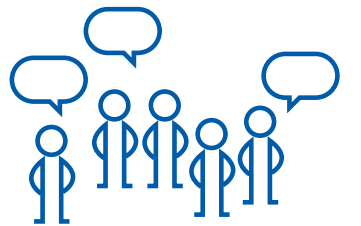
Vill du också vara med och påverka?

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är ett kundägt bolag. Eller uttryckt på ett annat sätt: är du kund hos oss är du också delägare. Fullmäktige är bolagets högsta beslutande organ och finns till för att bevaka kundernas intresse i bolaget. Ledamöterna väljs bland kunderna och av kunderna genom röstningsförfarande.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads verksamhetsområde är uppdelat i 12 valdistrikt och val till fullmäktige sker vart tredje år för respektive distrikt enligt ett rullande schema. Målet är att fullmäktiges sammansättning ska spegla vår kundbas. Vår förhoppning framöver är därför att öka mångfalden och att fler kvinnor och yngre personer vill ta chansen att påverka vårt lokala bank- och försäkringsbolag. Gör det du också!

Det här gör fullmäktigeledamöterna

- Företräder kunderna
- Fattar strategiska beslut om bolagets utveckling
- Utser styrelse
- Är ambassadörer för bolaget

delat ut trygghetsprodukter till kunderna. – Att bolaget engagerar sig lokalt i olika aktiviteter för barn, ungdomar och andra projekt gynnar utvecklingen i bygden. Jag tänker till exempel på Brandsuperhjäl-tar, I mina skor, sponsring och utdelning av reflexvästar till skolor. De engagerar ungdomar som ges en möjlighet till sitt

Spännande inblick

Att sitta med i fullmäktige ger även en spännande inblick i företagets arbete, påpekar han. – Det handlar om bolagsstyrning och jag lär mig nytt hela tiden. Och får möjlighet att påverka. Fullmäktige är en väg att nå och påverka Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

Är man intresserad ska man självklart engagera sig som representant i fullmäktige. Det är ett väldigt glatt gäng. Vi är ganska många och har lärt

Det lokala engagemanget har naturligt gynnat försäkrings-tagarna och därmed ägarna – oss

första jobb. Det ger ungdomarna möjlighet att visa vad de kan och vill, vilket i sin tur skapar nya möjligheter inom Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad eller någon annanstans.

känna varandra, det är lite socialt också att sitta i fullmäktige.

Följande distrikt har val till fullmäktige hösten 2018

Distrikt 2, 4, 7 och 12 vilket omfattar Araslöv, Vinslöv, Farstorp, Hästveda, Norra Åkarp, Verum, Vittsjö, Näsrum, Bromölla, Oppmanna-Vånga, Brösarp och Kivik.

Linus Månsson, DONER TECH

Laddar för tillväxt

Idén föddes när batteriet i mobilen tog slut
– Varför kan man inte "låna" batteri från kompisens mobil?

Det som mest började som en skämtsamt kommentar har i dag förvandlats till en världsunik produkt på marknaden. Linus Månsson har utvecklat en specialsladd som gör att det går att dela med sig av sitt mobilbatteri till andra mobiler, både för Android-telefoner och iPhones.

– Jag visste ingenting om hur laddsladdar fungerar, men det var bara att ta tjuren vid hornen och lära sig. Det blev rätt många kortslutningar där hemma innan jag kom fram till lösningen, säger han.

Linus Månsson har startat företaget DONER TECH, med bas i Hässleholm, som han driver tillsammans med delägaren Fabian Modén. Den CE-märkta sladden har mötts med stort intresse från branschen, och en rikstäckande elektronikkedja har redan lagt en beställning.

Ser möjligheter överallt

Längs vägen från idé till färdig produkt har de rätta kontakterna varit avgörande.

– Det är bara att gå ut på LinkedIn och springa efter det man behöver. Jag fick kontakt med ett företag i Vallentuna, som nu hjälper oss med all produktion i Kina. I den egna webbshopen har laddsladden fått sällskap av allt från konventionella laddsladdar till USB-minnen, högtalare, longboards och ett egenutvecklat komplement till den traditionella golfbilen.

– Det är egentligen en elektrisk longboard, som du sätter golfbagen på och kan köra med på banan.

Hur får du dina idéer?

– När man hör andra prata eller skämta om något, eller när man själv behöver något. Ibland handlar det om en helt ny produkt, ibland om att göra en befintlig bättre. Jag ser möjligheter i det mesta.

Vill boosta unga entreprenörer

Företaget säljer också hemsidor och på sikt är planen att bygga upp flera, specialiserade

dotterbolag under moderbolaget DONER TECH. I sommar tar Linus Månsson steget västerut och flyttar till Los Angeles.

– Tanken är att vara anställd på ett företag där, samtidigt som jag tar kontakt med en massa kända ansikten och hittar samarbeten för DONER TECH. Min kompanjon stannar i Hässleholm, så vi finns kvar här också.

Hur får man fler ungdomar i Skåne att satsa på eget företagande?

– Dels handlar det om att befintliga företag här boostar de yngre som kommer och öppnar upp sina dörrar. Jag tycker också att alla gymnasielinjer borde ha entreprenörskap på schemat. Många ungdomar har redan drivkraften i sig, man behöver bara få fram den för att våga testa. Man ska inte vara så rädd för att misslyckas.

Trygga Tillsammans Företag

Som småföretagare har man mycket att tänka på. Därför har vi tagit fram bank- och försäkringspaketet Trygga Tillsammans Företag som samlar allt på ett ställe och växer i takt med de behov som finns. Trygga Tillsammans Företag anpassas efter verksamheten, oavsett inriktning och hur många anställda bolaget har. Allt för en smidig och trygg lösning när det gäller såväl hanteringen av ekonomin, försäkringen av verksamheten och skydd för såväl ensamföretagaren som eventuella medarbetare.

Med Trygga Tillsammans Företag ingår också ett personligt kontaktteam som hjälper till under hela verksamhetsåret med praktiska råd och tips.

Vi har helt enkelt gjort det lite enklare att driva företag.

Med digitala lösningar får man dessutom ännu mer tid över till annat.

Av den anledningen delar vi ut iPads i en uppskattad kampanj under perioden 2017-09-18 till 2018-12-31. Erbjudandet riktar sig till både nya och befintliga kunder som bokar möte med en rådgivare, och utökar sina tjänster och produkter inom kategorin Trygga Tillsammans Företag.

En av våra nya kunder blev entreprenören Linus Månsson, huvudägare av Hässleholmsföretaget DONER TECH, som här tar emot en iPad från Olle Karlsson, rådgivare Företagsförsäkring.

Hantera din ekonomi

Här har vi samlat betaltjänster som vi tror att du som småföretagare behöver. Rörelsekontot är grunden för att sköta ett företags ekonomi och genom att koppla ett bankgironummer dit kan du enkelt sköta företagets in- och utbetalningar via vår internetjänst.

- Rörelsekonto
- Bankgironummer
- Internetjänst
- Betalkort
- För dig som har många in- och utbetalningar har vi speciella anpassade tilläggstjänster och för att ytterligare förenkla för dig kan du ansluta dig till SpeedLedger e-bokföring.

Försäkra din verksamhet

Genom lokal skadereglering, förebyggande råd och tips samt en årlig genomgång av dina behov ger vi dig ett fullständigt och skräddarsytt skydd för företagets egendom. Vi ser även till att ditt skydd täcker eventuella skadeståndskrav eller ekonomiska förluster som ett avbrott i verksamheten kan leda till.

- Egendomsförsäkring
- Ansvarsförsäkring
- Avbrottsförsäkring
- Rättsskydd

Skydda dig själv och dina medarbetare

Som företagare är det viktigt att du ger dig själv och dina medarbetare trygghet utöver lönen. Vi hjälper dig att hitta rätt i pensions-, olycksfalls-, sjuk- och livförsäkringar. Både om du är egenföretagare eller har anställda. Vi hjälper dig att skräddarsy tjänstepensionslösningen för dig och ditt företag.

- Tjänstepension
- Sjukvårdsförsäkring
- Livförsäkring
- Kapitalförsäkring
- Olycksfalls- och sjukförsäkring

Samverkan som stärker Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen Länsförsäkringar AB, med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samla dessa resurser i Länsförsäkringar AB. För våra kunder är vi alltid lika lokala - Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har alltid kund-kontakterna här i länet, men i Länsförsäkringar AB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. Länsförsäkringar ABs uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

1. Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB
Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad äger 3,6 procent av aktiekapitalet i Länsförsäkringar AB. Aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB inräknas i Länsförsäkringars Göinge-Kristianstads konsolideringskapital.

2. Styrkan i varumärket
Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett varumärkes- och värderingsarbete som varit konsekvent och långsiktigt. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt. Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Kantar Sifos anseendeundersökning 2017 visar att Länsförsäkringar har det sjätte högsta anseendet av alla svenska företag – en lista som toppas av Volvo och Ikea. Länsförsäkringar har också under många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag – den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom både bank, försäkring och fastighetsförmedling.

3. Liv- och pensionsförsäkring
Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till Länsförsäkringar AB. Bolaget erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar

Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars fondutbud består av 38 fonder med eget varumärke och 49 externa fonder. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Fondliv-bolaget förvaltar 128 mdr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv, som är stängt för ny-teckning, förvaltar traditionell livförsäkring som är tecknad före stängningen 2011. Länsförsäkringar Liv förvaltar traditionell livförsäkring åt sina kunder i fyra bestånd; Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. Kunder med försäkringar i Gamla Trad har sedan 2013 möjlighet att ändra villkoren i befintliga försäkringar till Nya Trad.

4. Bankverksamhet
Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt. Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen. Målet är att med en låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden, en utmärkelse Länsförsäkringar har fått tolv gånger de senaste fjorton åren. Länsförsäkringar Bank har också de mest nöjda företagskunderna, bolånekunderna och företagskunderna för fastighetslån.

5. Djur- och grödaförsäkring
Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring och är marknadsledande i Sverige. Agria är ett renodlat specialistbolag för

djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som specialistkunskap, djurvänlighet och empati byggt ett mycket starkt dottervarumärke till Länsförsäkringar. Agria har ett nära samarbete med flera djurägarorganisationer. Verksamheten växer sig även allt starkare på marknader utanför Sverige. Under 2017 inleddes ett samarbete med franska kennelklubben. Verksamheten startar under våren 2018 med kontor i Paris.

6. Hälsa
Affärsområde Hälsa inom Länsförsäkringar AB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och grupp-försäkringsområdet, mot såväl företags- som privatsegmentet. Bland erbjudandena som utvecklas finns produkter som liv-, sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring, samt bolåneskyddet Bo kvar.

Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och erbjuder en sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälso-tjänster. På så sätt hoppas vi kunna bidra till bättre hälsa. Bolåneskyddet är ett viktigt sätt att bidra till våra strategiska bolånekunders ekonomiska trygghet.

7. Stabil återförsäkring till lägre kostnad
Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostna-

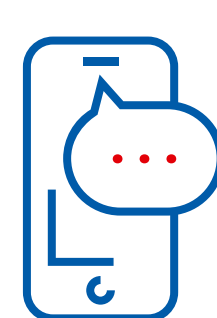
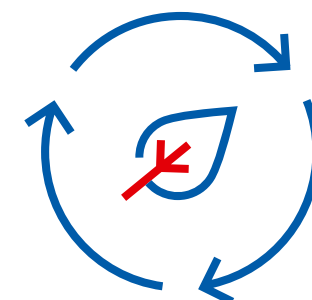
derna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads kunder.

8. Övrig samverkan
Förutom den samverkan som sker genom Länsförsäkringar AB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom Länsförsäkringar AB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

9. Gemensam utveckling
En av Länsförsäkringar ABs uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete i syfte att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och öka värdet för kunderna.

Utveckling av kundmötesplatserna
Arbetet med att utveckla kundmötesplatserna fokuserades under 2017 på fyra områden; kundbearbetning och paketering, effektivisering och förenkling av processer, arbetssätt och bemötande i skadekundmötet samt digitalisering och kanalsamverkan. Förflyttningsarbetet sker genom kunddialog och syftar till att genom kundens hela livscykel erbjuda paketerade lösningar.

Under 2017 har ett verktyg för proaktiv och automatiserad kundbearbetning etablerats som gör det möjligt att ge relevanta erbjudanden i rätt kanal vid rätt tillfälle. Marknadsbearbetningen har också underlättats genom aktivt arbete med kundvårdsprogram och genom att Länsförsäkringars webbplats förbättrats vad gäller stöd för lokala marknadskampanjer. Hanteringen av återbäring till kunderna har också effektiviserats.

Processer har förenklats och effektiviserats genom ökad automatisering och genom förbättrade kundmöten. En lösning för att kund och rådgivare ska kunna dela information över internet har utvecklats och börjar användas under 2018. Behovsguider har vidareutvecklats för att identifiera kundens behov och ge relevanta erbjudanden. Arbetssätt och verktyg som används i kundmötet utvecklas för att säkra att nya lagstiftnings- och regelverkskrav uppfylls.

Skadekundmöten som utgår från kundens situation och behov med en smidig och snabb hantering är ett fokusområde. Informationen på webbplatsen har förbättrats under året och nu finns skadeguider för hantering och flöde av volymsskador finns, bland annat för att göra det enklare för kunderna att använda självbetjäningstjänsterna. Det är nu också möjligt att anmäla en motorskada i appen. För att underlätta hantering av ett skadeärendande pågår försök med att använda den meddelandefunktion som finns på Mina sidor för att kommunicera med kunden på ett säkert och effektivt sätt. Utifrån kundernas upplevelser av hanteringen kommer arbetet att drivas vidare under 2018.

Digitalisering och kanalsamverkan ska göra det möjligt för kunderna att alltid kunna komma i kontakt med Länsförsäkringar, på den mötesplats kunden själv väljer. Ett lösningsförslag har tagits fram och arbetet med den samlade förflyttningen ska nu inledas. Under 2017 har flera förbättringar införts, till exempel möjligheten att chatta med Länsförsäkringar.

Utvecklingen av Mina sidor och appen har fortsatt under 2017 med många nya funktioner för kunderna. Exempel är förbättrat betalningsflöde, tydligare kontohistorik och förbättrad hantering av bankkort.

En väsentlig förflyttning har skett inom motorförsäkringsområdet, det är nu möjligt att hantera försäkringen i de digitala kanalerna vad gäller teckning, skadeanmälan, ändring av betalnings sätt och körsträcka samt köp av tilläggsförsäkringar.

Arbetet med ett modernare systemstöd för hantering av försäkringsprodukter fortsätter intensivt. Det berör boende, båt, rese- och olycksfallsförsäkringar och är ett viktigt steg för att förenkla kunderbjudandet, men också för att kunna erbjuda fler digitala tjänster. Det nya systemstödet börjar användas under 2018. Motsvarande förenklingar av produkter och erbjudanden görs också för företags- och lanbruksförsäkringar. Syftet är att förbereda en kommande förflyttning till det nya systemstödet och att möjliggöra fler digitala tjänster och digital distribution.

Inom Motor sker mycket utvecklingsarbete. En ny tariff för försäkring av tunga lastbilar har införts. För motorförsäkringar har en översyn av prissättning av personbil genomförts.

Två projekt har drivits under året för att förbättra möjligheterna till analys av sakförsäkringsaffären.

Under året har en ny produkt som vänder sig till nystartade företag lanserats; Startaföretagsförsäkring som är en prova-på-försäkring med brett skydd som gäller i 6 månader och tecknas på internet.

Under 2017 bedrevs arbete för anpassning till de nya regelverken Dataskyddsförordningen (GDPR) och Försäkringsdistributionsdirektivet (IDD).

Från miljöledning till hållbarhetsstyrning

Mycket har hänt sedan Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad startade för 180 år sedan, men grunden till vår verksamhet är densamma. Vi finns till för att skapa trygghet och möjligheter för våra kunder i deras vardagsekonomi, försäkring, bank och fastighetsförmedling.

Vårt erbjudande spänner över de viktigaste grundpelarna i livsekonomin. Bolagets värderingar och skadeförebyggande hållbarhetsarbete förklarar på vilket sätt vi arbetar och tillsammans bildar de förutsättningen för hur vi uppfyller vårt löfte till våra kunder. Genom vår kompetens och vårt engagemang för det lokala och kundägda bidrar vi till att förebygga och minska skador för enskilda kunder och samhället i stort.

Vår roll i samhället

Alla beslut vi tar och allt vi genomför, ska vila på en medvetenhet om betydelsen av ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. I vår försäkringsverksamhet är vårt primära samhällsuppdrag att hjälpa människor att skydda sig mot ekonomiska förluster. Motsvarande uppgift i vår bankverksamhet, är att erbjuda in- och utlåning samt förmedling av monetära transaktioner mellan olika parter.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ska överlag bidra till ekonomisk tillväxt och finansiell stabilitet och vi ska göra det med vår värdegrund – närhet, trygghet och engagemang – som bas. Vi vill också ta ett utökat samhällsansvar och arbeta för att skapa trygghet och möjligheter i frågor som rör de samhälls- och klimatutmaningar vi har i vår del av Skåne. Det är bland annat så vi bidrar till en hållbar utveckling av nordöstra Skåne och Österlen.

” Vårt lokala och aktiva hållbarhetsarbete i vår del av Skåne gör oss trygga tillsammans

Från miljöledning till hållbarhetsstyrning

Under många år har vi på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad arbetat systematiskt med miljöfrågor och varit certifierade enligt ISO 14001. Vi har under 2017 valt att

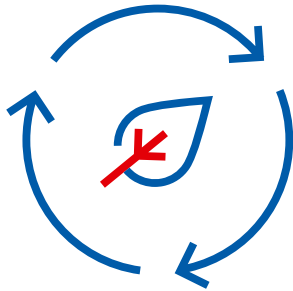
fortsätta vårt miljöarbete som en del av ett systematiskt hållbarhetsarbete. Under året har vi antagit bolagets första hållbarhetspolicy. Den beskriver viljeriktningen för vårt hållbarhetsarbete och ger beslutsfattare och medarbetare vägledning i det dagliga arbetet.

Under 2017 har vi arbetat med att implementerat hållbarhetsarbetet i bolagets alla delar på flera olika sätt: Vi har uppdaterat samtliga av bolagets styrdokument

relaterade till hållbarhet och vi har lyft upp frågor kring hållbarhet i bolagets samtliga affärsområden. Vid bolagets månadsmöten, för samtliga medarbetare, lyfter vi upp vårt hållbarhetsarbete minst fyra gånger per år och

tillsammans med trygghetstekniker och skadeförebyggare har vi månadsvisa avstämningsmöten.

I bolagets chefsgrupp lyfter vi hållbarhetsområdet ur ett HR-perspektiv minst

Vårt syfte med hållbarhetsarbetet

Vi ska vara verksamma inom vårt område med ett aktivt lokalt samhällsbyggande och skadeförebyggande arbete. Tillsammans vill vi minska risken för brott, skador och olyckor samt minska utanförskap. Vi arbetar metodiskt för miljö och hälsofrågor på ett nära och engagerat sätt. Vårt bolag ska vara ett fördömm och inspirera andra aktörer till att vilja förändra.

tre gånger om året. Hållbarhet- och kommunikationschefen rapporterar till ledningsgruppen vid två tillfällen. Vi har tydliggjort vikten och placerat hållbarhet som en grund för all vår verksamhet.

Ytterst ansvarig för bolagets hållbarhetsarbete är vår Vd. Företagsledningen, som leds av Vd, fastställer den övergripande strategiska riktningen av hållbarhetsarbetet, inom ramen för vad styrelsen har beslutat.

I ledningens uppföljning av den gemensamma verksamhetsplanen samt affärs- och handlingsplaner ingår hållbarhet som en integrerad del. Kommunikations- och hållbarhetschef har i uppdrag att styra, samordna och följa upp hållbarhetsarbetet. I rollen ingår också att skapa övergripande och strukturella förutsättningar för att bedriva arbetet.

Ansvarsfulla investeringar

Våra kunder kan från utbudet välja bland flera etiska eller miljöinriktade fonder. Men även i våra andra placeringar pågår ett ständigt arbete med syftet att påverka bolag i en mer hållbar riktning.

Det är Länsförsäkringar AB som förmedlar huvuddelen av våra lösningar inom livförsäkring, pensionslösningar och fondsparande. Länsförsäkringar AB investerar i bolag över hela världen via egen förvaltning och via externt förvaltningsfonder och mandat. Ägarpolicyen är grunden för arbetet med ansvarsfulla investeringar. Länsförsäkringar AB verkar för att de bolag som Länsförsäkringar AB investerar i ska följa de internationella konventioner och överenskommelser som Sverige har skrivit under. Länsförsäkringar har skrivit under FNs principer för ansvarsfulla investeringar (PRI).

Det finns en risk att bolag, som vi som investerare har direkta eller indirekta investeringar i, har verksamhet som bidrar till kränkningar av mänskliga rättigheter, korruption och miljöförstöring. För att minska risken för detta gör Länsförsäkringar AB genomlysningar av alla investeringar. Länsförsäkringar ställer även krav och följer upp förvaltarnas arbete med att integrera hållbarhetsaspekter, inklusive mänskliga rättigheter, i sina investeringsanalyser. Länsförsäkringar uppmuntrar förvaltarna att de ska engagera sig i påverkansdialoger med bolag.

Internationella konventioner

Arbetet bygger på samma värdegrund som de internationella konventioner Sverige har undertecknat inom miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen. Kontroversiella vapen inkluderar i detta fall klusterbomber, landminor och kärnvapen. De bolag vars aktiviteter strider mot denna värdegrund exkluderas från portföljen. Det sker genom att de noterade innehaven i portföljen regelbundet genomlysas och

jämförs med en exkluderingslista. Totalt har 39 bolag hittills exkluderats från våra innehav.

En fråga som blir alltmer aktuell i arbetet med ansvarsfulla investeringar är klimatfrågan. Klimatrisker innebär även en finansiell risk för våra investeringar. Bolag som baserar sin verksamhet på fossila bränslen riskerar att bli så kallade strandade tillgångar i takt med ökade regleringar för att nå globala klimatmål. Länsförsäkringar AB har sedan 2016 minskat risken i sina investeringar genom avyttring av ett stort antal kolbolag. Utöver detta förs dialog med ett antal bolag kring deras miljö- och klimatpåverkan.

Länsförsäkringar AB mäter också koldioxidavtrycket av de egna aktiefonderna och de traditionella försäkringsportföljerna. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad förvaltar också kapital och har under 2017 initierat ett arbete med att förtydliga hur man definierar ansvarsfullhet i de placeringar bolaget gör. Målet är att aktivt försöka flytta kapital till mer hållbara placeringar.

Exkluderingsgrund	Antal bolag	%
Kärnvapen	23	59
Mänskliga rättigheter	9	23
Kontroversiella vapen	4	10
Miljö	2	5
Arbetsrätt	1	3
Totalt	39	100

Medarbetarna bygger **vår** affär

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads framgångar är beroende av medarbetarnas engagemang, kompetens och förmåga att skapa resultat för att nå bolagets mål och vision. Samspelet mellan medarbetarna och bolaget ska präglas av en positiv människosyn, respekt och förtroende.

– Det är klart att vi är stolta över att ha skapat en arbetsplats där våra medarbetare uttrycker att de känner mycket stor delaktighet i hur vi planerar och utvecklar vår verksamhet, säger Anders Axelsson, HR-chef. Vidare menar han att det alltid finns möjlighet att bli ännu bättre. Vi har en ambition att öka mångfalden i bolaget för att bättre spegla samhället i övrigt.

Att våra kunder och våra leverantörer har ett högt förtroende för oss är en grundsten i hela vår affär. Därför är det viktigt att vi har vår värdegrund och etiska regler med oss i vardagen och att vi hjälps åt att vägleda varandra. Syftet med våra etiska

riktlinjer är att de ska fungera som ett verktyg för att främja bolagsintern kontroll och ge vägledning i beslut som rör olika intressenter. Vi ger även möjlighet till diskussion kring olika situationer och dilemman för att belysa dem utifrån våra etiska regler och värdegrund.

Varje år genomförs en medarbetarundersökning med frågor som rör engagemang, gruppeffektivitet, och ledarskap. Det görs också kontinuerliga samtal varje månad mellan medarbetare och chef. Under samtalen lyfter man frågor kring prestation, delaktighet och hälsa.

Systematisk arbetsmiljö

Vi arbetar ständigt, och systematisk, med vår arbetsmiljö. Vi har identifierat såväl fysiska som psykosociala arbetsmiljörisker som vi arbetar med att motverka. Det handlar exempelvis om typiska faktorer som risk för stress på arbetet och ergonomiska risker, men också för mer verksamhetsspecifika risker som risk för hotfulla situationer i kundmöten, både inne på kontoret och ute på kundbesök. Vi har en arbetsmiljökommitté som träffas tre till fyra gånger per år och driver arbetet framåt. Vi har under 2017 inte haft några allvarliga olyckor eller händelser, men ett antal inrapporterade incidenter där personal upplevt hot. Vi har under 2018 en inplanerad övning med särskilt fokus på just hot och våldssituationer.

Ett bra fungerande ledarskap är en förutsättning för en god arbetsmiljö och fungerande arbetsgrupper. I vårt ledarutvecklingsprogram har vi haft fokus på förmågan att kommunicera. Som ledare är det viktigt att man är tydlig i sin kommunikation men också att man aktivt lyssnar och kan skapa förtroendefulla samtal.

Fokus på hälsa

Ökad stress och andra former av ohälsa är ett samhällsproblem som vi, som alla andra företag, behöver förhålla oss till och arbeta med att förebygga. I vårt fall är detta ett arbete som vi gör internt i relationen till vår egen personal, men också genom hälsofrämjande insatser för våra kunder. Genom att ordna hälsofrukostar för personalen har bolaget under 2017 arbetat med att öka hälsomedvetandet hos medarbetarna och uppmuntra till hälsofrämjande aktiviteter och annat som ger ökat välbefinnande.

Våra företagskunder erbjuds en mängd olika hälsofrämjande tjänster, som en del av vår sjukvårdsförsäkring. På Hälsoportalen, som är ett samarbete mellan Länsförsäkringar och SOS International, finns möjlighet till hälsokoll och förebyggande hälsotjänster med fokus på bland annat kost och motion, motverkande och hantering av stress, goda sömnvanor och mycket annat.

En fråga om **tillit** och förtroende

Som försäkrings- och finansverksamhet är omvärldens tillit till det vi gör mycket viktigt. Penningtvätt, finansiering av brottslig verksamhet, intressekonflikter, användande av kurspåverkande information och korruption är risker som finns för alla bolag i finans- och försäkringsbranschen. Som bransch lyder vi under strikta regler och lagkrav som syftar till att förhindra dessa risker. Men det också viktigt för oss på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad att ständigt vara vaksamma och föra en intern dialog kring vårt affäretiska arbete. Våra kunder, leverantörer, anställda, samarbetspartners och andra intressenter i samhället ska kunna känna förtroende för oss.

Intressekonflikter

I all affärsverksamhet finns risk att intressekonflikter får genomslag i styrningen av företaget. Det är mot denna bakgrund viktigt att identifiera och hantera situationer där intressekonflikter kan föreligga för att säkerställa att de beslut som fattas är förenliga med företagets grundläggande syfte. Styrelsen har ett ansvar att fastställa riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan bolagets intressenter.

Etiska regler

Vi på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

har etiska regler (senast reviderade i april 2017) som gäller våra medarbetare, vår styrelse och de som arbetar på uppdrag av oss som bolag, såsom konsulter. De omfattar bland annat vårt förhållningssätt till kunder och leverantörer, hur vi upphandlar tjänster, representation och gåvor samt sekretess och tystnadsplikt.

Med detta sagt, är ändå det allra viktigaste att vi i företaget kan ha en ständig, och öppen dialog om dessa frågor. Att varje medarbetare känner att denne har en etisk kompass som guidar i de vardagliga besluten. Därför kommer vi satsa ytterligare på vår dialog kring våra etiska regler det kommande året, och fortsätta att årligen be medarbetare bekräfta vid utvecklingssamtal att det håller sig uppdaterade om våra riktlinjer.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har också riktlinjer för visselblåsning. Den ger möjlighet att fånga upp misstankar om brott eller missförhållanden där uppgiftslämnare känner ett obehag att ta upp frågan på annan väg.

Under 2017 har vi på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad inte haft några fall av misstänkta eller konstaterade oegentligheter.

Interaktiva möten

I bolagets digitala transformation ingår det även ett arbete med den inre effektiviteten och här har vi nu börjat bedriva interna möten och utbildningar mer interaktivt med hjälp av en app.

Uppsikten

Appen underlättar interaktion och kan förse medarbetarna med information både före, under och efter möten och utbildningar. Med hjälp av appen sparar vi både tid och resurser då den hjälper oss med att bland annat dokumentera aktiviteter på en och samma gång som mötet eller utbildningen genomförs. Appen skapar dessutom inspiration, engagemang och känns modern.

Helheten

Genom att i än större utsträckning interagera över avdelningsgränser, samverka och visa intresse för varandras arbetsuppgifter, ser vi möjlighet att tillsammans skapa en arbetsplats som bygger på nyfikenhet, ständigt lärande och utveckling.

närhet — engagemang — trygghet

Peter Thyberg, 48 år, Försäkringssäljare Privat Försäkring

Hur länge har du arbetat på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad?
10 år

På vilket sätt upplever du Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad som en bra arbetsgivare?

Vi har väldigt stor frihet och arbetar efter kundernas behov i alla kundkontakter, såväl i telefon som under kundmöten.

Hur kan du som anställd påverka ditt arbete och din yrkesroll?

Jag tycker vi har väldigt högt i tak och att vi har närheten till vår chef att kunna vara med och påverka och komma med synpunkter av olika slag. Vi är med på bolagets affärsplanering där vi diskuterar väldigt mycket om framtiden och hur vi kan förändra saker. Där kommer väldigt mycket förslag från oss anställda, så vi känner verkligen att vi är med och påverkar.

Lina Joelsson, 25 år, Bankrådgivare

Hur länge har du arbetat på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad?
Sedan våren 2014.

På vilket sätt upplever du Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad som en bra arbetsgivare?

På Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad syns och hörs man som anställd, vilket inger en trygghet. Dessutom ges det möjligheter till utveckling och framtida utmaningar, vilket gynnar både mig och bolaget.

Hur kan du som anställd påverka ditt arbete och din yrkesroll?

Jag har alltid öppna diskussioner kring vad som fungerar bra och vad som fungerar mindre bra. Diskussionerna kan ske både i grupp och med närmsta chef, uppföljningen från dessa gör att mina synpunkter lyssnas på och tas om hand. Det finns även möjlighet att lämna förbättringsförslag.

Olle Karlsson, 34 år, Säljare företagsförsäkring

Hur länge har du arbetat på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad?
Sedan januari 2017

På vilket sätt upplever du Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad som en bra arbetsgivare?

Som säljare inom företagsförsäkringar har jag hundratals olika försäkringar att välja mellan när jag sätter ihop lösningar, allt utefter företagskundens behov. Tack vare att vi är ett kundägt bolag finns det ingen som talar om för mig vilken försäkring jag ska sälja mest av, utan det är alltid den bästa lösningen för kunden som är i fokus. Det ger en stor tillfredsställelse i min yrkesroll. Att vi är kundägda märks även ute hos kunderna i vardagen. Ett exempel var när jag träffade en trogen företagskund för första gången. När jag tog i hand med företagskundens VD utbrast han: "Välkommen in i gänget!". Sådana tillfällen där vår unika marknadsposition blir så pass uppenbar, känner jag en enorm stolthet över att få vara en del av Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Allt detta, tillsammans med helt fantastiska kollegor som gör att man känner sig lika välkommen till jobbet som om man skulle komma hem, gör Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad till en alldeles ypperlig arbetsplats.

Hur kan du som anställd påverka ditt arbete och din yrkesroll?

Inom försäkringsbranschen agerar vi inom stränga regelverk men det hindrar oss inte från att ta eget ansvar inom gällande ramar. Företagsledningen har gett oss mandat att driva relationen med respektive kund på det sätt vi själva anser vara mest framgångsrikt. Det gör att jag och mina kollegor ständigt utvecklas och hittar lösningar tillsammans för att bli mer effektiva, samtidigt som vi uppnår en högre kundnöjdhet genom att vi tillåts lyssna ordentligt till kundernas behov.

Lina Möller, snart 48 år, Försäkringssäljare Privat

Hur länge har du arbetat på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad?
Det beror på hur man räknar. Jag började här 2006, var borta fem månader och var tillbaka igen januari 2009.

På vilket sätt upplever du Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad som en bra arbetsgivare?

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad tar väl hand om sina anställda och kunder. Bolaget står för sina värderingar och jag är stolt över att jag får arbeta här. Här finns alltid tydliga riktlinjer om vad som gäller både för oss i personalen och för våra kunder.

Hur kan du som anställd påverka ditt arbete och din yrkesroll?

Jag kan lägga fram olika förslag till förbättringar och företagsledningen är oftast lyhörd. Vi diskuterar ofta tillsammans för att nå beslut. Inga långa beslutsvägar. Vi får alltid arbeta med metoden "Frihet under ansvar".

Dags att släppa in de unga i debatten

Som en av få arrangörer av seminarier under Almedalsveckan lät Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och Skåne Nordost de unga själva komma till tals.

– Det är vårt ansvar att lyssna på ungdomarna, säger Renée Carlsson Hållbarhet- och Kommunikationschef på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

Under Almedalsveckan i juli 2017 stod de ungas situation i fokus på många seminarier. Men ambitionen att låta unga själva berätta var Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och Skåne Nordost i stort sett ensamma om. På temat "7 röster för skolrevolution" hölls en workshop om möjligheten att skapa en mångfaldsanpassad skola där alla ungdomar får möjlighet att växa – och vad vuxna egentligen kan göra för att hjälpa till.

– Vi fick oerhört mycket positiv feedback för upplägget. Vi deltog för att skapa engagemang och också för att visa på modellen – att man kan släppa in de unga till vuxnas arenor. Seminariet filmades och det är ett av de mest klickade inläggen, säger Renée Carlsson Hållbarhet- och Kommunikationschef på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

Viktigt att lyssna

Att lyssna på ungdomarna är inte bara bra, utan vårt ansvar, anser hon.

– Vi kan inte fortsätta diskutera ungas situation utan att prata med dem. Skolan har en viktig roll i att ge dem möjlighet att utvecklas, men det är också viktigt att det finns andra vuxna på samma arena där barnen finns – som föräldrar, tränare och människor från näringslivet. Och det är inget enkelt snabbfix utan ett långsiktigt arbete. Man måste verkligen träffa ungdomarna, lyssna på dem, stötta dem i sina frågor och funderingar.

Vuxna som bidrar

Som ansvarig för hållbarhetsfrågor har hon stöttat och coachat grundarna till Young Innovation Hub (YIH) Sissa Pagels och Louise Lindén sedan gymnasiet – i dag är de i 25-årsåldern, framgångsrika företagare – och medarrangörer i Almedalsveckan.

– De har vågat provat sina idéer och jag har gett dem försiktiga råd. De är kloka själva men som vuxen kan man bidra, som hur det är att driva företag och vad man ska tänka på som entreprenör.

hem. Det realiserades senare i Sveriges bästa Näringslivsdag i september.

Slutmanifestation

Att arbeta med YIH och ungdomar växte fram genom hållbarhetsprojektet Tusen

Tankar där Skåne Nordost och Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad tillsammans sitter i styrelsen. – Det är vårt ansvar att bidra till samhällsdebatten, både som vuxna och som en del av näringslivet. Det är stora frågor

som vi inte bara kan lämna till samhällets institutioner.

Delar av "7 röster för skolrevolution" medverkade under slutmanifestationen av projektet Tusen Röster i Kulturkvarteret i Kristianstad den 7 februari 2018.

” – Vi kan inte fortsätta att diskutera ungas situation utan att prata med dem

Tillsammans med YIH anordnade också Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och Skåne Nordost ett Pitchmaraton där unga fick berätta sina företagsidéer inför en panel. – Vi fick en helt fantastisk respons av våra evenemang så vi lovade varandra och publiken att vi skulle ta med oss konceptet

Mentorskap för **framtidens** entreprenörer

Att som ung träffa en enda vuxen som tror på en, kan påverka hela livet. Det säger Sissa Pagels, grundare av Young Innovation Hub. Och det var en av anledningarna till att hon, unga och äldre företagare liksom kommunerna i nordöstra Skåne samlades för att nätverka på Näringslivsdagen.

Drygt 600 deltagare samlades på Kristianstads flygplats måndagen 18 september för att nätverka och utbyta idéer. Intresset var stort med 700 anmällda.

– Vi trodde att vi peakade förra året när vi hade 400 deltagare, säger Malin Wildt-Persson, utvecklingsledare Skåne Nordost, som arrangerade dagen.

– Från kommunerna i nordöstra Skånes sida vill vi se att företagen som redan finns här växer och att det blir fler företag.

Vi har många enmansföretag i vår del av Skåne och det räcker att hälften av dem anställer en enda person så har vi löst ungdomsarbetslösheten med råge, säger hon.

Stöttar yngre

Schemat för dagen, som bland annat inbegrep talare, seminarier och pitchmaraton, var framtaget i samarbete med näringslivet och sponsorn Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Samarbetet inleddes genom projektet Tusen Tankar, en mötesplats för människor från

olika organisationer, föreningar, företag och kommuner. Under 2017 har samarbetet fortsatt bland annat genom ett gemensamt seminarium, 7 röster för skolrevolution, på Almedalsveckan.

– Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad delar vår vision om att stötta yngre entreprenörer. Och som kommun behöver vi samarbeta med näringslivet kring det här. Tillsammans når vi målet bättre och snabbare, säger Malin.

” Att säga ”jag tror på dig” – kan bokstavligen förändra en ung människas liv.

Fler affärsidéer

En av de unga som deltog i Näringslivsdagen var Sissa Pagels, 25 år, som driver Young Innovation Hub (YIH), Sveriges första franchisekoncept för ungdomsdrivna entreprenörshubbar. Inför Näringslivsdagen valde YIH ut fyra unga som skulle få chansen att delta i ett pitchmaraton, där de fick presentera sina företagsidéer inför en panel av erfarna företagare.

– Om alla unga hade haft en person eller företag som stöttat dem hade betydligt fler starka människor och affärsidéer vuxit upp, konstaterar Sissa.

Våga ta betalt

Själv fann hon som ung stöttning hos Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och uppmuntrades till att starta eget företag – något hon initialt var tveksam inför. – Jag hade inte riktigt insett att man kan vara företagare och samtidigt socialt ansvarsfull. Jag hade jobbat mycket ideellt men det var ju inte hållbart i längden. Det är viktigt att förstå att ens kompetens är värd något och våga ta betalt för den.

Förändrar livet

Näringslivsdagen fortsatte med kvällsmingel

som Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad bjöd på tillsammans med Sotnosens korvcafé och här fick ungdomarna en andra chans att presentera sig för ännu fler.

– Att nätverka är viktigare än man tror. Så även vuxnas reaktioner. En liten gärning – som att ge en ung person ett visitkort eller säga ”jag tror på dig” – kan bokstavligen förändra en ung människas liv, säger Sissa.

Delta på vuxnas arena

Renée Carlsson Hållbarhet- och Kommunikationschef på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, håller med:

– Äldre företagare vet sin egen kompetens men så var det inte i början för dem. Någonstans fanns det företag eller människor som trodde på dem

och gav dem möjlighet att utvecklas, säger hon och lyfter fram chanser som pitchmaraton.

– De unga får hjälp genom positiv feedback som stöttar och lyfter dem. Pitchmaratonet ger dem också möjlighet att delta på arenor som ofta är för vuxna, säger Renée.

Hjärtat i verksamheten

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad samarbetar också med andra organisationer som stöttar unga, som Din Bror och Fryshuset.

– Vi behöver släppa in de unga i samhället. Det finns många vinster med det: genom att samarbeta med ungdomar lär vi oss mycket om oss själva. Som kundägt företag är det viktigt att ha dialog med våra kunder för att kunna arbeta långsiktigt med tjänster och produkter. Men det är också viktigt hur vi agerar som företag i vår del av Skåne. Vår affärsidé grundar sig på ett långsiktigt förebyggande skadearbete. Arbetar man med de här hållbarhetsfrågorna och ungdomarnas potential att utvecklas arbetar man med hjärtat i vår verksamhet.

NÄRINGSLIVSDAGEN

18 september 2017 hölls Näringslivsdag på Kristianstad Österlen Airport. Sponsorn Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad bidrog med en monter med Trygga Tillsammans Företag, företagslösningar ur ett hälsoperspektiv, två pitchmaraton för unga entreprenörer och ett kvällsmingel i samarbete med Sotnosens café.

Bland huvudseminarier och miniseminarier deltog talare som Henrik Persson Ekdahl, Optimizer Invest grundare till Betsafe, Andra Farhad, Börshajen AB, Johan Andersson, Mellby Gård AB och Marcus Oscarsson, TV4.

Deltog gjorde 600 personer från sex kommuner i nordöstra Skåne, företagare och organisationer.

Tillsammans för en hållbar framtid

På nio minuter genererades 200 idéer för en mer hållbar värld.

Så kan det gå till när unga får tänka – och det var det som hände när åttonde- och niondeklassare fick göra just det på workshopdagen Tusen Roster på Slättängsskolan 28 september.

– Vilken kraft det är bakom de unga. Allt de behöver är någon som lyssnar och det är vår skyldighet att lyssna mer. Ungdomarna har redan lösningarna, vi behöver bara ge dem möjlighet att tro på sig själva, säger Isabelle Falck, 27 år, hållbarhetsinspiratör, grundare och Vd för Kindnessfood och Kindnesslife. På Slättängsskolan höll hon i workshopen Miljö och Klimat och en inspirationsföreläsning. Grunden i föreläsningen var hennes egen personliga resa.

– Jag levde själv i utanförskap och jag önskar att någon hade sagt att mina idéer var viktiga. Jag lärde mig det först när jag återhämtade mig efter tre strokes. Jag vill hjälpa andra unga att känna sitt eget värde och förstå vilken skillnad de kan göra – utan att behöva vara nära att dö först.

Skapar snällare värld

Isabelle lever med en obotlig sjukdom som diagnosticerades först efter hennes strokes vid 24 års ålder. Hon vet inte hur framtiden ser ut.

– Jag valde att anta min största utmaning i livet; bli den jag ville vara, tro på mina idéer,

ta hand om mig själv och världen. Med målet att skapa en snällare värld där människorna tar hand om sig själva och omgivningen driver hon nu sitt företag framgångsrikt och föreläser bland annat om hållbarhet.

– Jag mår bättre än någonsin trots att jag har en obotlig sjukdom. Jag vet inte hur länge jag kommer leva men jag gör det jag vill varje dag. Jag hoppas att jag kan ge de unga de verktyg de behöver för att bidra till att skapa en snällare värld.

3 minuter - 200 idéer

På Isabelles workshop fick ungdomarna tre frågeställningar på temat hållbarhet som skulle besvaras på tre olika sätt inom tre minuter. Resultatet var cirka 200 idéer.

– Ju mer vi lyssnar på och uppmuntrar unga desto starkare kommer de tro på sig själva och kanske förändra förutsättningar för livet – vilket i sin tur faktiskt kan förändra hela världen.

Workshopdagen arrangerades av projektet Tusen Roster för Nordöstra Skåne i sam-

arbete med Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och utöver Kindnesslife deltog Din Bror, Fryshuset, Wanås Konst och Skånes Horn av Afrika med workshopar för en hållbar och inkluderande framtid.

Nya infallsvinklar

Viktor Andersson i nionde klass var en av dem som medverkade i Din Brors workshop på temat likabehandling:

– Vi pratade om att man inte ska frysa ut andra på grund av utseende, kön, hudfärg eller sexuell läggning. Att man ska få vara den man är.

Det är ett problem med hur människor bemöter varandra i skolan, anser han.

– Ibland kan det vara killarna som är hårda mot tjejerna, ibland kan tjejerna vara tuffa mot killarna, fast inte lika mycket. Men det har blivit mycket bättre i skolan jämfört med för några år sedan. De som har hållit på med detta har blivit bättre som personer och ser inte ner på folk. Slättängsskolan är bra på att ordna möjligheter och tillfällen att prata om det.

En fördel med att dela upp eleverna i min-

dre, blandade grupper som på workshopen, är att man får nya infallsvinklar, menar han:

– I min vanliga vängrupp har nästan alla samma tankar och det är bra att man får höra andra och ta åt sig deras idéer.

Lära ut respekt

Sven-Erik Nilsson är rektor för årskurs 7-9 på Slättängsskolan:

– Det ligger i vår långtidsplanering att arbeta för de saker som workshopdagen representerade, så när Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad tog kontakt med mig kändes det perfekt. På skolan har vi jobbat väldigt hårt sedan några år för att vända en lite tråkig trend vad gäller ordning, reda och studiemiljö – till en skola som verkligen fungerar.

Responsen har varit positiv, berättar han.

– Både jag, eleverna och personalen var väldigt positiva efteråt. Eleverna drog klockrena slutsatser och det var ett pussel av små bitar där de flesta tog med sig någonting. Det var också roligt att få visa vilka fantastiska elever vi har här på skolan. Skolan står för en stor del av uppfostran, menar han:

– Vi ska propa i dem massa kunskap för att de ska klara nästa steg – gymnasiet. Kan vi samtidigt lära ut vad respekt innebär och att ta hand om varandra så har vi gjort ett bra arbete. Bästa sättet att inte låta nya elever rekryteras av gäng, är att se till att de får en utbildning att gå vidare med.

Tusen röster

Tusen Roster för Nordöstra Skåne är ett EU-projekt som tankesmedjan Tusen tankar driver och där Din Bror, Open Skåne, Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, Skånes horn av Afrika, Skåne Nordost och Wanås Konst samarbetar för att skapa möten och aktiviteter. Tusen Roster's ambition är att 1 000 röster för en hållbar och inkluderande framtid ska komma till tals.

– Hållbarhetsfrågor handlar om att föra dialogen med unga om jämställdhet, jämlikhet, integration och utanförskap och därför valde vi att samarbeta med Slättängsskolan. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har arbetat skadeförebyggande och med trygghetsfrågor i 180 år. Till brand-, person- och stöldskydd adderar vi sedan några år tillbaka miljöfrågor och social hållbarhet. Det långsiktiga skadeförebyggande arbetet är a och o i vår verksamhet, säger Renée Carlsson Hållbarhet- och Kommunikationschef.

Bästa dagen

Johan Nilsson är lärare i årskurs 7-9 på Slättängsskolan:

– Här på skolan talas det om den bästa schemabrytande dag vi någonsin har haft. Många vuxna och ungdomar känner sig fyllda av mycket positiv energi och jag har hört av någon förälder att deras barn kommit hem med starka positiva känslor. Det känns riktigt bra.

En dag - Fem seminarier

- 1. Graffitiworkshop** – med Wanås Konst där eleverna inspirerades av konstnären Carolina Falkholt pratar om och gestaltar ord, makt och kön.
- 2. Miljö & Klimat** – med Isabelle Falck från Kindnesslife hittar eleverna nya, kreativa lösningar på hur vi tillsammans kan skapa en hållbar framtid för miljö och klimat genom idégenerering.
- 3. Icke diskriminering** – i Fryshusets regi håller Elin Ferm från United Sisters en workshop om vikten av att acceptera varandra.
- 4. Tillgänglighet** – i regi av Skånes horn av Afrika och i samarbete med Furuboda kompetenscenter hålls en workshop där elever testar skolans tillgänglighet genom att köra rullstol och bära glasögon som tar bort deras synförmåga.
- 5. Likabehandling** – tillsammans med Din Bror diskuterar eleverna kring hur möjligheterna ser ut för olika människor. Påverkas ens möjligheter av kön? Sexualitet? Etnicitet?

Projekt Tusen Roster - Slutmanifestation

Projektet Tusen Roster's mål är att låta 1000 människor mötas. I mötet skapas kunskap, förståelse och respekt mellan individer, grupper och kulturer.

EU-projekt

Tusen Roster för Nordöstra Skåne är ett Leaderprojekt som finansieras med stöd från Europeiska regionalfonden genom Skånes Ess. Projektet drivs av den ideella föreningen Tusen Tankar.

Utanförskap kostar

I en stad som Hässleholm hamnar ca 13 % av en årskull i utanförskap. Ett liv i utanförskap kostar 10-15 miljoner kronor per person. Den totala kostnaden för en årskull är i detta räkneexempel ...

144 miljarder

Källa: <https://www.utanforskapetspris.se/>

Här utbildas brandsuperhjältar

I bostadsområdet Gamlegården i Kristianstad är superhjältar ett allt vanligare fenomen och de har en speciell superkraft: Att förebygga och motverka bränder.

En dag under förra hösten kom två tonåriga syskon i Gamlegården på att de skulle laga sig ett mellanmål. Fram med fritösen, i med oljan och så oops, ringde mobiltelefonen. När den överhettade oljan slog ut sina första lågor ingrep den äldre tonåringen raskt och slängde på vatten i fritösen. – Oljan stänkte överallt – ända till köksgardinen – och branden spred sig omedelbart. Det blev ett svart kaos i lägenheten, berättar Bertil Svensson, områdeschef på Gamlegården AB Kristianstadsbyggen (ABK) – Den här gången gick allt bra, alla klarade sig och lägenheten gick att fixa till. Men det blev ju ett trauma för tonåringarna, fortsätter han.

Ger möjligheter

När händelsen inträffade hade ABK redan blivit kontaktade av Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad som ville genomföra ett projekt för att öka tryggheten i om-

rådet. Bertils första idé var att försöka minska vattenskadorna. – Men den här och andra händelser gjorde att vi i stället ville öka kunskapen om hur man ska agera för att förebygga brand och om det brinner. När ABK tittade i statistiken över sina totalt drygt 9 000 lägenheter var också brand vanligare bland de 1 850 i Gamlegården. – Området har förändrats demografiskt under de senaste åren och många av de boende är från Irak, Afghanistan och Somalia. Det saknas kunskap kring hur man förebygger bränder och här kan vi bidra med kompetens och erfarenhet.

Liten sak – stor skillnad

Men hur når man bäst ut till boende i nära två tusen lägenheter, som dessutom talar olika språk? Bertils kollega Helena Lundahl, kommunikatör och projektledare, hade en idé:

– Jag tror mycket på att rikta sig till barnen, säger hon. – Jag har själv en femåring hemma och en vinter fick vi en julkalender från Räddningstjänsten kryddad med små uppdrag som att kolla om det finns brandvarnare hemma, var brandfilten finns med mera, berättar hon. – Efter det påminner han mig alltid om att jag måste dra ur mobilladdaren på kvällen – för att han har läst det i kalendern. Det är sådan här små grejer som gör stor skillnad. Får barnen med sig hur viktigt brandrisktänket är tidigt, så har de den kunskapen med sig i hela livet. Det är hållbarhet på sikt.

För att nå de boende bjöd ABK och Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad in till sju gårdsträffar under sommaren som riktade sig till barnen i området. Där fick de lära sig hur man kan undvika brand.

Barn kan rädda liv

– Det handlar om enkla regler som att aldrig lämna spisen utan uppsikt vid matlagning, aldrig ladda mobilen på natten och att testa brandvarnaren, men de betyder så mycket och kan vara avgörande. Barnen kan faktiskt rädda liv, de sprider budskapet vidare och är ambassadörer i sina familjer. De är helt enkelt brandsuperhjältar, säger Helena.

På gårdsträffarna fick barnen träffa brandkåren och lära sig hur de arbetar via lekar och tipsrundor. – När de klarat det fick de en belöning: magneter med olika illustrationer om hur man förebygger bränder. De ska sitta uppe på kylen i hemmet och påminna om hur man kan förebygga en brand och agera om en brand uppstår. De fick också uppdraget att sprida det vidare. Barnen ska vara stolta över att de har den här kunskapen och kan dela med sig, säger Helena. Inbjudningarna skedde via de boendes brevlådor till både vuxna och barn. De boende fick också foldrar med brandinformation på olika språk och bilder med tydliga illustrationer.

Bra respons

Gårdsträffarna leddes av tre ungdomar – Brandsuperhjältarna Ajha Abou Zur, Ayaan Ahmed och Ahmed Abou Zur. – Vi lärde barnen och deras föräldrar om hur man ska förebygga och släcka bränder, säger Ajha, 22 år, som även arbetat för

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad under Trygga Tillsammanssatsningen. Hon har fått utbildning av bolaget om brandskyddsprodukter och även brandutbildning av räddningstjänsten. Och under sommaren har hon agerat brandsuperhjälte inför brandsuperhjälte-t-shirt. – Vi är brandsuperhjältar och när barnen lärt sig blir de också brandsuperhjältar. Vi har fått jättebra respons från både barn och vuxna. Det har kommit många på träffarna, barnen uppskattar det väldigt mycket och föräldrarna ännu mer. Barnen lär sig väldigt fort och är ivriga att lära vidare och de hjälper varandra direkt och visar hur man ska göra. Så det har definitivt en effekt. Nu hoppas vi på att bränderna ska minska.

Barnen lär sig väldigt fort och är väldigt ivriga att lära vidare och hjälpa varandra

Många språk

Själv läser hon till läkare vid universitet i Lund men hittar tid till brandsuperhjältarna-projektet som fortsätter under hösten. – Då träffar vi föreningar och lär de vuxna där samma sak som barnen. Det är ett trettiotal föreningar med olika syfte: religiösa, kulturella och sportklubbar. Tillsammans talar Ajha, Ayaan och Ahmed svenska, arabiska och somaliska. – Jag har jättestor nytta av att kunna tala

arabiska. Det är också några av barnen som ännu inte lärt sig svenska. Vi går med dem på tipsrundan och förklarar så de också kan delta och lära sig. Det viktigaste är att de lär sig om bränder, säger Ajha och fortsätter: – De vuxna som får aha-upplevelser blir tacksamma. Och barnen känner sig också väldigt ansvariga – nu kan de hjälpa mamma och pappa. Jag tycker det här projektet är jättekul, vi får så mycket tillbaka. Det är ett fantastiskt och pedagogiskt arbete – och väldigt klokt och uppfinningsrikt att gå via barnen för att nå föräldrarna.

Hemförsäkring billig trygghet

De boende informerades också om hemförsäkring, påpekar Bertil. – Det kostar jättemycket pengar att återställa sitt hem efter en brand. Hemförsäkringen är en liten kostnad i förhållande till allt annat man lägger pengar på. Vi hoppas så småningom också kunna fortsätta arbetet och informera via skolor och dagis.

Fredrik Svensson, Försäljningschef Företag Lantbruk hos Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och en av initiativtagarna till Brandsuperhjältar: – Syftet är att vi tillsammans med kunderna ger möjlighet att rädda liv och egendom. Brand kan få extremt stora följder och drabba många människor. Kan vi rädda en enda person är oerhört mycket vunnet.

Brandsuperhjältar är miljöhjältar

Genom projektet Brandsuperhjältarna har bränderna minskat på Gamlegården. Räddningstjänsten har halverat sina utryckningar under projektiden.

Detta har resulterat i mindre:

- Utsläpp från räddningstjänstens fordon
- Utsläpp av restprodukter som brandrök
- Energi till torkning av vattenskador samt renovering av lägenheter
- Utsläpp av koldioxid

Tillsammans har vi minskat mänskligt lidande och bidragit till en bättre miljö.

En riktig jul genom projektet **Hållbara Hundralappen** **”Vi gör det för att hjälpa andra”**

Samarbeta över gränserna – och tjäna in 58 400 kronor – på sex veckor.

Det lyckades 180 elever från HTS med i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads projekt Hållbara Hundralappen.

– Syftet är att skapa en god gemenskap på skolan, lära eleverna att arbeta tillsammans och investera, alltså både social och ekonomisk hållbarhet, säger Daniel Halliday, TM-chef och ansvarig för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads projekt Hållbara Hundralappen.

Hur lär man unga att samarbeta över åldersgränser, kön och intressen, som på en vanlig arbetsplats? Och hur lär man dem att tänka långsiktigt ekonomiskt? Projektet Hållbara Hundralappen arbetar för båda sakerna.

Så här funkar det: 180 elever på ekonomi-programmet på Hässleholms Tekniska Skola (HTS) får var sin hundralapp av Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Därefter delas de in i grupper om cirka sex elever från blandade årskullar med målet att få hundralappen att växa så mycket som möjligt.

– Vi har samarbetat med HTS i tre år nu. Vi började eftersom skolan märkte att årskullarna ofta höll sig var för sig och på så vis missar ju eleverna massa kunskap och vänskap, säger Daniel.

Kreativa företagsidéer

I projektet får elevernas kreativitet fria tyglar. Det har bland annat resulterat i välgörenhetspromenader, lotterier, kak- och bullbak till försäljning. Vissa har handlat med blommor, andra har hittat gratis möbler på Blocket och sålt på loppis. – De är ju ekonomer så det ingår i utbild-

ningen att väcka lite entreprenörskap i dem, säger Daniel.

På de sex veckorna växte 18 000 kronor till 58 400, pengar som skulle doneras lokalt. Eleverna valde själva ut Lions i Hässleholm, Frida kvinnojour, GF Örnen gymnastikklubb och HIF i Hässleholm.

– Eleverna fick personligen lämna checken till de berörda och såg hur det påverkade mottagarna. Det blev så tydligt att man kan göra något själv för att hjälpa andra. Eleverna filmade också sina aktiviteter och spred materialet via sociala medier. Som en del i deras arbete fick de möjlighet att

träffa företag och diskutera möjligheten till sponsring.

– Det är ett viktigt att se sociala medier som ett verktyg i sin marknadsföring. Kompetensen är viktigt när man söker jobb, säger Daniel.

Projekt som växer

Eleverna fick inledningsvis pitcha sina idéer för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads representanter och lärarna på skolan. En av dem är kursledaren Christian Ahlborn, som också är initiativtagare till Hållbara Hundralappen.

– När jag fick idén till projektet kändes det naturligt att vända mig till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad eftersom de är positiva till utbildning, ungdomar och entreprenörskap. Tanken är att vi ska kunna få elever att samarbeta och berika varandra över årskurserna.

I år är tredje året med Hållbara Hundralappen och hittills har elevernas uppfinningsrikedom blivit större för varje år – liksom utdelningen. Responsten från eleverna har varit fin, berättar Christian.

– En del säger att det är fantastiskt roligt och att de är jättenöjda. De tycker att det känns skönt att få ge. En förstaårselev berättade att ”tänk, i dag var det en elev i årskurs tre som hejade på mig”. Den responsten är värd så mycket!

”Gör det för att hjälpa”

Eleven Stina Bergvall går i årskurs två och gjorde Hållbara Hundralappen för andra gången.

– Vi valde att göra ett lopp för välgörenhet där man kunde betala 50 kr för att vara med och springa eller gå längs snitslade

banor av olika längd. Vi sålde också fika, berättar hon.

Hennes grupp blev också sponsrade av Hässleholm Freeflow liksom av Hässleholms fritid. De marknadsförde välgörenhetsloppet genom Facebook, Instagram och flygblad. Gruppen drog in cirka 6 500 kronor och blev därmed en av de grupper som lyckades bäst.

– Vi valde Frida kvinnojour som mottagare, det är en bra organisation som behöver hjälp, säger Stina.

– Vi lade ner mycket arbete på Hållbara Hundralappen men det är ändå kul, för man vet vad man åstadkommit och när de säger att alla barnen på deras boende nu kan få julkappar är det ju lätt värt det. Vi har kunnat glädja så många med julkappar, någonting som vi själva tycker är självklart. Det är det bästa med det här. Vissa tycker att vi borde få behålla pengarna själv, men vi gör detta för att hjälpa andra och det är det som är huvudsaken.

”Blev en riktig jul för barnen”

Ruth Brunner är ordförande i prismottagaren Frida Kvinnojour:

– Bidraget gick oavkortat till våra boende och innebar att vi kunde köpa julkappar till alla våra 25 barn och deras mammor.

Det får en otrolig betydelse för dem, som vanligtvis inte har råd att köpa några julkappar. I år kunde vi dessutom göra en julfest med julgran, dans och tomte – det blev en riktig jul och det strålade om barnen. Många av de här barnen har sett och hört saker som vi själva inte ser och hör på en hel livstid. Sådana här bidrag gör en enorm skillnad.

Vi vill ge ungdomar kunskap om en tryggare framtid

Hållbara hundralappen är ett av våra viktiga hållbarhetsprojekt som riktar sig mot ungdomar. Vårt mål och vår vision är att skapa trygghet för människor och frågor om ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet har alltid varit en naturlig del av vår verksamhet säger Agneta Wennberg, Affärsområdeschef Privat, Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

Vi har idag ett bra samarbete med skolorna i vårt område där vi får dela med oss av vår kunskap och kompetens. Många unga har idag bristande kunskaper i privatekonomi och att hamna i skuldsättning redan i ung ålder är ett stort problem som kan ge förödande konsekvenser när det gäller framtida lån, arbete och bostad. Här får vi möjlighet att informera eleverna om privatekonomi och hur viktigt det är att ha rätt försäkringsskydd och teckna en hemförsäkring när de flyttar hemifrån. En del ungdomar tar ett sabbatsår och reser eller jobbar utomlands efter studenten och då är det viktigt att har ett bra reseskydd om något skulle hända. Vi berättar också om vår prisbelönta bankapp och om hur våra banktjänster fungerar. Det är viktigt att ungdomar har kunskap när det gäller grundläggande privatekonomi – planering av inkomster och utgifter, lån, krediter, räntor, sparande, betala räkningar – och också om ekonomiska risker och konsekvenser.

– Det är viktigt att vi finns och verkar lokalt och vi vill ha närhet till kund och leverantör, precis som kunden.

Hållbar skadereglering – lokalt och ekonomiskt

Medarbetarna på skadeavdelningen hanterar årligen mer än 26 000 skadeanmälningar om allt från husbränder och personskador till motor- och lösöresskador. För att processen ska vara så smidig som möjligt för kunden finns ett sinnrikt system som bland annat säkerställer kvaliteten på tjänster – och stöttar certifierade, lokala aktörer.

De flesta skadeanmälningarna handlar om lösöre som mobiltelefoner, glasögon och liknande. Ärendena är relativt enkelt utredda och kunden får snabbt ersättning för sin skada. Men skador inom området motor är också vanliga. – När olyckan väl är framme så har kunderna behov av en smidig process så deras skada kan bli avhjälpt, de kan få ersättning för skadan och känna att de tas om hand på ett bra sätt. Förutom kontakten med oss på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad så kan vi för kundens räkning anlita en verkstad, en byggfirma eller vad som behövs för att reparera eller återuppbygga, säger Per Vallbo, skadeförman.

Byggskador störst

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad samarbetar med ett 30-tal lokala bilverkstäder. De är certifierade enligt ett miljö-

och kvalitetscertifiering kallat Lupin.

– Det känns väldigt tryggt att vi har verkstäder som är medvetna om och jobbar med miljöfrågan och samtidigt har ett kvalitetsarbete. Det får inte släppas ut miljöfarliga ämnen och inte heller bilar som inte uppfyller kraven, säger Per. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ställer också krav på etiska riktlinjer som samarbetspartnerna ska följa. Men skadeavdelningens största kostnad står byggskador för och de rör sig om brand, vatten och inbrott. Här samarbetar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad med tio förtroendeentreprenörer.

Stickprover

Skadeavdelningen gör stickprover både på motor- och byggsidan för att säkerställa kvaliteten på de inköpta tjänsterna. Och för att premierna de samarbetspartners som lyckas allra bäst, inom motor,

anordnar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad en årlig gala: Årets bilverkstad. – Det är som en liten Oscarsgala och ett sätt att uppmärksamma och lyfta upp de frågor vi tycker är viktiga – kundnöjdhet och miljöarbete. De många samarbetspartnerna borgar även för att utveckla ekonomin i nordöstra Skåne och på Österlen. – Runt 95 procent av utbetalningarna för tjänster i skadereglering går till aktörer i vårt eget område. Det är ett sätt att bidra till tillväxt i vår region. Det är viktigt att vi finns och verkar lokalt och vi vill ha närhet till kund och leverantör, precis som kunden.

Högsta betyg

Kundnöjdheten som regelbundet mäts är en indikator för hur väl man lyckas med detta. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har vid återkommande nöjd kund-mätningar

95%

Cirka 95 % av utbetalningar för tjänster i skadereglering går till aktörer i vårt eget område. Det är ett sätt att bidra till ekonomin i vår region.

fått höga poäng, faktiskt högst betyg inom hela försäkringsbranschen.

– Skaderegleringen är själva leveransen. Det är produkten kunden köpt och sanningens ögonblick. Att våra kunder upplever att vi levererar är fantastiskt kul. Förklaringen till framgångarna handlar till största delen om de 33 medarbetarna, menar Per. – Personalen är oerhört viktig och vi har ett fantastiskt team. Och av alla cirka 26 000 skador vi reglerar är det bara ett fåtal där vi behöver hjälp externt. Vi klarar nästan allt själva, personskador, olycksfall och motorskador, byggnadsskador, inbrott, glasögon, juridiska frågor, ansvar rättskydd med mera. Det är en oerhörd bredd och kompetens på våra medarbetare på skadeavdelningen.

Cirkulära bilar

Under 2017 tog Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad sitt arbete med cirkulär ekonomi ett steg vidare när man började med cirkulära bilar.

Lupincertifierade verkstäder erbjöds att få reparera och återanvända samt sälja bilar som lösts in vid skador. Även om skadade bilar kan repareras är det inte alltid det sker inom en tidsram som är acceptabelt ur kundperspektiv. Genom att sälja inlösta bilar till Lupincertifierade verkstäder och låta dem reparera när de har tid över så bidrar man till att fler bilar kan återanvändas. Att arbeta med cirkulära bilar bidrar till att bilar återanvänds i större utsträckning och att färre bilar skrotas. Det är bra för miljön och därför är det bra för våra kunder och allmänheten.

Godsinlösen

Sedan flera år tillbaka arbetar man även med företaget Godsinlösen. Godsinlösen

samlar in skadat gods från försäkringsärenden och ser till att det återanvänds, genom rekonditionering, reparation och vidareförsäljning. Detta arbete effektiviserar, förenklar och vägleder i olika skadeprocesser, med fokus på hållbarhet och miljö.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad arbetar aktivt med att hänvisa kunder till Godsinlösen eller andra lokala företag som reparerar eller tar fram bästa lösningen för varan. Det kan vara reparation, utbytesenhet eller kontantersättning. Vanligaste varan som återanvänds är mobiltelefoner, berättar Ingela Antonsson, Gruppchef Skador.

Cirkulär ekonomi är inspirerat av naturens kretslopp. Strävan är att avfall inte ska existera utan ses som en råvara. Därför designas produkterna så att de är lätta att återvinna. Biologiskt material ska kunna komposteras, och övrigt material designas så att det går att återanvända.

– En av de vanligaste frågorna som vi får av våra kunder är hur allt ska bli rätt kring försäkringen och fastigheten. Här kommer en levande uppslagsbok hem till dem och de kan ställa alla frågor direkt.

Trygghetsbesök – en nyhet för villakunder

Nya tjänsten Trygghetsbesök erbjuds från och med årsskiftet 2017-2018 till alla som tecknar ny villa-, villahem- eller fritidshusförsäkring.
– Vi vill dela med oss av vår kunskap och erfarenhet kring att förebygga skador, säger Agneta Wennberg, affärsområdeschef privat.

Som en fortsättning av kampanjen Trygga Tillsammans har Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad utvecklat det skadeförebyggande arbetet gällande trygghet i hemmet. Alla nya kunder som försäkrar villan eller fritidshuset får besök av våra fastighets-specialister - trygghetstekniker.
– Vid besöket kommer de tillsammans med fastighetsägaren se över huset, ge tips, råd och se till att kunden är rätt försäkrad. Kunden kan ju ha missat något viktigt, som ett uterum, som också borde försäkras, säger Agneta Wennberg.

Förebygga skador

Tidigare har Anticimex gjort besök hos alla som köper försäkring för sin villa. Nu fasar vi successivt över besöken till våra egna trygghetstekniker.
– Detta är bra både för kunden och oss. Kunden ska känna att de är steget före olyckor och själva kan förebygga skador. Det kan vi, och vårt uppdrag är att förmedla trygghet, säger Agneta. Vi började med

trygghetsbesöken i juni och från och med 1 januari 2018 ska verksamheten vara i full gång och teknikerna kunna besöka alla nya kunder med villa-, villahem- och fritidshus-försäkring.
– Redan när kunden ringer in för att köpa försäkring bokar vi trygghetsbesöket. Det handlar om att se till att fastigheten är säker och inte riskerar att drabbas av framtida skador, säger Per Vallbo, skadeförmedlare.

Helheten viktigast

Men de flesta fastigheter har ju oftast ändå genomgått en besiktning?
– Absolut, men vi ser till helheten. Vi ger tips på allt från lås, inbrottsrisker, översväm-ningsrisk, elsäkerhet och gamla träd som kan orsaka skada. Dessutom, om vi upptäcker en pågående skada ska inte köparen stå för det utan säljarens försäkringsbolag. Detta är ett vänligt besök som levererar mervärde, säger han och fortsätter:
– En av de vanligaste frågorna som vi får av våra kunder är hur allt ska bli rätt kring

försäkringen och fastigheten. Här kommer en levande uppslagsbok hem till dem och de kan ställa alla frågor direkt.

Skapa trygghet

Att det finns olika vägar mot ökad trygghet fick Niklas Larsson, Vd på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, själv erfara när han flyttade hem till Osby igen och behövde uppdatera familjens hemförsäkring. Då kom det hem en trygghetstekniker och gjorde en trygghetsbesiktning.
– Den hjälpen infördes successivt av oss under 2017, och är helt fantastisk. Bland annat upptäckte teknikerna att några brandvarnare var felplacerade och att vi saknade en brandsläckare på ovanvåningen. Nu är det åtgärdat. Det känns tryggt att ha minimerat riskerna i hemmet, som man ofta inte ens känner till, så att man inte behöver hamna i en skada i onödan. Det är ju faktiskt det allra bästa, både för försäkringsbolaget och för oss som människor, säger han.

Trygghetstekniker – redan en succé

2017 lanserade Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad nyheten Trygghetstekniker, en tjänst som innebär att en fastighetsexpert besöker alla kunder med nytecknade hem- och villaförsäkringar.

En ny rutin har införts för villaförsäkringar när en kund tecknar en nyförsäkring för villa eller fritidshus bokar privatsäljarna alltid in ett besök av en trygghetstekniker. Emma Reinholdsson är en av dem och hon ansvarar sedan maj 2017 för distrikten Hässleholm och Osby kommun.
– De flesta ser väldigt positivt på mitt besök. Många fastighetsägare är väldigt intresserade. De gillar detta och förstår att det är väldigt bra och vettigt att göra, säger Emma.

Bortglömda ytor

Ett mål är att besöka kunden inom 30 dagar från försäkringens nytecknande.
– Om vi hittar en skada som köparen inte vetat om så ska den då gå tillbaka till den förra ägarens försäkring, men det måste upptäckas inom just trettio dagar. På hembesöket hos kunden börjar hon alltid med ett samtal om fastigheten och tittar tillsammans på helheten.
– Vi kollar först att alla byggnader är med i försäkringen. Ofta är faktiskt inte garage eller uthus med och ibland är också kvadratmeterytan underskattad. Problemet för kunden är då att om de utrymmena till exempel brinner ner så får de bara tillbaka en del av det verkliga värdet, beroende på hur stor feluppskattningen är.

Full ersättning

Att det ofta är byggnader och ytor som missats beror mest på att kunden har gjort en initial uppskattning och sedan tänkt justera sin försäkring, men det blir inte av, berättar hon.
– Så de flesta ser väldigt positivt på mitt besök. Jag vet själv att det är lätt att glömma bort att justera, det är så mycket annat att tänka på när man är nyinflyttad. Emma går sedan igenom boendet utomhus och inomhus.
– Främst handlar det om att förebygga vattenskador och visa hur de kan slippa det. Jag tittar främst i kök, badrum och tvättstuga, där det viktigaste är att hjälpa

kunden att se om det är rätt gjort. All byggnation och renovering ska göras enligt branschreglerna och är det inte rätt utfört kan det innebära att man inte får full ersättning för skadan.

Hem utan brandvarnare!

Emma ger också tips och råd för att förebygga skadesituationer och ser över brandskyddet.
– Jag kollar att brandvarnare, brandfilt och brandsläckare finns. Förståelsen för brandskydd har ökat men det finns fortfarande ställen jag kommer till där det inte finns någon brandvarnare. Emma kontrollerar också vindar, källare och kryppgrunder efter misstänkta spår av till exempel hussvamp eller ohyra – och ger råd om vad kunden kan göra. Och oavsett om det är nya eller äldre hus, hittar Emma alltid någonting som kan hjälpa kunderna.
– Det finns alltid något de kan göra för att

förebygga en skada. Det handlar oftast om småknep och enkla grejer, sådant man inte tänker på själv.

"Alla tjänar på det"

Själv är hon utbildad folkhälsopedagog som sadlat om till fastighet- och byggsidan.
– Yrkena är inte så olika egentligen. Det handlar ett skadeförebyggande tänk och att man ska känna sig trygg i sitt hem. De flesta blir väldigt tacksamma när vi kommer ut och dessutom blir de mer medvetna om sin försäkring. Från Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads sida vet vi att fastigheten är rätt försäkrad – kunderna ska ju inte betala för mycket eller riskera att bli utan ersättning. Och genom att vi klargör vissa saker innan en skada sker kan vi undvika den – och dessutom få en enklare dialog om något händer. Alla tjänar på det.

Klimatsamverkan bakom kampanj: ”Det går att göra skillnad”

Under hösten har en informationskampanj gjort invånare i Skåne mer medvetna om hur de kan skydda sig mot översvämningar – bland annat genom nya sajten klimattips.se – men också hur de kan motverka klimatförändringarna.
Bakom kampanjen står Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad tillsammans med flera myndigheter.

På eftermiddagen den 4 januari 2017 steg havsnivån mycket snabbt längs ostkusten, Blekingekusten och skånska kusten. Snart började telefonen ringa hos Räddningstjänsten från husägare i Åhus eftersom vatten hotade att tränga in i villorna – och trängde in i vissa fall.

Snabbt stigande vattenstånd

Det tog endast sex timmar från att klass 2-varningen gällande högt vattenstånd utfärdades tills vattnet nådde kritiska nivåer i hamninloppet i Åhus. Det oväntat snabba förloppet gjorde Räddningstjänstens arbete extra utmanande. Och för dem är samhällsviktiga funktioner prioriterade. – Som fastighetsägare är den bittra sanningen att man själv har ansvar för sin fastighet och för att det inte ska bli översvämning och skador. Det är många som inte har insett det, konstaterar Per Vallbo, skadestyrare på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

Samverkan för klimatet

Under 2016 bildades en samverkansgrupp bestående av Region Skåne, Länsstyrelsen, kommunförbundet Skåne samt Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad kring klimatsamverkan. Syftet med Klimatsamverkan är att skapa samsyn och att arbeta gemensamt med klimatfrågor i Skåne. Visionen är att det ska vara enkelt att leva klimatsmart genom att omvandla klimatsmarta idéer till konkreta handlingar. Gruppen jobbar också aktivt för att sprida information, fakta och råd till allmänheten om hur man bäst skyddar sin egendom vid översvämning, bland annat genom sajten klimattips.se. Helena Tsiparis är miljöstrateg på Region Skåne: – Klimat- och miljöfrågorna behöver ett driv för att komma framåt och samverkan är enda vägen, säger hon och fortsätter: – Att alla aktörer slår ihop sin kunskap är ett jätteviktigt steg i hur vi som samhälle ska hantera de nya saker som händer, som

stigande havsnivåer, skyfall och värmeböljor. Det är också en viktig fråga hur vi ska hantera försäkringar, kommer det finnas fastigheter som man inte kan försäkra? Någon gång måste vi tillsammans börja prata om de här sakerna.

Öföberedda villaägare

Följderna av klimatförändringar är ett globalt problem såväl som svenskt. Men Kristianstads låga läge i förhållande till havet och flödet i Helge å ställer extra stora utmaningar på regionen och dess invånare, konstaterar Anders Pålsson, brandingenjör aktiv i nordöstra skånes sju kommuner, och deltagare i Klimatsamverkan: – Problemet förvärras hela tiden och det drabbar alla privatpersoner, fastighetsägare, företag och myndigheter tillsammans. Så om vi kan samverka fungerar det bäst. I sitt yrke har Anders sett många olyckliga fastighetsägare. – Framför allt i samband med översväm-

ningar vid kraftiga regnväder är människor väldigt oföberedda. Omsorgen om sig själv måste bli bättre. Jag tycker alla ska gå in på klimattips.se, eller ringa sin kommun, fastighetsägare eller försäkringsbolag och fråga vad som händer när det blir för mycket regn. Det finns mycket kraft hos enskilda människor och tar var och en tag i det här kan det lösa mycket större problem än vad vi på Räddningstjänsten kan. På så vis kommer vi klara påfrestningarna som väntar mycket bättre än vad vi hittills gjort.

”Gör riskanalys”

Han påpekar att klimatförändringarna också för med sig värmeböljor och stormar. – Försök sätta dig in i hela problemet och gör din egen riskanalys på ditt boende, fastighet eller företag. Vänta inte. Det kommer att hända extrema vädersituationer oftare. Men redan nu vidtas åtgärder i regionen. Vallar byggs utanför Kristianstad och runt Finjasjön höjs tomtmarkerna, konstaterar Per Vallbo: – På kort sikt behöver villaägare, företag och kommuner ha ett beredskapsläge. Men på längre sikt måste man göra mer med

sina fastigheter. De närmaste 80 åren kommer vi få en höjning av vattennivåerna med en meter. Men när stormarna kommer trycker det upp vattennivåerna ytterligare. Så på relativt kort tid handlar det om att säkra sig för åtminstone två meters höjning, säger Per.

”Klimat- och miljöfrågorna behöver ett driv för att komma framåt och samverkan är enda vägen

Vänder sig mot bygglov

Även kommunerna i regionen måste vakna, menar han. – Det är otroligt viktigt att man skapar en klimatanpassningsplan. Och att man inte beviljar bygglov för fastigheter under länsstyrelsens rekommendationer, vilket sker och är något som vi som försäkringsbolag vänder oss emot, säger Per. En av de drivande bakom Klimatsamverkan är Renée Carlsson Hållbarhet- och Kommunikationschef på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

– Vi vill vara aktiva när det gäller frågor kring klimatet. Och vi lär oss så oerhört mycket kring dessa frågor när vi får nya kontakter och samverkar med andra berörda, som till exempel hur vi kan jobba med vattennivåhöjning, störtsskurar, värmeböljor och stranderosion. Det har gjort att vi nu kan arbeta preventivt när det gäller klimatförändring, bland annat genom klimattips.se, som har blivit en riktig succé, säger hon.

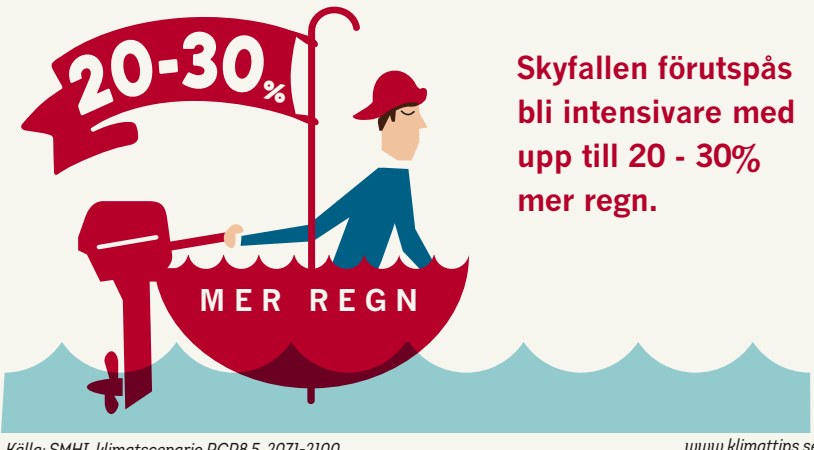
”Går att göra skillnad”

Det finns en psykologisk svårighet i att nå ut till människor, menar hon. – Vi måste vänja oss vid att vi har förändrat klimatet och då är det lätt att bli uppgiven. Men det finns också en kraft och styrka i att inte ge upp, det gäller att hitta den kraften. Det spelar stor roll hur vi som enskilda människor agerar i klimatfrågan.

Det är också lika viktigt att inse att det är i samarbeten som vi kommer att kunna genomföra de stora förändringarna. Samarbetet kring klimatsamverkan har gett oss en viktig lärdom – att det faktiskt går att göra skillnad.

23 000

skånska bostadshus hotas av stigande havsnivå år 2100

Källa: SMHI, klimatscenario RCP8,5, 2071-2100

www.klimattips.se

ÖVERSVÄMNING Så skyddar du dig!

- ☛ Det blir lätt översvämning i källare - ställ upp sådant som står på golvet på hyllor eller flytta det till vindsförråd.
- ☛ Rensa dina hängrännor, stuprör och dagvattenbrunnar.
- ☛ Kontrollera taket för att se att plåtar och takpannor är hela och sitter på plats.
- ☛ Golvbrunnar kan ställa till problem om du inte har backventiler - se till att ha filter och något tungt att ställa ovanpå för att stoppa vatten från att komma in.
- ☛ Se till att marken runt ditt hus lutar bort från huset och att kantstenar på gatan inte saknas så att rännstensvattnet rinner in mot ditt hus.
- ☛ Flytta på bilen om den står på en plats som är placerad lågt.

– Elförbrukningen har sjunkit med nästan 25 procent, vilket definitivt är en följd av våra investeringar, säger fastighetsansvarige Fredrik Björklund, som just nu utreder möjligheten till att även installera solceller på Granaten.

Med miljön i fokus

I en verksamhet som inte inbegriper några större miljörisker är fokus att arbeta i positiv riktning.

– Energiförbrukningen i våra fastigheter är den mest väsentliga miljöaspekten, säger Fredrik Björklund, fastighetsansvarig – en avdelning som nu skördar frukterna av senare års investeringar.

Fredrik Björklunds ansvarsområde är det interna miljöarbetet, omfattande de fastigheter som Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad äger och förvaltar, de egna kontoren och inköpen och resor som sker i arbetet.

– Vi har en övergripande hållbarhetspolicy och en riktlinje där vårt systematiska miljöarbete beskrivs. Båda dokumenten är en del av vår verksamhetsplan och vi uppdaterar dessa årligen, säger Fredrik Björklund, fastighetsansvarig. Vd för dotterbolagen Doktors backe och Granaten samt ansvarig för kontorsservice och IT.

Mer miljöanpassat fokus

Totalt omfattar hans ansvar ett tiotal fastigheter i Kristianstad och Hässleholm, och fokus är att bli allt mer miljöanpassad, bland annat genom att få ner energiförbrukningen.

– Tidigare jobbade vi med dessa frågor främst ur det ekonomiska perspektivet. Men i dag är miljöperspektivet huvudmålet och lyckas vi där, medför det också en bra ekonomisk vinning. De två faktorerna går

hand i hand.

Fastigheterna drivs redan av grön el så koldioxidutsläppen är i princip noll. Men under 2015 gjordes stora investeringar i fastigheten Granaten i Kristianstad, bland annat installerades LED-lampor och ett mer effektivt kylsystem.

– I dag kan vi se hur kostnaderna sjunkit när det gäller till exempel elförbrukningen, som gått ner med nära 25 procent. Tidigare använde vi kylmaskiner även nattetid men det är förstås bättre att nyttja den kalla utomhusluften för att kyla ner fastigheten, säger Fredrik.

” I dag kan vi se hur kostnaderna sjunkit när det gäller till exempel elförbrukningen, som gått ner med nära 25 procent

Och fler fastigheter kommer få effektivare kylsystem framöver. I Kristianstad ska byggnaderna anslutas till fjärrkyla i början av 2018.

– Kylmaskinerna som vi använt hittills är inte så effektiva och innebär också en del problem – de ska servas och besiktigas och innehåller dessutom gaser som är farliga för miljön, påpekar han och fortsätter: – Fjärrkylan levereras från betydligt större och effektivare maskiner vilket är mycket mer miljövänligt.

Miljösmart renovering

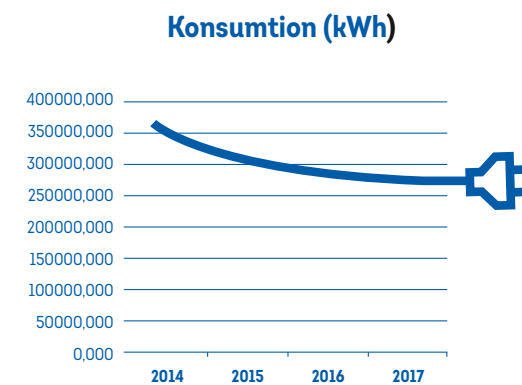
I arbetet med hyresgäst Anpassningar och renoveringar är det också viktigt att välja bra material som håller och inte byta ytskikt i onödan.

– När hyresgäster flyttar in eller flyttar ut strävar vi efter att renovera bostaden på ett varsamt och miljösmart sätt. Till exempel behöver vi kanske inte byta golv utan vi kan kanske slipa befintligt.

Hållbara inköp

Men det finns fler områden för Fredrik att se över.

– När det gäller våra arbetsfordon som våra fastighetsskötare och trygghetstekniker använder, väljer vi fordon med så bra

miljöprestanda efter våra förutsättningar som möjligt.

Vi vill byta ut alla dieslbilar till hybrider. Våra medarbetare kör oftast inne i centralorter och kan för det mesta köra på el. Och elen är grön så de kan tanka bilen på ett miljöriktigt sätt.

– Ett annat område vi ska utveckla mer är hur vi ställer miljökrav i våra inköp av förbrukningsvaror i vår verksamhet, som städavtalen där vi skrivit in att de måste bedriva ett aktivt miljöarbete så långt det går. Inköp till personalutrymmen ska helst vara närproducerade och ekologiska. Då stöttar vi den lokala ekonomin och slipper samtidigt långa transporter. Fredrik tvekar inte över den miljömässiga betydelsen av arbetet.

– Det handlar om ett hållbarhetsperspektiv, inte bara miljön. När vi tar kontroll över de här sakerna påverkar vi miljön som mest och bäst. Men det är ett kontinuerligt arbete som pågår löpande. Just nu utreder vi möjligheten till solceller på Granaten. En annan tanke jag bär på är att miljöcertifiera fastigheterna. Som sagt, det är ett arbete som alltid måste pågå och genomsyra allt vi gör.

Hallå där, Pär Holmgren,

klimatexpert och naturskadespecialist på Länsförsäkringar AB. Vad tycker du om initiativet till klimatsamverkan?

– Det är verkligen bra. Som försäkringsbolag, när det gäller naturskador, är skadeförebyggande råd så viktigt. Klimatförändringarna och de extrema väderhändelserna kommer ju att fortsätta och förvärras under årtionden och århundranden framåt. Det går inte att stoppa längre. Vi måste motverka utvecklingen, men också anpassa och planera samhället för svårare värmeböljor, stigande världshav, kraftigare skyfall, fler stormskador i skogen, och ökad risk för torka och därmed även skogsbränder.

Hur lång tid har vi på oss att anpassa oss till klimatförändringarna?

– Det beror lite på. Bygger du en sommarstuga kan den ju stå där i 50 eller 100 år och sedan rivas. Men tyngre infrastruktur som järnväg som drar dit bebyggelse kräver att samhället måste tänka och planera flera hundra år framåt. Och då handlar det om havsnivåer som kan stiga flera meter.

– Under de här århundradet kan många kommuner klara sin havsnära bebyggelse, men sedan fortsätter havet att stiga – och betydligt mer än en meter. De värsta scenarierna rör sig om tio-tjugo meter, men det kan ta 500 eller 1 000 år.

Hur medvetna är kommunerna?

– Många kommuner slumrar än. De duktigaste är de större städerna som har mer resurser. Och platser som är uppenbart utsatta. Kristianstad är en av Sveriges bästa städer att jobba med de här frågorna eftersom de är så medvetna om problemet.

Hur medvetna är kommuninvånarna?

– Rent kunskapsmässigt förstår de flesta hur det här funkar. Men det är ett glapp mellan hjärnan och hjärtat, psykologerna kallar det kognitiv dissonans. Och det handlar om normfrågor. Så länge grannen flyger till Thailand då och då är det okej att åka till Thailand ibland. Så på något sätt måste vi göra alla medvetna om situationen för att förändra vårt beteende. Och det måste bli svårare och dyrare att göra fel. Samverkansprojekt som når ut till invånarna och ökar medvetenheten är ett led på vägen mot ett förändrat beteende.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad avger härmed årsredovisning för 2017, bolagets 181:e verksamhetsår.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad (537000-2320) samt de tre helägda dotterbolagen Doktors Backe AB (556637-9755), Granaten AB (556937-2575) och AB Tivoliparken (556684-8247).

Dotterbolag

Fastighetsbolaget Doktors Backe ABs verksamhet omfattar uthyrning av lägenheter till främst privatpersoner.

Fastighetsbolaget Granaten ABs verksamhet omfattar uthyrning av lokaler främst till företag.

AB Tivoliparken äger andelar i Humlegården Fastigheter AB med ett fastighetsbestånd i Stockholmområdet samt andelar i Länsförsäkringar Secondary PE Investments S.A.

Verksamhet

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är ett ömsesidigt försäkringsbolag som har sitt verksamhetsområde i hela eller delar av följande kommuner, Hässleholm, Osby, Östra Göinge, Kristianstad, Bromölla, Tomelilla och Simrishamn.

Privatpersoner, företag och lantbrukare erbjuds heltäckande försäkringsskydd inom sak, livförsäkring samt banktjänster. Bolaget är marknadsledande i länet inom sakförsäkring.

Verksamheten inom skadeförsäkringsrörelsen bedrivs med egen koncession medan livförsäkring förmedlas till Länsförsäkringar Fondliv, banktjänster och fondsparande till Länsförsäkringar Bank samt djur- och grödaförsäkring till Agria Djurförsäkring. Samtliga dessa bolag ingår i en koncern med Länsförsäkringar AB som moderbolag, vilket ägs av de 23 länsförsäkringsbolagen gemensamt. För de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ansvaret för kundrelationerna.

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB med dotterbolag.

Bolaget är självständigt och bolagsformen är ömsesidig, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets sakförsäkringstagare. Dessa har inflytande över verksamheten genom att de utser 48 fullmäktigeledamöter, vilka ska företräda dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av 10 ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Utveckling av bolagets verksamhet, resultat och ställning

Sammanfattning

- Koncernens resultat före återbäring och rabatter uppgick för 2017 till 278 (247) Mkr. Detta är det bästa resultatet i koncernens historia. Förbättringen mot 2016 kommer ur ett förbättrat skaderesultat drivet av minder bränder och väderrelaterade skador.

- Bolagets sakförsäkringsrörelse stärkte ytterligare sin marknadsposition i området. Premieintäkten ökade med 39,2 Mkr till 500,4 Mkr under året.

- 2017 var ett gynnsamt skadeår för bolaget med väldigt få bränder och inga större naturskadehändelser. Vi har sett en försämrad lönsamhet i motor affären och har initierat riskjusteringar i vår prismodell för att mitigera detta

- Koncernens finansportföljer uppvisade ett resultat på 236 (247) Mkr, inklusive interna hyror men före förvaltningskostnader, kalkylränta till försäkringsrörelsen samt finansiella effekter i den mottagna återförsäkringen. Totalavkastning på koncernens samlade tillgångar var 8,0 (9,2) procent.

- Bolagets bankverksamhet utvecklades volymmässigt positivt under 2017. Affärsvolymen, det vill säga den samlade förändringen av inlåning, utlåning och fondkapital, ökade med 11 procent eller 883 Mkr till totalt 8 609 Mkr. Verksamhetens resultat ökade till 1,0 (0,4) Mkr.

- Bolagets försäljningsverksamhet inom livområdet fortsatte att öka under året. I förhållande till 2016 förbättrades försäljningen med 2 procent. Premieinkomsten ökade med 6 procent till 138 Mkr. Livverksamhetens resultat uppgick till 2,1 (-0,3) Mkr.

- Bolaget fattade beslut om att föreslå bolagsstämman om återbäring på 100 Mkr vilket i sådant fall kommer att återbetalas till bolagets kunder under hösten 2018. Efter lämnad återbäring har bolaget en fortsatt stark finansiell ställning.

- Länsförsäkringar Göinge- Kristianstad var fortsatt franchisegivare åt Länsförsäkringar Fastighetsförmedlings.

Total affärsvolym

Den totala affärsvolymen för bolagets affärer fördelar sig enligt nedan, Mkr.

	2017	2016
Sakförsäkring (premieinkomst)	556	522
Finansiella tjänster (bank)	8 609	7 726
Livförsäkring (kapital)	3 627	3 496

Sakförsäkring

Marknad

Trots att konkurrensen fortsätter att vara hård, så även lokalt, så behåller Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad sin position som den ledande försäkringsgivaren bland sakförsäkringsbolag inom verksamhetsområdet.

Marknadstäckning	2017	2016
Villa/Villahem	63,2 %	62,9 %
Företag	48,1 %	49,4 %
Företagsmotor	45,6 %	45,9 %
Personbil	55,2 %	54,7 %
Samtliga försäkringspliktiga fordon	54,1 %	53,7 %

Premieintäkt

Premieintäkt (Mkr)	2017	2016
Hem, villa, fritidshus	126,7	118,8
Företag, kommun, lantbruk	138,9	126,1
Motor	133,9	126,4
Trafik	89,5	85,7
Olycksfall	22,2	17,5
Mottagen återförsäkring	35,0	35,4
Summa	546,0	509,9
Avgiven återförsäkring	-45,7	-48,7
Premieintäkt för egen räkning	500,4	461,1

Premieökningen i den direkta affären blev 39,2 Mkr eller 8,5 %, Motsvarande ökning under 2016 var 11,6 Mkr och 2,6 %.

Skador

Bolaget har haft ett skadeår relativt förskonat från storskador och väderrelaterade skadehändelser. De totala försäkringersättningarna efter avgiven återförsäkring inklusive mottagen återförsäkring uppgick till 351 Mkr (368 Mkr)

Bolaget har inte haft någon skada under året som överstigit självbehållet

Antal anmälda skador under året	2017	2016
Direkt försäkring exkl. motorfordon	13 584	14 320
Motorfordonsförsäkring	12 968	12 312

Kapital avkastning Mkr	Marknadsvärde 2016-12-31	Marknadsvärde 2017-12-31	Nettoplacering	Direktavkastning	Avkastning KSEK	Avkastning %	Allokering, % 2016-12-31	Allokering,% 2017-12-3
Likvida medel	183	270	87	-0	-0	0,0	0,1	8,5
Obligationer & räntebärande	470	606	137	1	0	0,0	16,1	19,0
Indexobligationer Obligationer	204	115	-92	0	2	1,3	7,0	3,6
Summa Räntebärande	857	990	132	1	2	0,2	29,4	31,0
Svenska aktier & aktiefonder	326	254	-94	9	32	9,8	11,2	7,9
Utländska aktier & aktiefonder	361	459	45	3	56	14,3	12,4	14,4
Indexobligationer Optioner	29	20	-21	0	12	78,5	1,0	0,6
Summa Aktier	716	732	-71	12	100	13,7	24,5	22,9
Fastighetsaktier	40	33	0	8	2	4,1	1,4	1,0
Direktäga fastigheter	174	157	0	3	-14	8,0	6,0	4,9
Doktors Backe AB	21	23	0	0	2	10,2	0,7	0,7
Humlegården	314	381	0	0	67	21,4	10,7	11,9
Kristianstad Granaten AB	48	47	0	1	-0	0,1	1,6	1,5
Övriga placeringstillgångar	3	3	0	0	0	4,2	0,1	0,1
Summa Fastigheter	599	644	0	12	57	9,6	20,5	20,2
Svenska aktier & aktiefonder	749	826	0	0	77	10,3	25,6	25,9
Summa Strategiska innehav	749	826	0	0	0	10,3	25,6	25,9
Totalt	2 921	3 193	61	25	236	8,0	100,0	100,0

Bank

Bankverksamheten i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad hade under året en positiv tillväxt och affärsvolymen ökade med 11 procent eller 884 Mkr (920 Mkr) Tillväxten har främst drivits av utlåning och utveckling i sparande. Resultatmässigt så gav bankverksamheten ett överskott på 1,0 miljon vilket är en ökning från 0,4 miljoner 2016

Bank (Mkr)	2017	2016
Inlåning	2 419	2 292
Utlåning	5 126	4 653
Sparande (Fond, ISK,ISP)	1 064	780
Affärsvolym	8 609	7 726

livförsäkring

Premieinkomsten ökade med 8 Mkr jämfört med 2016. Totalt förvaltat kapital fortsatte att öka och uppgick vid årsskiftet till 3,6 mdr. Livförsäkringsverksamheten uppvisade ett resultat på 2,1 (-0,3) Mkr

Livförsäkring	2017	2016
Premieinkomsten	138	130
Förvaltat kapital	3 627	3 496

Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet på koncernens placeringstillgångar uppgick vid verksamhetsårets slut till 3 193 (2 921) Mkr. Likvida medel uppgick vid verksamhetsårets slut till 270 (183) Mkr. Den totala avkastningen på koncernens placeringar uppgick till 236 (247) Mkr.

Resultat

Årets sammanlagda resultat för koncernen före skatt uppgick till 186 (257) Mkr och efter skatt till 159 (210) Mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring och rabatter uppgick till 53 (24 Mkr). Försäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring och rabatter uppgick till -39 (33) Mkr.

Hållbarhet

Hållbarhetsarbetet har hos Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad en tydlig koppling till bolagets långsiktiga relation till kunder, medarbetare och andra intressenter. Hållbarhet definieras här som arbetet med miljö, antikorruption, personal, sociala förhållanden och mänskliga rättigheter. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads arbete med hållbarhet utgår från såväl hantering av risker som möjligheter i relation till dessa områden. De risker som bedömts vara av stor väsentlighet för verksamheten, och hur dessa hanteras, redovisas i not 2. För övrigt ingår risker som en del av vårt arbete med att prioritera vilka hållbarhetsfrågor vi ska arbeta med.

Vårt hållbarhetsarbete är integrerat i vår verksamhetsplan där även årliga mål formuleras. Vi har en rad policys och riktlinjer som berör detta arbete. Dessa är i huvudsak vår hållbarhetspolicy, vår övergripande HR-policy, jämställdhetspolicy och våra etiska riktlinjer. Med dessa täcker vi in miljö, antikorruption, personal och sociala förhållanden samt mänskliga rättigheter.

Hållbarhetsrapporten för Göinge-Kristianstad återfinns i övrigt i denna årsredovisning på sidorna 16-37. För närmare specificering av vår rapportering utifrån lagkraven se tabellen nedan.

Delområde	Sidan
Affärsmodell	3, 38
Miljö	30-31, 34-37
Personal & Sociala förhållande	18-33
Respekt för mänskliga rättigheter	17, 18
Motverkande av korruption	17, 19

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess slut

- Under året har en ny Vd, Niklas Larsson tillträtt på posten efter Henrietta Hansson.
- 2017 var årets 180:e verksamhetsår vilket firades under hela året, bland annat med tårtkalas för allmänheten både i Hässleholm och Kristianstad.
- I december förvärvade Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad aktiebolaget Sjöbygden Skog AB av E.ON och den 12 januari 2018 ägde tillträdet rum.

Förväntad utveckling för 2018

Enligt bolagets målsättning bör sakförsäkringsrörelsen efter rabatter men före mottagen återförsäkring ge en marginal på cirka 5 procent av premieintäkten. Det kan komma att infrias om skadeutvecklingen blir enligt de senaste årens genomsnittliga utfall. Avkastningen på bolagets placeringstillgångar antas bli cirka 3,1 procent för 2018.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att 1.011.763.809 kr balanseras i ny räkning. Årets resultat i moderbolaget 83.122.754 kr. Jämte balanserade vinstmedel om 928.641.055 kr Summa 1.011.763.809 kr

FEMÅRSÖVERSIKT

Kkr	2017	2016	2015	2014	2013
RESULTAT, KONCERNEN					
Premieintäkt f.e.r	500 363	461 146	449 528	461 631	402 057
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	5 942	16 129	4 044	8 232	7 015
Försäkringsersättningar f.e.r.	-351 084	-368 422	-323 366	-357 492	-295 318
Driftskostnader f.e.r.	-99 099	-80 920	-82 103	-76 458	-74 026
Övriga tekniska kostnader och intäkter	-3 167	-3 965	-1 031		
Återbäring	-92 325	9 000	0	-55 000	-100 262
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	-39 370	32 968	47 072	-19 087	-60 534
Finansrörelsens resultat	221 614	223 279	117 647	156 135	151 722
Övriga intäkter och kostnader	3 381	640	-5 881	-8 351	-16 007
Resultat före dispositioner och skatt	185 625	256 887	158 838	128 697	75 181

Årets resultat	158 871	209 617	135 361	111 312	60 967
EKONOMISK STÄLLNING, KONCERNEN					
Placeringstillgångar, verkligt värde	2 853 984	2 652 765	2 469 466	2 292 001	2 049 450
Premieinkomst f.e.r.	510 633	473 682	459 129	473 965	409 990
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	1 206 510	1 085 190	1 093 281	1 073 460	795 686

Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	1 816 507	1 657 636	1 448 019	1 312 658	1 201 346
Uppskjuten skatt	298 037	284 035	250 786	249 154	237 292
Konsolideringskapital	2 114 544	1 941 671	1 698 805	1 561 812	1 438 638
Konsolideringsgrad %			370	330	351
Kapitalbas*			1 442 067	1 355 809	1 297 335
Erforderlig solvensmarginal*			105 083	101 982	77 349
Solvens 2**					
Minimikapital (MCR)	203 976	184 630	163 832		
Solvenskapital (SCR)	815 905	738 518	655 328		
Kapitalbas ***	2 027 474	1 851 544	1 623 064		
Kapitalkvot ****	248	251	248		

NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r.	70,2	79,9	71,9	77,4	73,5
Driftkostnadsprocent f.e.r.	19,8	17,5	18,3	16,6	18,4
Totalkostnadsprocent f.e.r.	90,0	97,4	90,2	94,0	91,9
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning %	0,9	0,9	1,1	0,9	1,0
Totalavkastning %	8,0	9,2	5,0	7,9	8,2

Länsförsäkringar Sak har per 2014-12-30 överlätit ett bestånd av trafikförsäkringar under avveckling till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Beståndet är hänförligt till försäkringar tecknade innan 2004 och innehåller trafikskador som ännu är oreglerade samt de skadelivräntor som hör till trafikförsäkringsbeståndet. Detta påverkar jämförelsen mellan samtliga år.

Länsförsäkringar Sak har per 2017-12-01 överlätit ett bestånd av Olycksfallsförsäkringar till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

* Avser moderbolaget. Beräknat enligt regelverk som var gällande t.o.m 2015-12-31
**För 2015 lämnas öppningsbalansen 2016-01-01 enligt Solvens 2
*** Kapitalbasen utgörs av primärkapital
**** Kapitalbas i förhållande till solvenskapital

RESULTATRÄKNING

		Koncernen		Moderbolaget	
Kkr	Not	2017	2016	2017	2016
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE					
Premieintäkter f.e.r					
Premieinkomst	3	556 319	522 431	556 319	522 431
Premier för avgiven återförsäkring		-45 686	-48 749	-45 686	-48 749
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-10 270	-12 536	-10 270	-12 536
		500 363	461 146	500 363	461 146
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	5 942	16 129	5 942	16 129
Försäkringersättningar f.e.r.					
Utbetalda försäkringersättningar	5				
Före avgiven återförsäkring		-357 366	-367 060	-357 366	-367 060
Återförsäkrares andel		23 816	31 749	23 816	31 749
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.					
Före avgiven återförsäkring		-22 431	662	-22 431	662
Återförsäkrares andel		4 897	-33 773	4 897	-33 773
		-351 084	-368 422	-351 084	-368 422
Driftskostnader f.e.r.	6	-99 099	-80 920	-98 839	-80 920
Övrig tekniska kostnader och intäkter	40	-3 167	-3 965	-3 167	-3 965
Återbäring	39	-92 325	9 000	-92 325	9 000
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-39 370	32 968	-39 110	32 968
ICKE TEKNISK REDOVISNING					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-39 370	32 968	-39 110	32 968
Kapitalavkastning, intäkter	8, 9	156 910	107 358	148 944	99 130
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8, 10	155 937	214 618	85 168	155 435
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	8, 10	-40 242	-29 429	-40 242	-29 429
Kapitalavkastning, kostnader	8, 11	-45 049	-53 139	-30 506	-47 305
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-5 942	-16 129	-5 942	-16 129
Övriga intäkter och kostnader	12	3 381	640	3 381	640
Resultat före skatt/resultat före bokslutsdispositioner och skatt		185 625	256 887	121 693	195 310
Bokslutsdispositioner	13				
Förändring av säkerhetsreserv		Inga	Inga	0	0
Förändring av periodiseringsfond		Inga	Inga	-14 943	-14 805
Resultat före skatt		185 625	256 887	106 750	180 505
Skatt på årets resultat	14	-26 754	-47 270	-23 627	-43 482
Årets resultat		158 871	209 617	83 123	137 023
RAPPORT ÖVER ÖVRIGT TOTALRESULTAT					
Årets resultat		158 871	209 617	83 123	137 023
Årets övrigt totalresultat		0	0	0	0
Årets totalresultat		158 871	209 617	83 123	137 023
Återbäring		-92 325	9 000	-92 325	9 000
Årets vinst före återbäring		251 196	200 617	175 448	128 023

RESULTATANALYS FÖR MODERBOLAGET

Kkr	Not	Totalt 2017	Sjuk & olycksfall	Hem & villa	Lantbruk Företag & fastighet	Motor	Trafik	Summa dir. försäkring i Sverige	Mottagen återför-säkring
RESULTATANALYS FÖR SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE									
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat									
Premieintäkt f.e.r.	RA 1	500 363	20 240	121 584	112 550	132 558	78 450	465 382	34 981
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		5 942	776	0	0	0	3 906	4 682	1 260
Försäkringersättningar f.e.r.	RA 2	-351 084	-22 787	-79 552	-59 382	-106 271	-63 055	-331 047	-20 037
Återbäring		-92 325	-4 808	-22 308	-25 209	-24 361	-15 639	-92 325	0
Driftskostnader f.e.r.		-98 839	-5 031	-33 134	-35 669	-13 609	-11 040	-98 483	-356
Övriga tekniska kostnader/Intäkter		-3 167				0	-3 167	-3 167	
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		-39 110	-11 610	-13 410	-7 710	-11 683	-10 545	-54 958	15 848
Avvecklingsresultat f.e.r.									
Avvecklingsresultat brutto		8 595	-1 039	-1 266	-1 404	1 415	-3 929	-6 223	14 818
Återförsäkrares andel		18 035	2 624	336	1 503	0	13 572	18 035	0
Avvecklingsresultat f.e.r.		26 630	1 585	-930	99	1 415	9 643	11 812	14 818
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-233 043	-11 402	-63 072	-51 828	-62 312	-42 155	-230 769	-2 274
Avsättning för oreglerade skador		-1 055 652	-117 499	-37 035	-66 685	-20 576	-438 186	-679 981	-375 671
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring		-1 288 695	-128 901	-100 107	-118 513	-82 888	-480 341	-910 750	-377 945
Återförsäkrares andel av försäkrings-tekniska avsättningar									
Avsättning för oreglerade skador		182 185	11 974	626	20 296	0	149 289	182 185	0
Summa återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar		182 185	11 974	626	20 296	0	149 289	182 185	0

Kkr	Not	Totalt 2017	Sjuk & olycksfall	Hem & villa	Lantbruk Företag & fastighet	Motor	Trafik	Summa dir. försäkring i Sverige	Mottagen återför-säkring
NOTER TILL RESULTATANALYS SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE									
Not RA 1									
Premieintäkter f.e.r.		500 363	20 240	121 584	112 550	132 558	78 450	465 382	34 981
Premieinkomst före avgiven återförsäkring		556 319	24 991	129 326	139 663	136 218	90 543	520 741	35 578
Premier för avgiven återförsäkring		-45 686	-1 933	-5 087	-26 332	-1 315	-11 019	-45 686	0
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-10 270	-2 818	-2 655	-781	-2 345	-1 074	-9 673	-597
Not RA 2									
Försäkringersättningar f.e.r		-351 084	-22 787	-79 552	-59 382	-106 271	-63 055	-331 047	-20 037
Utbetalda försäkringersättningar		-333 550	-12 562	-94 527	-60 408	-105 670	-37 525	-310 692	-22 858
Före avgiven återförsäkring		-357 366	-12 562	-95 383	-63 575	-105 670	-57 318	-334 508	-22 858
Återförsäkrares andel		23 816	0	856	3 167	0	19 793	23 816	0
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.		-17 534	-10 225	14 975	1 026	-601	-25 530	-20 355	2 821
Före avgiven återförsäkring		-22 431	-14 685	15 495	2 689	-601	-28 150	-25 252	2 821
Återförsäkrares andel		4 897	4 460	-520	-1 663	0	2 620	4 897	0

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

Kkr	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Systemutvecklingskostnader	15	496	1 091
		496	1 091
Placeringstillgångar			
Förvaltningsfastigheter	16	151 635	154 446
Aktier och andelar i intresseföretag	18	100	100
Aktier och andelar	19	1 979 421	1 821 477
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	720 264	674 090
Lån med säkerhet i fast egendom	19		0
Övriga lån	19	2 564	2 652
		2 853 984	2 652 765
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		509	532
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	27	182 185	177 288
		182 185	177 288
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	20	178 029	159 159
Fordringar avseende återförsäkring		17 616	12 168
Övriga fordringar		4 524	9 927
		200 169	181 254
Andra tillgångar			
Rörelsefastigheter	16	76 733	91 855
Övriga materiella tillgångar och varulager	21	3 932	3 103
Likvida medel		287 220	193 511
Aktuell skattefordran	14	6 977	0
		374 862	288 469
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	22	70	354
Förutbetalda anskaffningskostnader	23	10 403	14 463
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	9 487	17 509
		19 960	32 326
SUMMA TILLGÅNGAR		3 632 165	3 333 725

Kkr	Not	2017	2016
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	14		
Balanserad vinst eller förlust inklusive årets resultat		1 816 507	1 657 636
		1 816 507	1 657 636
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring			
Ej intjänade premier och kvardöjande risker	26	233 043	222 774
Oreglerade skador	27	1 055 652	1 029 385
Återbäring	39	100 000	10 319
		1 388 695	1 262 478
Andra avsättningar			
Pensioner	28	3 498	7 649
Aktuell skatteskuld	14	0	10 837
Uppskjuten skatteskuld	14	298 037	284 035
		301 535	302 521
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		51 439	51 457
Skulder avseende återförsäkring		0	5 031
Skulder till kreditinstitut	19, 29	24 521	16 254
Övriga skulder	19, 29, 30	34 401	22 653
		110 361	95 395
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Samgåendekostnader	7	1 983	2 000
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	13 084	13 695
		15 067	15 695
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 632 165	3 333 725

För upplysning om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se noterna 32 och 33.

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

Kkr	Not	2017	2016
TILLGÅNGAR			
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	16	157 033	173 855
Aktier och andelar i koncernföretag	17	133 406	127 406
Aktier och andelar i intresseföretag	18	100	100
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	19	1 556 614	1 470 034
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	720 264	674 090
Lån med säkerhet i fast egendom	19	0	0
Övriga lån	19	2 564	2 652
		2 569 981	2 448 137
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		509	532
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	27	182 185	177 288
		182 185	177 288
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	20	178 029	159 159
Fordringar avseende återförsäkring		17 616	12 168
Fordringar på dotterbolag		21 100	21 084
Övriga fordringar		4 031	9 600
		220 776	202 011
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar och varulager	21	3 932	3 103
Kassa och bank		269 935	178 688
Aktuell skattefordran	14	6 772	0
		280 639	181 791
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	22	70	354
Förutbetalda anskaffningskostnader	23	10 403	14 463
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	9 327	17 385
		19 800	32 202
SUMMA TILLGÅNGAR		3 273 890	3 041 961

Kkr	Not	2017	2016
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
	14		
Uppskrivningsfond		39 537	39 537
Reservfond		5 455	5 455
Balanserad vinst eller förlust		928 642	791 619
Årets resultat		83 123	137 023
		1 056 757	973 634
Obeskattade reserver		25	547 854
			532 911
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring			
Ej intjänade premier och kvardöjande risker	26	233 043	222 774
Oreglerade skador	27	1 055 652	1 029 385
Återbäring	39	100 000	10 319
		1 388 695	1 262 478
Andra avsättningar			
Pensioner	28	3 498	7 650
Aktuell skatteskuld	14	0	10 143
Uppskjuten skatteskuld	14	172 931	161 937
		176 429	179 730
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		51 439	51 457
Skulder avseende återförsäkring		0	5 031
Skulder till dotterbolag		4 500	
Övriga skulder	19, 29, 30	33 490	21 279
		89 429	77 767
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Samgåendekostnader	7	1 983	2 000
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	12 743	13 441
		14 726	15 441
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 273 890	3 041 961

För upplysning om moderbolagets ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se noterna 32 och 33.

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

EGET KAPITAL I KONCERNEN			
Kkr	Reserver	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2016-01-01	0	1 448 019	1 448 019
Justering ingående eget kapital	0	0	0
Årets totalresultat			
Årets resultat		209 617	209 617
Årets övrigt totalresultat	0	0	0
Årets totalresultat	0	209 617	209 617
Utgående eget kapital 2016-12-31	0	1 657 636	1 657 636
Ingående eget kapital 2017-01-01	0	1 657 636	1 657 636
Justering ingående eget kapital			
Årets totalresultat			
Årets resultat		158 871	158 871
Årets övrigt totalresultat	0	0	0
Årets totalresultat	0	158 871	158 871
Utgående eget kapital 2017-12-31	0	1 816 507	1 816 507

EGET KAPITAL I MODERBOLAGET			
	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital
kkr	Reservfond	Uppskrivningsfond	Balanserat resultat inkl. årets resultat
Ingående eget kapital 2016-01-01	5 455	39 537	791 619
Årets totalresultat			
Årets resultat			137 023
Årets övrigt totalresultat			0
Årets totalresultat	0	0	137 023
Utgående eget kapital 2016-12-31	5 455	39 537	928 642
Ingående eget kapital 2017-01-01	5 455	39 537	928 642
Årets totalresultat			
Årets resultat			83 123
Årets övrigt totalresultat			0
Årets totalresultat	0		83 123
Utgående eget kapital 2017-12-31	5 455	39 537	1 011 765

BUNDET EGET KAPITAL

Reservfond

Enligt övergångsregler till ändring av ÅRL överfördes medel som tillförts överkursfonden före den första januari 2006 till reservfond i den första årsredovisningen som upprättats efter första januari 2006. Det betyder att kalenderårsföretag fört över överkursfonden till reservfonden i årsredovisningen för år 2005. Reservfonden är fortsatt bundet eget kapital. Överkursfonder som uppkommer efter första januari 2006 redovisas som fritt eget kapital.

Uppskrivningsfond

Posten omfattar belopp som satts av till uppskrivningsfond enligt bestämmelserna i 4 kap. 1-2§§ ÅRFL.

FRITT EGET KAPITAL

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondsavsättning.

KASSAFLÖDESANALYS, DIREKT METOD

	Koncernen		Moderbolaget	
Kkr	2017	2016	2017	2016
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Premieinbetalningar	542 051	526 218	542 051	526 218
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-56 980	-12 416	-56 980	-12 416
Skadeutbetalningar	-357 366	-367 060	-357 366	-367 060
Inbetalningar från återförsäkrare avseende återförsäkrarnas andel av utbetalda försäkringersättningar	23 816	31 847	23 816	31 847
Driftsutgifter	-78 225	-126 514	-80 298	-128 654
Utbetalningar av återbäring	-2 644	-44 738	-2 644	-44 738
Skatteutbetalningar	-29 666	-13 471	-29 548	-13 028
Erhållen likvid vid beståndsoverlåtelse	3 836	0	3 836	0
Övriga in- och utbetalningar	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	44 822	-6 134	42 867	-7 831
Investeringsverksamheten				
Direktavkastning	34 556	38 323	38 579	35 291
Netto Investering i:				
-byggnader och mark	0	0	0	0
-koncernbolag och intressebolag	0	0	-6 000	0
-finansiella placeringstillgångar	17 181	5 859	17 181	5 859
Netto Investering i materiella tillgångar	-1 380	34	-1 380	34
Övrigt	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	50 357	44 216	48 380	41 184
Finansieringsverksamheten				
Utbetalda räntor	-963	-1 030	0	0
Amortering av lån	-507	-424	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 470	-1 454	0	0
Årets kassaflöde	93 709	36 628	91 247	33 353
Likvida medel/kassa och bank vid årets början*	193 511	156 883	178 688	145 335
Likvida medel vid årets slut	287 220	193 511	269 935	178 688

*Med likvida medel/kassa och bank menas resurser som kan tas i anspråk för att fullgöra kortfristiga åtaganden.

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

NOT 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Bolaget (537000-2320), är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Kristianstad kommun. Bolaget bildar koncern med helägda dotterbolagen Doktors Backe AB (556637-9755), Ab Tivoliparken (556684-8247) samt Kristianstad Granaten Ab (556937-2575). Adressen till moderbolaget är Box 133, 291 22 Kristianstad. Adressen till samtliga bolag är Tivoligatan 6 Kristianstad.

Årsredovisningen omfattar perioden 2017-01-01 till 2017-12-31.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Bilagda årsredovisningshandlingar har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsbolag (ÅRFL) samt i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) inklusive ändringsföreskrifter. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC). Koncernen tillämpar RFR 1 och moderbolaget RFR 2.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 8 mars 2018. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på ordinarie bolagsstämma den 26 april 2018.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Dessa baseras både på framåtblickande bedömningar och historiska erfarenheter som läggs samman med ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga för verksamheten. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskattningar som gjorts. Uppskattning och antagande ses över regelbundet. I not 2 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar. Dessa värdeförändringar, med

avdrag för uppskjuten skatt, redovisas inom Eget kapital under rubriken Balanserad vinst.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året. Använda räntesatser för respektive försäkringsgren redovisas under not 4.

Ändrade redovisningsprinciper för 2017

Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2017 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument en framåtblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för försäkringsredovisning.

IFRS 9 trädde i kraft 2018-01-01 men tidigare tillämpning har varit tillåten. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodellför de olika innehaven, respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjligt att tillämpa för innehav i skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en "mismatch" i redovisningen. För innehav i eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering skall ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Ändring av IFRS 4 tillämpning av IFRS 9 Finansiella instrument med IFRS 4 Försäkringsavtal

IFRS 9 Finansiella instrument har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den kommande redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17. Sambandet påverkar val av presentation av ränteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtagande hänförliga till försäkringsavtal. Sambanden mellan redovisningsstandarderna har medfört att IASB gett ut en förändring av nuvarande standarden för redovisning av försäkringsavtal, IFRS 4. Förändringen godkändes av EU 2017. Förändringen medger två val av möjligheter för försäkringsbolag. Ett alternativ är att företag som bedriver försäkringsverksamhet, om vissa kriterier är uppfyllda, kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Det andra alternativet innebär att de försäkringsföretag som enligt IFRS 9 klassificerar finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen som under IAS39 inte var klassificerade till verkligt värde via resultaträkningen medges en alternativ tillämpning av IFRS9. Förändringen i nuvarande IFRS 4 har analyserats av bolaget och innebär att företaget skjuter på tillämpningen av IFRS 9 till den tidpunkt IFRS 17 börjar tillämpas.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

IFRS 15 är en heltäckande standard för att bestämma hur stora intäkter som skall redovisas och när dessa intäkter ska redovisas. Den uppskattade effekten på företagets finansiella rapporter bedöms som ringa.

IFRS 16 Leases

IFRS 16 Leases ersätter existerande IFRS relaterade till redovisningen av leasingavtal, såsom IAS 17 Leasingavtal och IFRIC4 Fastställande av huruvida ett avtal innehåller leasingavtal. Standarden gäller från 1 januari 2019 Denna standard bedöms inte få någon effekt på företagets finansiella rapporter.

IFRS 17 Insurance Contracts

IFRS 17 Insurance Contracts publicerades i maj 2017 av IASB. Ikraftträdandedatum är 1 januari 2021. Tidigare tillämpning är, när/ om EU godkänt standarden, möjlig för bolag som samtidigt applicerar IFRS 9 finansiella instrument och IFRS 15 intäkter från avtal med kunder. Företaget bevakar utvecklingen men en konsekvensanalys avseende IFRS17 har ännu inte påbörjats. LFAB har tillsatt en projektgrupp med uppdrag att bevaka LF-gruppens påverkan i den finansiella redovisningen av IFRS 17.

Övriga nya och ändrade IFRS med framtida tillämpning förväntas inte komma ha någon väsentlig effekt på företagets rapporter.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvs-tidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag för vilka koncernen har ett betydande, men inte bestämmande, inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar det redovisade värdet på innehavet i intresseföretaget.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet över intresseföretaget upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med FFFS 2015:12 och IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Bolaget tecknat utgår olika belopp vid

försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga Bolagets försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, avsättning för oreglerade skador samt avsättningar för återbäring och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Ej intjänade premier beräknas pro rata temporis. Avsättning för kvardröjande risker ska göras om premienivån för bolagets hela affär bedöms vara för låg. Den kan även överväga sådan avsättning om premienivån i en enskild försäkringsgren bedöms vara för låg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallade okända skador (IBNR – avsättning). Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder på historiska erfarenheter och skadeutfall. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen samt periodens förändring av oreglerade skador återfinns i resultaträkningen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Bolaget har beslutat att diskontera ersättningsreserverna i trafikaffären, både i direkt och mottagen affär, samt

återförsäkrarens andel. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras till marknadsränta. För finansiell redovisning tillhandahålls löpande en rekommendation om diskonteringsräntesatsen av aktuariefunktionen. För solvensändamål sker diskkontering efter föreskriven marknadsräntekurva. För metod och aktuella räntesatser se vidare not 2.

Återbäring

Förslag om återbäring fattas av styrelsen vid varje enskilt tillfälle för beslut av årsstämman. Beslutet skall innefatta vilka försäkringstagare som omfattas av återbäringen samt hur återbäringen skall fördelas mellan de återbäringsberättigade. Bolagets kapitalbas skall dessutom vara tillräckligt stor för att med betryggande marginal uppfylla de krav som ställs på erforderlig solvensmarginal och de krav som ställs för att uppfylla Finansinspektionens Solvensrapportering. Återbäring ska redovisas som en avsättning i balansräkningen för det år då återbäringen beslutats. I resultaträkningen minskar återbäringen det försäkringstekniska resultatet.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader på ett sätt som motsvarar periodisering av den intjänade premien för försäkringen ifråga.

Förlustprövning

Bolagets tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar och förutbetalda anskaffningskostnader innebär automatiskt en prövning att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Driftskostnader

Driftskostnader redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader eller som administrationskostnader. Driftskostnaderna för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens Försäkringsersättningar medan driftskostnaderna för finans och fastighet redovisas som kapitalförvaltningskostnader.

Driftskostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, administrationskostnader samt skaderegleringskostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringsersättningar. Driftskostnader för kapitalförvaltning redovisas under Icke tekniskt resultat som Kapitalförvaltningens kostnader. Under Icke tekniskt resultat redovisas även driftskostnader för förmedlad affär som Övriga intäkter och kostnader, se not 6.

Avgiven återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under posten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter från förmedlad affär

Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkringar inom livområdet, djur- och grödaförsäkring samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna, och erhåller ersättning för detta arbete. Intäkterna redovisas i resultaträkningen under det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

Hyresintäkter

Hyresintäkter från förvaltningsfastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalet. Dessa redovisas under kapitalavkastningen i den period vilka de är hänförliga till. I not 9 framgår fördelning av intäkter.

Hyresintäkter från rörelsefastigheter redovisas som ett driftsnetto tillsammans med tillhörande kostnader. Dessa fördelas ut till respektive verksamhetsdel och utgör periodens lokalkostnader.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderats till verkligt värde) redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden. Ränteintäkter redovisas i Ränteintäkter redovisas i rad Kapitalavkastning intäkter i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas enligt principerna i IAS 39. Det innebär att samtliga finansiella instrument klassificerats i enlighet med kategorierna av finansiella instrument i IAS 39. Hur denna klassificering gjorts framgår av avsnittet Klassificering av finansiella instrument nedan.

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger (även om faktura ännu inte mottagits). En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiseras, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiella tillgångar. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

För alla räntebärande finansiella instrument (även de som värderas till verkligt värde) redovisas ränteintäkter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan löper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader (t.ex. courtage) för dessa instrument kostnadsförts således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument

motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 19.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen. Bolaget förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (aktier, obligationer och derivat) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat (förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt). Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom till exempel Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna över resultatet ger en mer relevant redovisningsinformation för läsarna. Bolaget kategoriserar alltid sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar som identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person.

Alla derivat klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.

Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncernföretag samt obligationer.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov provas regelbundet.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning. I kategorin Lånefordringar och kundfordringar ingår även likvida medel. Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde

Denna kategori instrument utgörs av derivat med negativa marknadsvärden och som inte används för säkringsredovisning. Alla derivat med negativa marknadsvärden som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultatet.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder t ex leverantörsskulder. Finansiella

skulder värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid en överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer. Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument.

Noterade innehav

Verkligt värde på finansiella tillgångar, som är noterade på en aktiv marknad, motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Onoterade innehav

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda beprövade värderingstekniker, till exempel nyligen genomföra transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. För finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik, som i så hög utsträckning som möjligt bygger på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Företaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Valet av tillämpad metod för att uppskatta verkligt värde bygger på ett antal bedömningar som bolaget fått göra. Vidare finns det en betydande osäkerhet i dessa uppskattningar i den utsträckning som värderingen bygger på information som inte kan observeras på marknaden.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke tekniska redovisningen som kapitalavkastning. Realiserade värdeförändringar redovisas under kapitalavkastningen realiserade vinster respektive realiserade förluster, netto per tillgångsslag. Orealiserade värdeförändringar redovisas under kapitalavkastningen orealiserade vinster respektive orealiserade förluster, netto per tillgångsslag.

Övriga tillgångar

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar i form av utvecklingskostnader för datorprogram som förvärvats av koncernen redovisas till

anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänför sig. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. De beräknade nyttjandeperioderna för redovisade immateriella tillgångar är 5 år.

Byggnader och mark

Enligt lagbegränsad IFRS, som tidigare tillämpades i koncern-redovisningen, var det tillåtet att redovisa både förvaltnings-fastigheter och rörelsefastigheter till verkligt värde i koncern-redovisningen med värdeförändringar redovisade i resultatet.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förvärvet direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker enligt ett rullande schema där varje fastighet blir värderad minst var 3:e år. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna. Omvärderingar av verkligt värde under löpande år sker genom en intern värdering.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en kombinerad tillämpning av ortsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp, och avkastningsmetod. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdesberäkning av framtida faktiska kassaflöden i form av driftsnetton.

Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförts i samband med att utgiften uppkommer.

Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter är fastigheter som används i en betydande omfattning i den egna verksamheten. Enligt IFRS ska rörelsefastigheter redovisas uppdelad på komponenter som skrivs av utifrån beräknad ekonomisk livslängd för de olika komponentkategorierna, medan förvaltningsfastigheter i likhet med tidigare redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen. Vid värdering av rörelsefastigheterna tillämpas den så kallade omvärderingsmetoden varvid fastigheterna redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Bolaget har

prövat om bolagets rörelsefastighet med tillhörande kostnad för komponentavskrivning i koncernens resultaträkning är väsentlig. Mot bakgrund av IAS 1 Utformning av finansiella rapporter punkt 30 har bolaget bedömt att kostnaden inte är väsentlig.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningstid för maskiner och inventarier såsom kontors-, byggnads- samt datainventarier är fem år och sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Nedskrivningsprövning av materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotter- och intresseföretag

De redovisade värdena för tillgångarna provas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångarens återvinningsvärde. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Materiella och immateriella tillgångar provas för nedskrivning enligt IAS 36.

Leasing

Bolaget innehar inga väsentliga leasingavtal.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas, eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv var till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebar att bolaget kunde bli återbetalningsskyldigt om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är mycket begränsad.

Annullationsansvaret var i grunden treårigt. Från och med 2015 tillämpas en ny ersättningsmodell från Fondlivbolaget. I den nya modellen finns annullationsansvaret inte kvar. Det kommer att fasas ut för befintliga försäkringar under 2015-2017, för försäkringar tecknade från den 1/1 2015 gäller det inte.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank (Banken) regleras hur stor provisionersättning Länsförsäkringar Göinge- Kristianstad skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att provisionersättningen skall avräknas visst vid var tid av Banken bestämt belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som vid var tid Banken bedömer kommer belasta Banken avseende av bolaget vid var tid förmedlade lån. Avräkning kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisions-ersättning. För år 2017 är denna risk begränsad till 33,9 (30,6) Mkr av årets provisionersättning. Bolagets ansvar redovisas under not 33

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital respektive övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader som inte beaktas är skillnader som är hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag. Värderingen av uppskjuten skatt baseras sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas, se också not 14.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas (i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och UFR 10) på samma sätt som avgiftsbestämda. Bolaget har utöver kollektivavtalade tjänstepensioner som tryggats genom försäkring, också i särskilda avtal utfäst sig till att vissa anställda kan avsluta sin anställning innan 65 års ålder och få en ytterligare ersättning än den som den kollektivavtalade pensionsförmånen då ger, den så kallade 62-årsregeln. Se not 28.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning för förväntade kostnader för målrelaterad ersättning redovisas när en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda föreligger och denna förpliktelse kan beräknas tillförlitligt.

Utöver vad som beskrivs ovan redovisas ersättning till anställda enligt FFFS 2015:8. se not 35.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÄRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) inklusive ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Försäkringsföretaget IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Immateriella tillgångar

Utvecklingskostnader för bland annat datorprogram som redovisas som tillgång i koncernbalansräkningen har redovisats som kostnad i moderbolagets resultaträkning. Som en konsekvens av detta har avskrivningar på dessa utvecklingskostnader som redovisats som en kostnad i koncernresultaträkningen inte belastat moderbolagets resultat.

Dotter- och intresseföretag

Andelar i dotterföretag och intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Erhållna utdelningar redovisas som intäkt under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Nedskrivningsbehov testas löpande. Se vidare not 17 om värderingsprinciper för aktiernas verkliga värde.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag kan enligt alternativregeln redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.

Aktieägartillskott

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

Redovisning enligt huvudregeln innebär att erhållna koncernbidrag som moderbolag erhåller från dotterbolag redovisas som finansiell intäkt. Lämnade koncernbidrag från moderbolag till dotterbolag redovisas som ökning av andelar i koncernföretag. Lämnade och erhållna koncernbidrag som dotterbolag lämnar till moderbolag redovisas direkt mot eget kapital i dotterbolaget. Detta gäller även koncernbidrag som lämnas eller erhålls mellan systerföretag. Enligt alternativregeln får koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

NOT 2 Risk och kapitalhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Bolagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de skadeförsäkringsrisker som hanteras där, och dels av placeringsverksamheten och dess finansiella risker. Denna not omfattar en beskrivning av Bolagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om bolagets försäkringsrisker och finansiella risker.

Risker och riskhantering

Bolagets skall förhålla sig till risk utifrån om den är önskvärd, nödvändig eller inte önskvärd. Förhållningssättet ska spegla Bolagets attityd till risk och hänga samman med övergripande strategier.

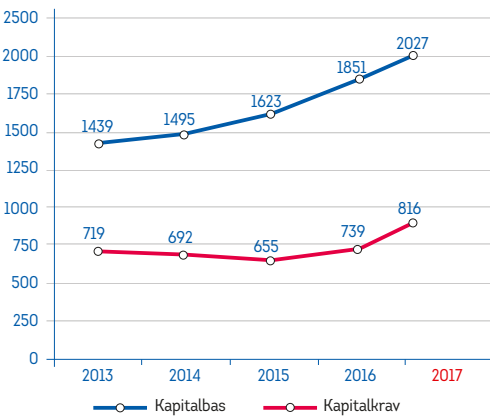
Önskvärd risk är de risker bolaget är villigt att exponera sig för med syfte att uppnå strategiska mål. Dessa ska dock hållas på en medveten och kontrollerad nivå så att bolaget maximerar värdeskapandet utan att riskera insolvens eller bristande möjlighet att uppfylla åtaganden till försäkringstagarna. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas. Nödvändiga risker är de risker som inte bidrar direkt till bolagets avkastning, men existerar när verksamheten bedrivs. De skall i möjligaste mån begränsas. Räntebärande placeringar (tillgångssidan) och diskonterade avsättningar(skuldsidan) är båda beroende av ränteutvecklingen. Dessa hanteras enligt bolagets riktlinjer och regler. Icke önskvärda risker är risker vars negativa påverkan på bolagets möjligheter till måluppfyllnad överskrider riskens potentiella värdeskapande. Dessa ska reduceras och om möjligt elimineras.

Bolaget upprättar årligen en ERSA-rapport (ERSA står för Egen Risk och Solvens Analys). Syftet med rapporten är att verifiera att bolaget har tillräckligt med kapital för att bära de risker som följer av genomförandet av bolagets affärsplan för de kommande tre åren, inklusive tillfälliga extrema lägen. ERSA:n utgör en komponent i styrningen av bolaget. Den ska vara väl integrerad med affärsplaneringsprocessen och ska ge information om hur affärsplanen ska genomföras.

Analysen ska även tjäna till att skapa beredskap för möjligheter att reducera risk och/eller anskaffa kapital om utvecklingen blir en annan än enligt de huvudsakliga planeringsförutsättningarna. Utifrån Bolagets aktuella riskprofil görs analyser av bolagets förutsättningar att bära de risker som genomförandet av affärsplanen innebär. Utifrån utfallet av analysen tas handlingsplaner fram på hur risker kan reduceras och hur kapital kan införskaffas, i de fall analysen visar att tillgängligt kapital inte bedöms vara tillräckligt.

Utifrån inriktningen i den beslutade affärsplanen är försäkringsriskerna och kapitalbehovet stabilt över tid. Även marknadsriskerna har en stabil utveckling, placeringsportföljen har antagits i stort sett oförändrad i båda scenarierna, men växer utifrån positiva kassaflöden. Basscenariot visar på en god intjäningsförmåga i försäkringsrörelsen, vilket stärker kapitalkvoten under prognosperioden.

Sammantaget beräknas kapitalbasen att öka med omkring 290 Mkr fram till utgången av 2020. Bolagets riskprofil och kapitalkrav bedöms vara stabil över tid. Kapitalkvoten prognostiseras under hela tidsperioden ligga över den av styrelsen beslutade undre målnivån för kapitalkvoten på 180%, som lägst 212% under 2018.

Diagrammet visar hur bolagets kapitalkrav och kapitalbas utvecklats under den senaste femårsperioden.

Mål, policy och processer för bolagets kapitalhantering

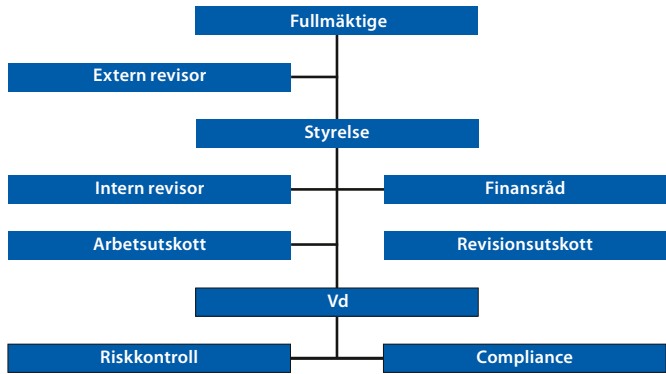
I bolagets kapitalförvaltningspolicy beskrivs följande: Kapitalförvaltningens övergripande mål är att tillförsäkra att bolagets åtagande gentemot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. I och med detta ska placeringstillgångarna placeras med aktsamhet i åtanke. Aktsamhetsprincipen i Försäkringsrörelselagen är av central betydelse i bolagets kapitalförvaltning. Innebörden av principen är att bolaget endast får investera i finansiella instrument och andra tillgångar vars risker går att identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera samt på lämpligt sätt beakta i Egen Risk- och Solvensanalys (ERSA)-processen. Analysen syftar till att bedöma och säkerhetsställa att bolagets kapital är och förblir tillräckligt för att bära de risker som bolagets riskprofil och affärsplan innebär. Analysen har sin utgångspunkt i affärsplanen och inkluderar olika typer av scenarios samt stresstester.

De nya lagstiftningskraven innebär även att bolaget på sin webbsida offentliggör en SFCR rapport om solvens och finansiell ställning, vilken innehåller mer detaljerade upplysningar om bolagets riskhanteringssystem, riskprofil, solvenskrav och kapitalhantering.

Organisation av riskarbetet

Styrelsen i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har som styrelse i koncernens moderbolag ett övergripande ansvar för hantering och uppföljning av risker i koncernen. Styrelsen fastställer utifrån gällande regler ramarna för Bolagets riskhantering och riskkontroll genom interna regler i olika styrdokument, däribland Riskpolicyn som fastställer bolagets riskprofil och övergripande risktolerans. Styrdokumentet revideras och fasställs årligen. Syftet med bolagets riskhanteringssystem är att ge ledningen, och verksamheten som helhet, en möjlighet att på ett effektivt sätt hantera bolagets risker och möjligheter. Riskhanteringssystemet omfattar samtliga risker som verksamheten ger upphov till och ska vara effektivt, ändamålsenligt och väl integrerat med företagsstyrningen. Vidare innehåller riskhanteringssystemet de strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med.

Bolagets sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer och kan beskrivas på följande sätt:

Bolaget har en sammanhängande riskhanteringsprocess med syfte att ge ledningen möjligt att på ett effektivt sätt hantera risker och möjligheter. Formerna för det löpande riskhanteringsarbetet kan skilja sig mellan olika risker och kommer att beskrivas under respektive riskkategori i noten.

Analys och beräkning av risker, riskernas utveckling över tid samt hur riskerna samvarierar genomförs och rapporteras kvartalsvis till styrelsen genom intern riskrapport som tas fram av Riskhanteringsfunktionen.

Styrelsen får löpande rapportering av hur bolagets risker utvecklas via olika rapporter. Styrelsen har även två utskott till sitt förfogande, revisionsutskottet och finansrådet. I finansrådet ingår två styrelseledamöter och i revisionsutskottet ingår hela styrelsen. Vd ansvarar för riskhanteringen inom den operativa verksamheten enligt styrelsens föreskrifter. Det operativa ansvaret för den löpande riskhanteringen fördelas mellan ansvariga för respektive verksamhet inom bolaget och kontrollfunktionerna riskhantering och compliance. Dessutom finns en aktuariefunktion som ska bidra till att bolagets system för att hantera risker fungerar väl och att beräkningar av kapitalkrav för försäkringsrisker på ett korrekt sätt speglar verksamhetens.

Bolagets riskhanteringsfunktion är organisatoriskt direkt underställd Vd och har det operativa ansvaret för den oberoende riskkontrollen inom bolaget. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att identifiera, mäta, övervaka och rapportera bolagets olika risker. I detta ansvar ligger även att tillsammans med företagsledningen, andra ansvariga chefer och bolagets compliancefunktion, ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna ska hanteras. Ansvarig för riskhanteringsfunktionen rapporterar till styrelse och Vd och arbetar oberoende från verksamheten i övrigt. Aktuariefunktionen bidrar till att riskhanteringssystemet fungerar väl, bland annat genom att säkerställa att beräkningar av kapitalkrav för försäkringsrisker på ett korrekt sätt avspeglar verksamhetens försäkringsrisker. Compliancefunktionen utgör ett stöd för att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. Funktionen identifierar och informerar bland annat om risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad. Compliancefunktionen rapporterar en samlad bedömning till styrelse och Vd av hur väl bolagets verksamhet uppfyller gällande regler och normer. Compliancefunktionen är oberoende från verksamheten i övrigt.

Internrevisionen är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkringen av organisationens riskhantering, styrning och kontroller. Internrevisorerna skall medverka till och kontrollera att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen

och kontrollen. Internrevisionsfunktionen arbetar på uppdrag av styrelsen och följer också upp riskkontroll- och compliancefunktionernas arbete.

Bolaget har dessutom en säkerhetsansvarig som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor samt bedriver ett systematiskt miljöarbete, vars syfte är att hantera och begränsa bolagets risktagande inom dessa områden. Säkerhets- och riskarbetet är även samordnat med motsvarande funktioner inom Länsförsäkringar AB.

Solvens 2

Regelverket för Solvens 2 trädde i kraft den 1:e januari 2016 och Bolaget har anpassat verksamheten till det nya regelverket. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad använder standardformeln för kvantitativ riskberäkning och detta sker med hjälp av en gemensam modell som har tagits fram av Länsförsäkringsbolagen. Bolagets styrelse får en riskrapport en gång i kvartalet där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan totalrisk och kapital har utvecklats över tid samt en kvalitativ information om bolagets övriga risker och hur arbetet med dessa sker. I Bolagets Solvens- och verksamhetsrapport för 2017 lämnas en utförlig beskrivning av bolagets riskhantering, riskprofil och kapitalkrav enligt Solvens 2.

Indelning av risk i

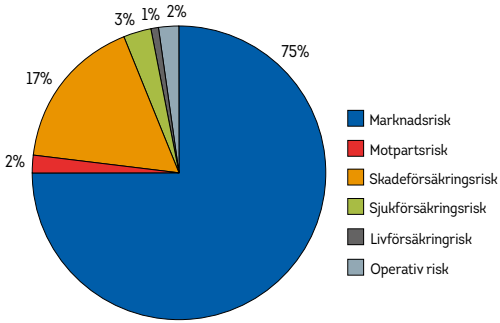
Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

I följande avsnitt beskrivs Bolagets samlade risker och hur dessa styrs och hanteras. Bolaget kategoriserar risk enligt följande riskkarta på en övergripande nivå.

Livförsäkringsrisk - Dödsfallsrisk - Livfallsrisk - Invaliditet- och sjukrisk - Driftkostnadsrisk - Annullationsrisk - Katastrofrisk	Koncentrationsrisk - Koncentrationsrisk i placeringstillgångar - Koncentrationsrisk utom placeringstillgångar	Marknadsrisk - Ränterisk - Aktierisk - Fastighetsrisk - Spreadrisk - Valutarisk
Operativ risk - Interna oegentligheter - Extern brottslighet - Anställningsförhållanden och arbetsmiljö - Affärsförhållanden - Skada på fysiska tillgångar - Avbrott och störning på verksamhet och system - Transaktionshantering och processtyrning	Motpartsrisk - Motpartsrisk i avgiven återförsäkring - Motpartsrisk i finansiella derivat - Annan motpartsrisk	Likviditetsrisk inkl. finansieringsrisk
	Skadeförsäkringsrisk - Premierisk - Reservrisk - Katastrofrisk	Affärsrisk - Strategisk risk - Intjäningsrisk - Rykterisk
	Compliancerisk	

Modellen utgör grunden för att kunna beräkna kapitalkravet för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Mätetalet är till sin form ett kapitalkrav som förväntas svara mot det sämsta årsresultatet som skulle kunna uppstå under tvåhundra slumpmässiga verksamhetsår, givet dagens exponering och de i modellens antagna diversifieringseffekterna, mellan och inom de olika riskslagen. I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper: skadeförsäkringsrisk, livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Kapitalkvoten beräknas sedan genom att det totala riskbeloppet (kapitalkravet) ställs i relation till bolagets kapitalbas (konsolideringskapital).

Bolaget hade vid utgången av 2017 följande riskprofil exklusive diversifiering. *Se figur nästa sida*

Diagrammet visar hur bolagets kapitalkrav exklusive diversifiering fördelar sig vid utgången av 2017.

Skadeförsäkringsrisk

Skadeförsäkringsrisk är förluster till följd av att skadekostnaden blir högre än förväntat. Detta inkluderar premierisk, reservrisk och katastrofrisk. Inom skadeförsäkring utgör premierisk den största delen följt av reservrisk. Bolaget tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfallsförsäkring, egendom, ansvar, motorfordon och trafikförsäkring, samt mottagen livåterförsäkring.

Den affärsverksamhet Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad bedriver innebär att försäkringsrisker (skade-, sjuk- och

livförsäkringsrisker inklusive katastrofrisk) tas medvetet, som ett led i bedrivandet av affärsverksamheten. Sådana risker är därför önskvärda, förutsatt att de tas som ett led i att fullfölja beslutad affärsstrategi och enligt de regelverk som har ställts upp för respektive verksamhet. God riskutjämning ska eftersträvas dels mellan olika affärer, dels inom respektive affär. Begränsning av försäkringsrisken sker genom att utformning av försäkringsvillkor och enskilda försäkringsavtal ger en önskvärd riskexponering, samt att återförsäkringsskydd används för att begränsa risktagandet i de affärer där det är motiverat.

(Se tabell nedan)

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i väsentliga antaganden. När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera. För att kunna bedöma den slutliga skadekostnaden görs skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår. Tabellen nederst på sidan visar skadekostnadsutvecklingen för skadeåren 2009-2017 före återförsäkring. Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Känslighetsanalys, premierisken	Påverkan på resultat före skatt		Påverkan på eget kapital	
Kkr	2017	2016	2017	2016
1% förändring i totalkostnadsprocent	5 241	4 611	4 088	3 597
1% förändring i premienivån	5 563	5 224	4 339	4 075
1% förändring i skadefrekvens	3 598	3 224	2 806	2 515
1% förändring i premier för avgiven återförsäkring	457	487	356	380

Ovanstående tabell visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringar i olika parametrar.

Göinge-Kristianstad skadeår	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
Uppskattad skadekostnad:										
- I slutet av skadeåret	227 404	273 870	295 163	242 609	272 654	291 638	307 892	303 975	301 573	
- ett år senare	227 344	300 859	299 955	240 434	284 990	290 831	298 926	311 270		
- två år senare	226 689	288 162	284 172	246 116	263 963	280 696	286 224			
- tre år senare	223 438	285 143	284 306	242 730	259 334	280 098				
- fyra år senare	215 565	279 404	281 385	232 210	260 980					
- fem år senare	210 941	275 522	279 006	228 186						
- sex år senare	209 879	270 051	278 715							
- sju år senare	205 929	269 116								
- åtta år senare	206 713									
Nuvarande skattning av total skadekostnad	206 713	269 116	278 715	228 186	260 980	280 098	286 224	311 270	301 573	2 872 650
Totalt utbetalt	190 522	250 029	258 436	209 298	234 477	246 926	249 217	246 467	167 006	2 471 501
Summa kvarstående skadekostnad	16 191	19 087	20 279	18 889	26 502	33 173	37 008	64 802	134 568	401 150
Diskonteringsseffekt	-470	-427	-540	-448	-568	-688	-833	-1 203	-1 537	-7 508
Valutaeffekt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Avsättning upptagen i balansräkningen	15 721	18 660	19 740	18 441	25 935	32 485	36 174	63 599	133 030	393 642
Avsättning avseende skadeår 2006 och tidigare										286 340
Mottagen återförsäkring										375 671
Total avsättning upptagen i balansräkningen innevarande år	15 721	18 660	19 740	18 441	25 935	32 485	36 174	63 599	133 030	1 055 652
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
Total avsättning upptagen i balansräkningen föregående år	19 683	19 779	20 406	22 655	25 564	38 374	64 831	136 688		379 496

Premierisk

Premierisk är risken för förluster till följd av att de kommande årets skador blir större än förväntat. I verksamhetsgrenar som trafik- och olycksfallsförsäkring adderas en stor mängd oberoende risker, vilket ger en god riskutjämning under förutsättning att premietariffen avspeglar de verkliga riskskillnaderna mellan olika grupper i försäkringskollektivet.

Tariffer och försäkringsvillkor följs upp löpande och korrigeras vid behov. I övriga verksamhetsgrenar är, vid sidan av premieberäkningarna, riskurvalsregler och riskbesiktning de viktigaste instrumenten för att kontrollera premierisken. Inom Bolaget följs även interna teckningsriktlinjer (riskurvalsregler) för att säkerställa riktig bedömning och kvantifiering av risker som tecknas. Ett viktigt led i detta är besiktning av nya och befintliga risker. De mest frekventa besiktningarna som görs är våtrumsbesiktning i bostäder, inbrotts- och brandskyddsbesiktning hos företag, samt övergripande genomgångar på lantbruk med särskild inriktning på inbrottsskydd av växtskyddsmedel och traktorstöder. I samband med besiktning genomförs även skadeförebyggande aktiviteter i form av rådgivning och rekommendationer om förebyggande produkter, vilket ytterligare förbättrar bolagets risk.

Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom de olika riskområdena (limiter). I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där bolaget är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen.

Alla sakförsäkringskontrakt löper på högst ett år med en inbyggd rättighet för försäkringsföretaget att avböja förlängning, eller att ändra villkor och förutsättningar vid förlängning. Bolaget har även en löpande uppföljning på kundnivå och vid behov genomförs åtgärder.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte, återförsäkring, tillsammans med övriga 22 länsförsäkringsbolagen i länsförsäkringsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen- per riskslag fastställda belopp (självbehåll), per skada, per händelse och totalt per skadeår. Återförsäkringsen tar alltså sikte på att begränsa bolagets kostnad för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet. Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB i sin tur upphandlar på den externa återförsäkringsmarknaden för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB, med fastställda andelar, som beror på affärsvolym, valda självbehåll och historiskt skadeutfall.

Känslighetsanalys, reservrisken	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
Kkr	2017		2016	
1% förändring i premier för avgiven återförsäkring +/-	11 065	8 631	10 750	8 385

Ovanstående tabell visar hur resultatet före skatt och eget kapital påverkas av förändringar i olika parametrar. De försäkringstekniska avsättningarna är beräknade enligt aktuariella metoder. Känslighetsanalysen innehåller alltid en viss grad av osäkerhet eftersom avsättningarna representerar en uppskattning av framtida skadeersättningar.

Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser (teckningsmaximaler). Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år. Självbehållen kan variera mellan olika riskslag. Det största självbehåll som bolaget valt för 2017 är 6 Mkr.

Skyddet för trafikskador är anpassat till begränsningarna i Trafikskadelagen. För skador som inträffat utomlands i länder med obegränsat ansvar finns en tilläggsförsäkring som ger ett obegränsat skydd.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till totalt 8(8) miljarder för de 23 länsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans. För katastrofskador som överstiger 0,2 miljarder kronor har det under verksamhetsåret funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen som omfattar ytterligare 7,8 miljarder kronor.

Risken att bolaget av misstag tecknar en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av bolagets återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken Operativa risker.

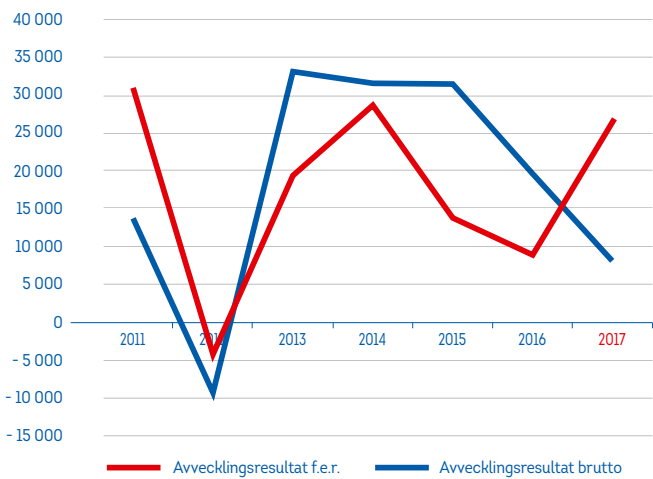
Premie- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märk-bart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en stor andel av bolagets avsättning för oreglerade skador.

Reservrisk

Reservrisk (reservsättningsrisk) är risken för förluster till följd av negativt utfall vid avveckling av avsättningar för oreglerade skador. På lång sikt innebär detta risken för att de avsättningar som gjorts för inträffade men oreglerade skador inte räcker till för att täcka de framtida skadebetalningarna för de aktuella skadorna. På kort sikt innebär det risken i att de ingående avsättningarna inte räcker till för att täcka utbetalningar och utgående avsättningar för oreglerade skador. Den hanteras främst genom att utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador. Löpande gör alla skadehandläggarna genomgångar av sina oreglerade skador för att kontrollera att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan.

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna som kommenteras under rubriken "Ränterisk".

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av avsättning för oreglerade skador för enskilda skadeår ett mått på bolagets förmåga att förutse den slutliga skadekostnaden.

Diagrammet ovan visar avvecklingsresultat brutto samt för egen räkning de 7 senaste åren.

Reservrisken påverkas av de valda återförsäkringsarrangemang, portföljsammansättning inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskurvalsregler och riskbesiktningar. Vilket är åtgärder som sätts in före riskexponering och inget som kan användas för att hantera reservrisk. Tydliga reservsättningsrutiner och en stabil skadehantering på individuell skadenivå är en förutsättning för god hantering av reservrisken. Avslut av försäkringsärenden genom förlikning är en typ av åtgärder som momentant kan eliminera reservrisk.

Katastrofrisk

Katastrofrisk är risken för förluster till följd av att extrema väderförhållanden, naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter leder till mycket stora försäkringsersättningar. Bolagets verksamhetsområde är i första hand begränsat till Göinge-Kristianstad, vilket innebär att de risker bolaget tecknat är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en brand eller stormskada. Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reducering av katastrofrisk. För att begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med övriga 22 länsbolagen i länsbolagsgruppen. Hanteringen av riskutbytet administreras inom det gemensamt ägda bolaget Länsförsäkringar AB.

Marknadsrisk

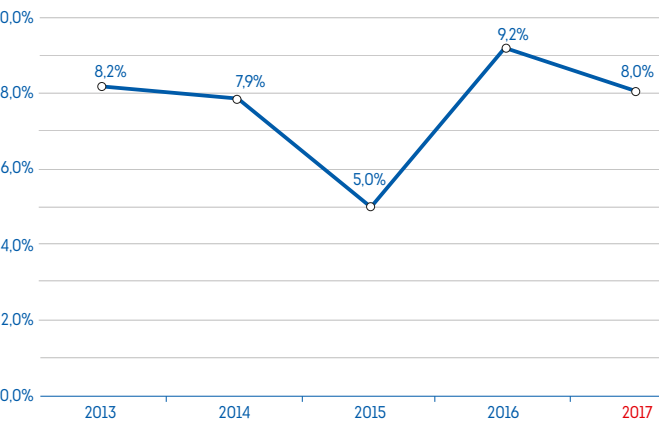
Marknadsrisk är risken för förluster till följd av förändringar i marknadsvärde på finansiella tillgångar och skulder. Inom marknadsrisk finns underkategorierna aktierisk, fastighetsrisk, ränterisk, kreditspreadrisk och valutarisk, koncentrationsrisk och pensionsrisk.

För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads del är det aktierisk tillsammans med koncentrationsrisk som utgör de mest påtagliga riskerna, medan valuta- och fastighetsriskerna är mindre omfattande. Eftersom den övervägande delen av de försäkringstekniska avsättningarna och de finansiella tillgångarna är räntekänsliga, påverkas dessa tillgångar och skulder av en förändring av marknadsräntorna.

Beslut om placeringstillgångarnas sammansättning, och därmed även nivån på Bolagets marknadsrisker, utgör centrala beslut i Bolagets affärsverksamhet. Genom att fastställa Policy för kapitalförvaltningen, Riktlinjer för kapitalhantering och Placeringsriktlinjer fattar Bolagets styrelse beslut kring Bolagets inställning och tolerans till marknadsrisk. Normalportföljen utgör Bolagets strategiska allokering och dess sammansättning ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj, att aktsamhet i kapitalförvaltningen uppnås samt att åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Normalportföljens sammansättning beskrivs i Placeringsriktlinjer.

Bolaget ska enligt placeringsriktlinjerna göra en ALM-analys vart tredje år för att säkerställa att Bolaget med aktsamhet uppfyller sina framtida försäkringsåtaganden. Detta för att sätta normalportföljen utifrån det beslutade avkastningsmålet beräknats i den egna risk- och solvensanalysen (ERSAn).

Det övergripande målet för bolagets kapitalförvaltning är att tillförsäkra att bolagets åtaganden gentemot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. Den övergripande risktoleransen för marknadsrisker motsvarar kapitalförvaltningens mål att eftersträva en jämn och stabil avkastning över tid, d.v.s. att avkastningen inte ska fluktuera i för hög utsträckning över tid.

Diagrammet ovan visar totalavkastningen på bolagets placeringstillgångar de senaste fem åren.

I syfte att skapa meravkastning utöver vad kalkylräntan till försäkringsringrörelsen ska ge, har bolaget valt en aktiv förvaltning av tillgångarna, vilket i sin tur medför att den faktiska fördelningen av tillgångar inom intervallen för respektive placeringstillgångar förändras under året. Styrelsen tar därmed ställning till vilken risknivå (normalportföljen) som skall gälla för förvaltningen och till vilken frihet som ges till den operativa förvaltningsorganisationen att försöka höja avkastningen.

Finansiella tillgångar och skulder	Bokfört värde koncernen		Bokfört värde moderbolaget	
Mkr	2017	2016	2017	2016
Tillgångar				
Fastighetsinnehav	228,4	246,3	157,0	173,9
Aktier och andelar	1 979,4	1 821,5	1 556,6	1 470,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	720,3	674,1	720,3	674,1
Lån	2,6	2,7	23,7	23,7
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	0,5	0,5	0,5	0,5
Kassa och bank	287,2	183,3	269,9	178,7
Summa tillgångar	3 218,4	2 933,0	2 728,0	2 520,9
Skulder				
Skulder till kreditinstitut	24,5	16,3	0	0
Summa skulder	24,5	16,3	0	0

Som finansiella tillgångar redovisas även likvida medel, depåer och rörelsefastigheter.

Riskerna i placeringsportföljen övervakas kontinuerligt och hanteras genom överväganden om vilka placeringar som ger bäst avvägning mellan möjligheter till avkastning och risk. Vidare genomförs stresstester och scenarionalyser för att analysera effekterna på kapitalet och nyckeltal.

Vid varje styrelsemöte erhåller styrelsen en rapport där det framgår hur förvaltningen gått och hur bolagets placeringstillgångar är placerade, samt hur den aktuella allokeringen förhåller sig till normalportföljen. Alla typer av avvikelser gentemot bolagets policy och riktlinjer för kapitalförvaltningen rapporteras i finansrapporten.

Aktierisk

Aktierisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar. Detta definieras som känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på marknadspriserna för aktier eller dessas volatilitet. Aktierisk är bolagets enskilt största marknadsrisk.

Känslighetsanalys, aktiekurs	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
Kkr	2017		2016	
10% nedgång i aktiekurs	-197 940	-154 393	-182 150	-142 077

Tabellen ovan visar hur resultatet påverkas av en nedgång i aktiemarknaden.

Valutarisk

Valutarisk innebär risken för förluster till följd av ändring i valutakurser. Detta beskrivs som känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på valutakurserna eller dessas volatilitet. Bolaget är exponerat mot utländsk valuta genom innehavet i utländska aktier och aktiefonder. Valutarisk är endast tillåten i den utländska aktieportföljen och begränsas av limit för maximal tillåten place ring i utländsk valuta. Bolaget har även skulder i utländsk valuta som dock är hänförliga till ett enskilt återförsäkringskontrakt och därför är begränsade. På tillgångssidan uppgår den genomlysta valutaexponeringen till 365 (338) Mkr. Enligt Bolagets placeringsriktlinjer får maximalt 30 % av de totala placeringstillgångarna vara placerade i annan valuta än svenska kronor. I valutaexponeringen ingår en genomlysning av bland annat svenska aktiefonder och optionsdelen i aktieindexobligationer.

Bolagets aktieexponering består av det strategiska aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB, noterade och onoterade aktier, svenska och utländska aktiefonder samt optionsdelen i aktieindexobligationer. Totalt har bolaget en aktieexponering på 1 979 (1 822) Mkr varav det strategiska innehavet i Länsförsäkringar AB (inkl. Länsförsäkringar Mäklarservice AB och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB) utgör 826 (749) Mkr.

Bolaget hanterar aktierisk enligt den fastställda normalportföljens uppdelning i tillgångsslag. Aktierisken begränsas genom att eftersträva en god diversifiering bland de aktierelaterade tillgångarna avseende geografisk marknad. Den utländska delen av portföljen ska delas in i tre regioner: USA, Europa och Asien/ Emerging markets.

Bolaget försöker även minska risken i aktieportföljen genom att sprida risken på flera olika branscher och geografiska regioner.

Exponering i utländsk valuta, netto (Mkr)	2017	2016
USD	186,8	172,9
EUR	32,8	30,4
GPB	33,9	31,4
JPY	10,4	9,6
DKK	7,8	7,2
Övriga	93,3	86,4
Totalt	365,1	337,9

Ovanstående tabell visar bolagets direkta exponering i utländsk valuta.

Valutafördelningen utgår från marknadsvärdet och den valuta som värdepappret ges ut i. Exempelvis placerar fonden Handelsbanken Tillväxt Tema i aktier utgivna av företag i Asien, Latinamerika, Afrika och Östeuropa inklusive Balkan och Baltikum. Fonden ges ut i SEK, men de underliggande innehaven exponeras mot andra valutor.

Känslighetsanalys, valutakurs	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
Kkr	2017		2016	
10% nedgång i aktiekurs	-36 510	-28 478	-33 379	-26 036

Tabellen ovan visar hur resultatet påverkas av en nedgång av en förändring i valutakurser.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet. Det är känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar i de durationsberoende räntesatserna eller deras volatilitet. Räntebärande placeringar till bunden ränta sjunker i marknadsvärde när räntorna stiger vilket innebär en kostnad för bolaget. Ränteriskens storlek beror på tillgångarnas duration, ju längre löptid desto högre blir ränterisken och desto högre blir följaktligen kostnaden när räntan stiger. Det finns även en ränterisk på skuldsidan, men i motsats till räntebärande tillgångar så uppstår kostnaden för bolaget när räntorna sjunker eftersom skulden då ökar.

Bolaget är exponerat mot ränterisk både på tillgångs- och skuldsidan. På tillgångssidan uppgår bolagets placeringar i räntebärande värdepapper totalt till 720 (674) Mkr. Några räntebärande finansiella skulder finns inte. Bolagets ränteportfölj består huvudsakligen av statsobligationer, statsskuldväxlar, bostadsobligationer och nollkupongsobligationer samt räntefonder. Durationen i ränteportföljen uppgår för närvarande till 1,1 (1,5) år. Samtliga placeringar i räntebärande värdepapper är i svenska kronor.

Känslighetsanalys, ränterisk	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
Kkr	2017		2016	
Ränterisk, räntestress upp	-39 578	-30 871	-38 792	-30 258
Ränterisk, räntestress ned	29 003	21 751	27 773	21 663

Tabellen ovan visar vilken effekt en förändring i räntenivån har på bolagets resultat

För att minimera ränterisken samt att få en följsamhet i utvecklingen mellan tillgångar och skulder följs utvecklingen upp löpande. ALM-analys upprättas vart tredje år och däremellan vid behov om förutsättningarna förändras. Direkta placeringar i räntebärande tillgångar ska i huvudsak utgöras av värdepapper med rating BBB eller bättre. Direkta placeringar får även utgöras av värdepapper med rating BB eller lägre/utan rating, dock maximalt 10% (exklusive Länsförsäkringsgruppen) av totala räntebärande tillgångar.

På skuldsidan uppkommer ränterisk genom diskontering av försäkringstekniska avsättningar. Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring samt för skadelivränteaffären. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador (netto efter avgiven återförsäkring) i trafikaffären till 288,9 (263,3) Mkr. Den ackumulerade diskonteringseffekten, det vill säga skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till 24,2 (38,2) Mkr exklusive skadebehandlingsreserv. Vid en ränteförändring påverkas skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade avsättningar. Ansvarig aktuarie lämnar en rekommendation till Bolaget avseende diskonteringsräntesats för trafikreserven. Den rekommenderade räntesatsen uppgår till 0,50 procent (0,75 procent). Den uppskattade skadekostnaden utgörs av diskonterade värden.

En ränteuppgång påverkar räntebärande tillgångar negativt medan räntebärande skulder och diskonterade försäkringstekniska avsättningar påverkas positivt (en högre diskonteringsränta får till effekt en lägre försäkringsteknisk avsättning)-. Förändringar i räntenivån får en direkt påverkan på bolagets resultat.

Känslighetsanalys, fastighetsrisk	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital	Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
Kkr	2017		2016	
Marknadsvärdet minskar med 10%	-20 756	-16 049	-22 549	-17 588
Förändring av hyresnivåer med -10%	-1 620	-1 264	-1 633	-1 274

Tabellen ovan visar på den effekt förändringar i marknadsvärdet och hyresnivåer har på bolagets resultat.

Fastighetsrisk

Med fastighetsrisk avses förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av priset på fastigheter. Bolagets exponering i fastigheter uppgår till totalt 228,5 (246,3) Mkr. Den största fastighetsrisken är att fastighetsvärdena sjunker till följd av olika förändringar i omvärlden. För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads del är fastighetsrisken relativt begränsad i och med att direktägda fastigheter endast utgör en mindre del 8 (9) % av bolagets placeringstillgångar. Fastighetsinnehavet är koncentrerat till Kristianstads och Hässleholms tätorter.

Spreadrisk

Med spreadrisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor.

Genom innehav i obligationer med kreditrisk och andra räntebärande värdepapper samt övriga lån exponeras bolaget mot risken för att förändrade kreditspreadar påverkar bolaget negativt. Kreditrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

Bolaget hanterar risken genom att placeringar i räntebärande tillgångar inklusive likvida medel i huvudsak ska utgöras av värdepapper med rating BBB eller bättre. Direkta placeringar får utgöras av värdepapper med rating lägre än BBB eller utan rating, dock maximalt 10 % (exklusive Länsförsäkringsgruppen) av de totala räntebärande tillgångarna. Spreadrisken bedöms därför vara liten.

Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har heller inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

Kreditbetyg räntebärande placeringar (Mkr)	2017	2016
AAA-AA	535	510
A-BBB	437	324
<BBB	18	23
Totalt	990	857

Diagrammet visar hur bolagets räntebärande placeringar (inklusive likvida medel) fördelar sig på olika kreditbetyg, i förhållande till föregående år är.

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisken är risken för att förluster till följd av att placeringstillgångarna inte är väl diversifierade. Koncentrationsrisken motverkas primärt genom diversifiering av koncernens placeringstillgångar, genom beslut om högsta exponering per motpart i finansiella derivat, genom beslut om högsta exponering per återförsäkringsgivare och genom fakultativ återförsäkring av enskilt mycket stora försäkrade risker. Bolagets strävan är att ha en väldiversifierad placeringsportfölj avseende exempelvis sammansättning av tillgångsslag, geografiska marknader och enskilda emittenter. Normalportföljens limitnivåer för respektive tillgångsslag stöder detta.

Bolagets ledning och styrelse tar återkommande del av rapporteringen om koncernens stora exponeringar och riskkoncentrationer. Placeringstillgångar är väsentligen väl diversifierade och koncentrationsrisken är framförallt begränsad till strategiska aktieinnehavet i Länsförsäkringar AB.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser.

Bolaget har valt att dela in motpartsriskerna i kategorierna motpartsrisker inom avgiven återförsäkring, motpartsrisker i finansiella derivat (placeringstillgångar)och annan motpartsrisk.

Enligt bolaget Riskpolicyn är motpartsrisker nödvändiga risker som begränsas via gruppens gemensamma återfärskningsprogram samt val av motparte utifrån rating för risker kopplat till återförsäkring. Motpartsrisker kopplat till finansiella derivat begränsas genom att Bolaget säkerställer att motpart har en god rating.

Bolagets motparter ska ha en god återbetalningsförmåga och begränsar sina motpartsrisker genom att endast banker med rating som överstiger BBB får hantera Bolagets likvida medel. Vid fakultativ återförsäkring ska motparter och dess återbetalningsförmåga bedömas och motparterna får inte ha lägre rating enligt Standard & Poor än BBB.

Motpartsrisk inom placeringstillgångarna

Med motpartsrisk inom placeringstillgångarna avses risken för att motparten vid handel av finansiella derivat inte kan fullfölja sina åtaganden. Motpartsrisken inom placeringstillgångarna innefattar även risken för att banken som innehar bolagets likvida medel (innehav på inlåningskonton) inte kan fullfölja sina åtaganden.

Motpartsrisken i bolagets placeringstillgångar (finansiella derivat och likvida medel) bedöms vara relativt liten genom att risken begränsas av krav på motpartens kreditvärdering (rating) samt limiter för maximal exponering. Placeringar för endast göras i instrument med hög kreditvärdighet och placeringarna görs hos olika emittenter för att ytterligare sprida risken. Aktsamhetsprincipen ska tillämpas.

Motpartsrisk i avgiven återförsäkring

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med återförsäkringsavtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare ska ha minst A rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Kreditbetyg återförsäkring, procentuell fördelning per ratingkategori	2017	2016
AAA	-	-
AA	38,5%	41,9%
A	59,0%	56,3%
BBB	0,0%	0,0%
Not rated*	2,5%	1,8%
Totalt	100%	100%

**Länsförsäkringsbolagen delar på Agrias återförsäkring. Marine XL samt Länsförsäkringars internationella retroaffär.*

Länsförsäkringsgruppen har ett antal interna pooler som ger länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd. Detta innebär att bolagen återförsäkrar varandra för de skador som överstiger det enskilda bolagets självbehåll upp till skadekostnadsnivå som täcks av externa återförsäkrare. Motpartsrisken i den avgivna återförsäkringen bedöms därför vara relativt liten.

Bolaget har på balansdagen 182 (177) Mkr i återförsäkrares andel av oreglerade skador, av dessa avser endast en mindre del externa återförsäkrare.

Livförsäkringsrisker

Livförsäkringsrisk avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. Livförsäkringsrisker består av livfallsrisk (långlevnadsrisk), reservrisk, driftkostnadsrisk, och omprövningsrisk.

Livförsäkringsrisken utgör en mycket liten del av bolagets risker och är begränsad till främst livfallsrisk i de skadelivräntor kopplade till trafikaffären som bolaget övertog per den 2014-12-31 från LF Sak Livfallsrisk innebär förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som har antagits. Dessa förluster kan behöva begränsas i samband med olika typer av ändringar, som avkortning av utbetalningstiden, tidigarelagd utbetalning, återköp eller flytt. För att reducera risken finns ett ändringsregelverk som beskriver vilka ändringar som är tillåtna. Den framtida exponeringen för livfallsrisk ökar med ökande volymer. Livslängden i Sverige ökar successivt över tiden, vilket medför ett ökande behov av avsättningar för de försäkringstagare där livfallsrisken dominerar. När försäkringstagare väljer produkter med temporär utbetalning på bekostnad av livsvariga produkter minskar dock livfallsrisken. Livfallsrisken hanteras genom en kontinuerlig uppföljning av dödligheten inom LF-gruppens skadelivräntebestånd samt genom spridning av risken för ändrade dödlighetsantaganden genom intern återförsäkring. Frågan kring nuvarande dödlighetsantaganden i branschen bevakas främst via ansvarig aktuarie.

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. Bolaget har ett antal innehav som kan anses vara relativt illikvida, framförallt innehaven i Länsförsäkringar AB, Humlegården och de fastigheter som bolaget äger. Huvuddelen av bolagets placeringsportfölj är dock av likvid karaktär med placeringar i värdepapper och fonder med god likviditet. För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Bolaget har som princip att alltid hålla en likviditet (kassa och bankmedel) som uppgår till summan av en månads löpande driftskostnader och skadeutbetalningar, det vill säga en månads normala betalningsflöden. Utöver detta finns alltid möjlighet att med två till tre dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Under en normal månad har bolaget utbetalningar avseende driftskostnader, skadekostnader och återförsäkringspremier på cirka 42 (42) Mkr. Inbetalningarna i form av premier, ersättningar från återförsäkrare och provisionersättningar från Länsförsäkringar Bank/Liv/Fond och Agria uppgår till cirka 51 (51) Mkr.

Operativa risker

Operativa risker är risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckande interna processer, mänskliga fel, system eller externa händelser. En viktig del av bolagets riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten skall bedrivas. Bolaget arbetar kontinuerligt med att identifiera, följa upp och förebygga olika operativa risker. Processerna är även utgångspunkten för bolagets riskanalys, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner.

Operativa risker delas in i kategorierna intern brottslighet, extern brottslighet, anställningsförhållanden och arbetsmiljö, affärsförhållanden, skada på fysiska tillgångar, avbrott och störningar i verksamhet och system, transaktionshantering och processtyrning.

Identifiering av operativ risk sker vid de årliga riskgenomgångarna för samtliga bolagets huvudprocesser. Summan av dessa ligger i linje med det beräknade utfallet enligt schablon i standardformeln.

Riskreducerande åtgärder vidtas om riskbedömning överstiger det för bolaget fastställda materialitetsbeloppet på 400 Kkr. Valet av åtgärd för att reducera den operativa risken varierar i hög grad som följd av riskernas olika karaktär. Föreskrivna generella åtgärder enligt bolagets Riktlinje för riskhantering och intern styrning och kontroll är följande; styrande dokument, förändringar i bolagets interna regelverk, företagsövergripande kontroller, nyckelkontroll, utbildning och process/rutinförändringar.

Nyckelkontroller har införts med syfte att säkerställa att processernas resultat är korrekta och kompletta samt för att dokumentera och samla information för rapportering. En annan viktig del av risarbetet är incidentrapportering. De incidenter som inträffar loggas och hanteras i ett särskilt system för att möjliggöra analys och förebyggande åtgärder. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara.

Målet för bolagets arbete med operativa risker är att säkerställa att de operativa riskerna inte ska begränsa möjligheterna att nå uppsatta verksamhetsmål. Detta förutsätter en effektiv hantering av de operativa riskerna. Strategin för hantering av operativa risker utgår från insikten att operativa risker är en del av Bolagets verksamhet. Strategin utgår således inte från att samtliga operativa risker kan undvikas, elimineras eller transfereras till annan part. Däremot kan bolaget genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll minska risken för att operativa risker materialiseras och kan därmed reducera de konsekvenser som kan uppstå till följd av operativa risker. Kostnader för hantering och kontroll av operativ risk ska stå i rimlig proportion till den kostnad eller förlust som kan uppstå om risken materialiseras.

Affärsrisker

Med affärsrisk avses risken för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, en sämre intjäning och rykten. Affärsriskerna behandlas primärt inom ramen för den strategiska planeringen och i den årliga processen för affärsplanering. Analysen av bolagets affärsrisker genomförs årligen i form av en riskworkshop där riskkontroll och företagsledningen deltar.

Strategisk risk

Strategisk risk består av risken till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, omvärldsförändringar och institutionella förändringar. Förmågan hos styrelse, Vd och företagsledning att planera, organisera och följa upp samt att kontinuerligt bevaka marknadsförutsättningar och institutionella förändringar är förstås av stor betydelse för att hålla den strategiska

risken under kontroll. Den strategiska risken påverkas vid större förändringar av verksamhetens inriktning. Ett felaktigt strategiskt beslut kan leda till förlustbringande verksamhet. Strategisk risk omfattar även oförmåga att anpassa bolagets verksamhet till förändringar i omvärlden.

Strategisk risk hanteras inom ramen för bolagets årliga affärsplaneringsprocess, inklusive ERSA. I denna analyseras omvärldsförutsättningar, interna förutsättningar och konkurrenssituationen. Risker identifieras och bedöms. Eventuella åtgärder, kortsiktiga och långsiktiga, som bolaget behöver vidta beslutas. Detta genomförs i samband med en riskworkshop tillsammans med företagsledningen, för att säkerställa att målen uppnås. Processen avslutas med att bolagets ledning och styrelse tar ställning till affärsplanen, inklusive prioriterade aktiviteter av större betydelse. Styrelsen och ledningen följer sedan under året upp beslutade riskåtgärder, strategier och affärsplanens aktiviteter. Då oförutsedda händelser inträffar av större strategisk betydelse hanteras de ad hoc genom analyser och behandling i styrelse och företagsledning. Innan beslut om större förändringar i verksamheten upprättas risk- och konsekvensanalyser, som utgör en del av beslutsunderlaget.

Intjänings risk

Intjäningsrisk är risken för förluster till följd av oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar eller från en oväntad ökning av kostnader från exempelvis svag arbetsproduktivitet. Intjäningsrisk tar sin utgångspunkt i marknadsförutsättningar och hur affären drivs och söker fånga risker i det perspektivet. Det är med den utgångspunkten intjäningsrisk beskrivs här. Det finns dock överlappning mot andra riskkategorier.

För bolaget består intjäningsrisken främst i konkurrenters agerande på marknaden och vår förmåga att förekomma eller anpassa oss i marknadens utveckling.

För den mottagna affären från Länsförsäkringar AB, främst inom Bank, finns en intjäningsrisk i form av minskade provisionsintäkter. Risk för reducereing av provisionsintäkter finns bland annat till följd av kreditförluster, då bolaget bekostar minst 80 % av konstaterad kreditförlust. Vilket regleras genom avdrag på innevarande års provisionsintäkt. Allmänt hanteras risken genom att bolaget fortlopande följer utvecklingen av intäkter och kostnader.

Ryktesorisk

Ryktesorisk är svår att bedöma men likväl en risk som är förödande om den inträffar för en verksamhet som bygger på ett väl inarbetat varumärke som Länsförsäkringar har. Ryktesorisken är risken för förlorat anseende hos kunder, anställda, myndigheter etc., vilket kan leda till minskade intäkter och ett försämrat värde i varumärket. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad lokala förankring innebär ett särskilt ansvar – precis som det ger en unik möjlighet till individuellt bemötande. De tjänster som erbjuds beskrivs med tydlighet och ärlighet, för att ge kunden möjlighet att fatta väl avvägda beslut. Länsförsäkringars varumärke står för det nära, det kundägda, det tillgängliga och ett personligt bemötande. Varumärket betyder mycket för samtliga bolag inom Länsförsäkringsgruppen. Eftersom nedlagd möda att bygga varumärket under lång tid kan raseras på mycket kort tid är det en centralt prioriterad fråga i hela Länsförsäkringsgruppen att skydda varumärket.

För att löpande identifiera och bedöma ryktesorisk krävs en kontinuerlig bevakning av vad som skrivs/sägs om Länsförsäkringar i media. Utifrån detta vidtas lämpliga åtgärder och aktiviteter av företagsledningen.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads ägare är kunderna. Denna ömsesidighet innebär en reell tillgång avseende trovärdighet av att

bolaget agerar för kundernas bästa. Om negativ ryktesspridning uppstår hanteras det genom snabbt agerande och tydlig dialog med både kunder och medier.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunder-na för Länsförsäkringar Liv försäkrings AB, Länsförsäkringar Fond försäkrings AB respektive Länsförsäkringar Bank AB räkning. Som ersättning för detta får Länsförsäkring Kronoberg provision.

Annulationsansvar i förmedlad livaffär

Den ersättning som bolaget erhåller från Länsförsäkringar Liv försäkrings AB är till viss del förenad med ett annulationsansvar, vilket innebär att bolaget kan bli återbetalningsskyldig om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad. Annulationsansvaret var i grunden treårigt, men från och med 2015 då det kom en ny ersättningsmodell från Fondlivbolaget, utgick detta. Annulationsansvaret har fasats ut under en tre års period och upphör från och med den 1/1 2018.

Risk i förmedlad bankaffär

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank AB regleras hur stor ersättning bolaget skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad skall stå för minst 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank AB.

Avräkningen kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida inbetalningar av provisionsersättning. För år 2017 är denna risk begränsad till 33,9 (30,6) Mkr av årets provisionsersättning. Avsättning för befarade kreditförluster är gjord med 2,8 (0,6) Mkr. Bolagets ansvar redovisas under rubriken Ansvarsförbindelser i balansräkningen.

Risker i samband med medlemskap i Trafikförsäkringsföreningen (TFF)

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet från Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievoly m för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs på Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig vara otillräckliga. Prognosen för Trafikförsäkringsföreningens verksamhet för 2017 visar på ett nettounderskott på 254 (293) Mkr varav Länsförsäkringsgruppens andel av detta uppgick till 100 (116) Mkr.

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING (Belopp i Kkr)

Om inget annat anges avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget

NOT 3 Premieinkomst		
	2017	2016
Direkt försäkring i Sverige	520 741	487 322
Mottagen återförsäkring	35 578	35 109
Summa premieinkomst	556 319	522 431

NOT 4 Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		
	2017	2016
Överförd kapitalavkastning	5 942	16 129
Räntesats olycksfall	0,7	0,0
Räntesats trafik	0,5	0,8
Räntesats övrigt	0,0	0,0

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta på summan av halva premieintäkten och genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning.

Använd räntesats utgör för olycksfallsaffären genomsnittlig räntenivå 2017 för statsobligationer med tio års löptid och för övrig affär förutom trafik medelvärdet för 90-dagars statsskuldväxlar under året. Räntesats för trafik är densamma som för diskonteringen med tillägg av 0,25 procentenhet.

NOT 5 Försäkringsersättningar						
	2017			2016		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Utbetalda försäkringsersättningar	305 807	-23 816	281 991	316 413	-31 749	284 664
Skaderegleringskostnader	51 559	0	51 559	50 647	0	50 647
Utbetalda försäkringsersättningar	357 366	-23 816	333 550	367 060	-31 749	335 311
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	5 247	10 358	15 605	1 417	18 835	20 252
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador	15 243	-15 255	-12	-1 290	14 938	13 648
Skaderegleringskostnader	1 941	0	1 941	-789	0	-789
Förändring i avsättning för oreglerade skador	22 431	-4 897	17 534	-662	33 773	33 111

Ingående balans för 2017 är justerade med 3 837 mkr med hänsyn till beståndsoverlåtelsen av Olycksfall

NOT 6 Driftskostnader				
	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Anskaffningskostnader	-72 579	-34 367	-72 579	-34 367
Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader	-4 061	1 000	-4 061	1 000
Administrationskostnader	-22 075	-47 156	-21 815	-47 156
Provisioner i avgiven återförsäkring	-384	-397	-384	-397
Summa driftskostnader	-99 099	-80 920	-98 839	-80 920
Totala driftskostnader före funktionsindelning				
Personalkostnader	-95 580	-98 229	-95 580	-98 229
Provisioner och vinstandelar i mottagen återförsäkring	-356	-349	-356	-349
Lokalkostnader	-5 825	-4 572	-5 825	-4 572
Avskrivningar	-863	-826	-863	-826
Revision	-648	-660	-648	-660
Andra konsultationer	-14 435	-19 044	-14 435	-19 044
Övrigt	-76 286	-56 867	-76 026	-56 867
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-384	-397	-384	-397
Omkostnadsbidrag för förmedlad affär	46 004	42 360	46 004	42 360
Summa totala driftskostnader före funktionsindelning	-148 373	-138 584	-148 113	-138 584
Avgår:				
Förändring i förutbetalda anskaffningskostnader	-4 061	1 000	-4 061	1 000
Driftskostnad för finans och fastighet	5 157	6 657	5 157	6 657
Kostnader för förmedlad affär netto	-3 381	-640	-3 381	-640
Skaderegleringskostnader	51 559	50 647	51 559	50 647
Summa avdrag	49 274	57 664	49 274	57 664
Driftskostnader i sakförsäkringsrörelsen	-99 099	-80 920	-98 839	-80 920

NOT 7 Samgåendekostnader		
	2017	2016
IB	2 000	4 324
IT-kostnader	0	0
Konsulter till exempel revisorer biträdande projektledare ekonomikonsult och jurist	-17	0
Upplösning	0	-2 324
UB Reserv för återstående samgåendekostnader	1 983	2 000

NOT 8**Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - koncernen 2017**

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	229 689				229 689
Obligationer andra räntebärande tillgångar	-9 094				-9 094
Övriga finansiella placeringstillgångar					0
Summa	220 595	0	0	0	220 595

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder			0
Summa	0	0	0

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - koncernen 2016

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	183 399				183 399
Obligationer andra räntebärande tillgångar	6 741				6 741
Övriga finansiella placeringstillgångar					0
Summa	190 140	0	0	0	190 140

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder			0
Summa	0	0	0

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - moderbolaget 2017

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	158 920				158 920
Obligationer andra räntebärande tillgångar	-9 094				-9 094
Övriga finansiella placeringstillgångar					0
Summa	149 826	0	0	0	149 826

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder			0
Summa	0	0	0

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - moderbolaget 2016

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	124 216				124 216
Obligationer andra räntebärande tillgångar	6 741				6 741
Övriga finansiella placeringstillgångar					0
Summa	130 957	0	0	0	130 957

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder			0
Summa	0	0	0

NOT 9**Kapitalavkastning intäkter**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Hysesintäkter från byggnader och mark	20 004	19 160	11 408	10 932
Övriga intäkter från fastighetsförvaltningen	0	0	0	0
Utdelning på aktier och andelar	20 000	16 508	20 000	16 508
Ränteintäkter m.m.				
obligationer och andra räntebärande värdepapper	10 620	5 234	11 250	5 234
övriga ränteintäkter	5	57	5	57
Valutakursvinster	1 588	23 665	1 588	23 665
Realisationsvinster				
aktier och andelar	101 183	37 551	101 183	37 551
räntebärande värdepapper	847	5 183	847	5 183
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	2 663	0	2 663	0
Summa kapitalavkastning intäkter	156 910	107 358	148 944	99 130

NOT 10**Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Orealiserat resultat				
byggnader och mark	-16 700	2 951	-16 700	2 951
aktier och andelar	137 455	177 811	66 686	118 628
räntebärande värdepapper	-5 060	4 427	-5 060	4 427
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	115 695	185 189	44 926	126 006

NOT 11 Kapitalavkastning kostnader	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Driftskostnader från byggnader och mark	-22 545	-10 256	-8 335	-5 452
Kapitalförvaltningskostnader	-5 157	-6 657	-5 157	-6 657
Räntekostnader m.m.				
fastighetslån	-333	-1 030	0	0
övriga räntekostnader	-50	-9	-50	-9
Valutakursförluster	-2 153	-355	-2 153	-355
Realisationsförluster netto				
aktier och andelar	-8 949	-31 963	-8 949	-31 963
räntebärande värdepapper	-4 881	-2 869	-4 881	-2 869
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	-981	0	-981	0
Summa kapitalavkastning kostnader	-45 049	-53 139	-30 506	-47 305

NOT 12 Övriga intäkter och kostnader	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Provision m. m. för Liv Bank Fond och Fastighetsförmedling	61 444	58 672	61 444	58 672
Driftskostnader för Liv Bank Fond och Fastighetsförmedling	-58 063	-58 032	-58 063	-58 032
Summa övriga intäkter och kostnader	3 381	640	3 381	640

NOT 13 Bokslutsdispositioner	Moderbolaget	
	2017	2016
Avsättning till säkerhetsreserv	0	0
Avsättning till/upplösning av periodiseringsfond	-14 943	-14 805
Summa bokslutsdispositioner	-14 943	-14 805

NOT 14 Skatt på årets resultat	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Aktuell skattekostnad				
Periodens skattekostnad	-12 751	-14 022	-12 633	-13 579
Tidigare års skattekostnad	0	-1	0	-1
Summa aktuell skattekostnad	-12 751	-14 023	-12 633	-13 580
Uppskjuten skattekostnad				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader				
byggnader och mark	3 142	-1 181	3 142	-1 181
aktier och andelar	-15 250	-27 747	-15 250	-27 747
obligationer och andra äntebärande värdepapper	1 114	-974	1 114	-974
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-3 009	-3 345	0	0
Uppskjuten skatt på aktiverade utvecklingskostnader	0	0	0	0
Effekt av ändrad skattesats	0	0	0	0
Summa uppskjuten skattekostnad	-14 003	-33 247	-10 994	-29 902
Summa skatt på årets resultat	-26 754	-47 270	-23 627	-43 482

Avstämning av effektiv skatt				
	2017		2016	
Koncernen				
Resultat före skatt		185 625		256 887
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	22,0%	-40 837	22,0%	-56 515
Tidigare års skatt	0,0%	0	0,0%	0
Ej avdragsgilla kostnader	0,8%	-1 530	0,6%	-1 506
Ej skattepliktiga intäkter	-8,8%	16 321	-4,4%	11 391
Schablonintäkt på investeringsfond	0,4%	-677	0,2%	-576
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0%	-31	0,0%	-64
Redovisad effektiv skatt	14,4%	-26 754	18,4%	-47 270
Moderbolaget				
Resultat före skatt		106 750		180 505
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	22,0%	-23 485	22,0%	-39 711
Tidigare års skatt	0,0%	0	0,0%	0
Ej avdragsgilla kostnader	0,2%	-186	2,0%	-3 685
Ej skattepliktiga intäkter	-0,7%	752	-0,3%	553
Schablonintäkt på investeringsfond	0,6%	-677	0,3%	-576
Schablonränta på periodiseringsfond	0,0%	-31	0,0%	-63
Redovisad effektiv skatt	22,1%	-23 627	24,1%	-43 482

NOT 14 (fortsättning) Skattefordringar och -skulder				
		Koncernen		Moderbolaget
		2017	2016	20172016
Aktuell skatteskuld				
Periodens skattekostnad		-7 632	2 103	-7 3231 931
Tidigare års skattekostnad		655	8 734	5518 212
Summa aktuell skatteskuld/fordran		-6 977	10 837	-6 77210 143
Uppskjuten skatteskuld				
byggnader och mark		13 492	16 634	13 49216 634
aktier och andelar		152 831	141 797	152 831141 797
obligationer och andra räntebärande värdepapper		6 608	3 506	6 6083 506
Uppskjuten skatteskuld på obeskattade reserver		120 528	117 520	00
Uppskjuten skatteskuld på aktiverade utvecklingskostnader		4 578	4 578	00
Effekt av ändrad skattesats		0	0	00
Summa uppskjuten skattskuld/fordran		298 037	284 035	172 931161 937
Summa skatteskuld		291 060	294 872	166 159172 080

Uppskjuten skatt har beräknats efter 22 procent.

Förändringen mellan åren har redovisats som uppskjuten skattekostnad eller uppskjuten skatteintäkt.

NOT 15 Immateriella tillgångar				
		Koncernen		Moderbolaget
		2017	2016	20172016
Ingående anskaffningsvärde		28 461	28 461	00
Årets inköp		0	0	00
Utgående anskaffningsvärde		28 461	28 461	00
Ingående ackumulerade avskrivningar		-27 370	-26 775	00
Årets avskrivningar		-595	-595	00
Utgående ackumulerade avskrivningar		-27 965	-27 370	00
Summa immateriella tillgångar		496	1 091	00

Förvärvade immateriella tillgångar avser utvecklingskostnader för gemensamma system, samt goodwill. Beräknad nyttjandeperiod är 5 år och avskrivning sker med 20% årligen. Aktivering sker enbart i koncernen.

NOT 16 Byggnader och mark				
		Koncernen		Moderbolaget
		Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	TotaltByggnader och mark
Ingående verkligt värde 2017-01-01		154 446	91 855	246 301173 855
Anskaffningsvärde		147 325	70 620	217 945136 654
Investeringar i fastigheterna		0	0	00
Nyförvärv		0	0	00
Ackumulerade avskrivningar		-9 956	-1 212	-11 168-1 212
Orealiserad värdeförändring		14 266	7 325	21 59121 591
Utgående verkligt värde 2017-12-31		151 635	76 733	228 368157 033

fortsättning NOT 16		Koncernen		Moderbolaget
		Förvaltnings-fastigheter	Rörelse-fastigheter	TotaltByggnader och mark
Ingående verkligt värde 2016-01-01		155 908	88 673	244 581171 025
Anskaffningsvärde		147 325	70 620	217 945136 654
Investeringar i fastigheterna		0	0	00
Nyförvärv		0	0	00
Ackumulerade avskrivningar		-8 845	-1 091	-9 936-1 090
Orealiserad värdeförändring		15 966	22 326	38 29238 291
Utgående verkligt värde 2016-12-31		154 446	91 855	246 301173 855

Av bolagets 12 fastigheter är 8 rörelsefastigheter och resterande förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastigheter redovisas enligt verkligt värdemetoden.

Förvaltningsfastigheterna består av ett antal hyresfastigheter som hyrs ut till utomstående hyresgäster. Hyreskontrakt avseende kontor och butiker upprättas initialt normalt på en hyrestid som omfattar tre år. Före avtalstidens utgång sker omförhandling med hyresgästen med avseende på hyresnivå och övriga villkor i avtalet om avtalet inte är uppsagt.

Metod för värdering av fastigheter redovisas i not 1.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad nyttjar som kontor 2 400 kvm i fastigheten Badaren 11 i Hässleholm samt 3 120 kvm i fastigheten Fotangeln 5 i Kristianstad.

Påverkan på periodens resultat		
Koncernen/moderbolaget	2017	2016
Hyresintäkter	20 004	19 160
Direkta kostnader för fastigheter som genererar hyresintäkter under perioden	-18 629	-7 361
Direkta kostnader för fastigheter som inte genererar hyresintäkter under perioden	-3 916	-2 895

NOT 17 Aktier och andelar i koncernföretag			
Innehav i dotterföretag	Dotterföretagets säte land	Ägarandel i %	
		2017	2016
AB Tivoliparken	Kristianstad Sverige	100	100
Kristianstad Granaten AB	Kristianstad Sverige	100	100
Doktors Backe AB	Hässleholm Sverige	100	100

Moderbolaget		
Ackumulerade anskaffningsvärden	2017	2016
Vid årets början	127 406	127 406
Inköp	0	0
Aktieägartillskott	6 000	0
Försäljningar	0	0
Nyemission	0	0
Utgående balans 31 december	133 406	127 406

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag			2017	2016
Dotterföretag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	Redovisat värde
AB Tivoliparken 556684-8247 Kristianstad	100	100	92 398	92 398
Kristianstad Granaten AB 556937-2575 Kristianstad	100	100	26 258	20 258
Doktors Backe AB 556637-9755 Hässleholm	300	100	14 750	14 750
Summa			133 406	127 406

Fortsättning Not 17

Det verkliga värdet för fastigheterna i dotterbolagen Doktors Backe Kristianstad Granaten AB och innehavet i AB Tivoliparken har fastställts genom substansvärdeberäkning. Substansvärdet för Humlegården fastställs genom en årlig extern marknadsvärdering. Innehavet av de tre bostadsfastigheterna i Doktors Backe och fastigheten i Kristianstad Granaten AB fastställs genom en marknadsvärdering av fastigheterna enligt de principer som anges i årsredovisningen not 16.

Marknadsvärdet för dotterbolagen uppgår för Kristianstad Granaten AB till 26,5 (27,2) miljoner för AB Tivoliparken till 420,8 (352,6) miljoner kr och för Doktors Backe AB till 23,1 (20,9) miljoner.

NOT 18 Aktier och andelar i intresseföretag				
Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i intresseföretag				
			2017	2016
Intresseföretag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	Redovisat värde
LF Affärsservice Sydost AB 556896-7425, Kristianstad	2 000	33	100	100

NOT 19
Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - koncernen 2017

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 979 421				1 979 421
Obligationer andra räntebärande tillgångar	720 264				720 264
Upplupen ränteintäkt					0
Övriga finansiella placeringstillgångar			2 564		2 564
Summa	2 699 685	0	2 564	0	2 702 249

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		24 521	24 521
Övriga skulder		15 641	15 641
Summa	0	40 162	40 162

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - koncernen 2016

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 821 477				1 821 477
Obligationer andra räntebärande tillgångar	674 090				674 090
Upplupen ränteintäkt					0
Övriga finansiella placeringstillgångar			2 652		2 652
Summa	2 495 567	0	2 652	0	2 498 219

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		16 254	16 254
Övriga skulder		13 584	13 584
Summa		29 838	29 838

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - moderbolaget 2017

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 556 614				1 556 614
Obligationer andra räntebärande tillgångar	720 264				720 264
Upplupen ränteintäkt					0
Övriga finansiella placeringstillgångar			2 564		2 564
Summa	2 276 878	0	2 564	0	2 279 442

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder		14 730	14 730
Summa		14 730	14 730

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - moderbolaget 2016

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 470 034				1 470 034
Obligationer andra räntebärande tillgångar	674 090				674 090
Upplupen ränteintäkt					0
Övriga finansiella placeringstillgångar			2 652		2 652
Summa	2 144 124	0	2 652	0	2 146 776

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder		12 210	12 210
Summa		12 210	12 210

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde				
Koncernen 2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Förvaltningsfastigheter	0	0	151 635	151 635
Aktier och andelar	690 284	849 521	439 616	1 979 421
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	720 264	0	0	720 264
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 564	2 564
Summa	1 410 548	849 521	593 815	2 853 884

Förändringar i beloppen för nivå 3 är beroende på värdeökning med 71 276 kkr och en värdeminskning med -2 811 mkr periodens nyanskaffning 0 kkr och avyttringar 0 kkr.

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde				
Koncernen 2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Förvaltningsfastigheter	0	0	154 446	154 446
Aktier och andelar	669 794	783 431	368 252	1 821 477
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	664 103	9 987	0	674 090
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 652	2 652
Summa	1 333 897	793 418	525 350	2 652 665

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde				
Moderbolaget 2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	690 284	849 521	16 809	1 556 614
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	720 264	0	0	720 264
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 564	2 564
Summa	1 410 548	849 521	19 373	2 279 442

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde				
Moderbolaget 2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	669 794	783 431	16 809	1 470 034
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	664 103	9 987	0	674 090
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 652	2 652
Summa	1 333 897	793 418	19 461	2 146 776

Förändringar i beloppen för nivå 3 är beroende av värdeökning med 88 kkr periodens nyanskaffning 0 kkr och avyttringar 0 kkr.

Nivå 1 består av verkligt värde på en aktiv marknad. Nivå 2 består av verkligt värde som bygger på observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Nivå 3 består av verkligt värde utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. För innehavet i AB Tivoliparken görs en marknadsvärdering av bolagets fastigheter av oberoende värderare vart tredje år. Under löpande år sker en värdering i enlighet med grunderna för substansvärdering. Substansvärdet utgår från årligt resultat i bolaget efter skatt. Substansvärdet utgör därför en rimlig approximation av verkligt värde. Bolagets aktieinnehav i LFAB (nivå 2) har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas till övriga ägare till ett pris som motsvarar substansvärdet så utgör substansvärdet aktiernas verkliga värde.

Vinster och förluster av finansiella instrument och förvaltningsfastigheter redovisas i resultaträkningen i not 8. Inga överföringar har under året skett från eller till nivå 3 från övriga belopp som redovisas i nivå 1 och 2.

Anskaffningsvärden och verkliga värden på aktier och andelar		2017	2016	
	Anskaffnings-värde	Verkligt värde	Anskaffnings-värde	Verkligt värde
Noterade aktier och andelar				
Svenska aktier och andelar	175 384	268 949	216 097	352 358
Utländska aktier och andelar	374 994	443 228	309 043	340 311

Onoterade aktier och andelar				
Länsförsäkringar AB	293 419	824 336	293 419	747 264
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	280	1 110	280	1 125
Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB	1 000	745	1 000	745
Övriga svenska aktier och andelar	18 603	18 246	18 602	25 991
Övriga uttländska aktier och andelar	875	0	4 056	2 240
Summa moderbolaget	864 555	1 556 614	842 497	1 470 034

Tillkommer koncernen:				
Humlegården Holding 1-3	92 303	380 832	92 303	313 546
Länsförsäkringar PE-Holding	26	35 306	26	34 354
Doktors Backe AB, Granaten AB	0	6 669	0	3 543
Summa koncernen	956 884	1 979 421	934 826	1 821 477

Anskaffningsvärden och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper		2017	2016	
Utgivna av:	Anskaffnings-värde	Verkligt värde	Anskaffnings-värde	Verkligt värde
Noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Landshypotek	13 000	13 018	13 000	13 057
Länsförsäkringar Räntefond	555 667	574 384	414 911	433 635
Onoterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Övriga svenska emittenter	19 923	21 091	23 920	24 020
Övriga utländska emittenter	101 927	111 771	187 541	203 378
Summa	690 517	720 264	639 372	674 090

Verkliga värden på finansiella instrument

I Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads balansräkning uppgår verkligt värde och redovisat värde till samma belopp för samtliga finansiella tillgångar och skulder. När det gäller balansposterna aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper har verkligt värde fastställts som aktuell köpkurs på aktiva marknader.

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare,mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dess priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuellt framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurser. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

I balansposten aktier och andelar ingår onoterade aktier till ett värde av 442,9 (381,5) Mkr förutom värdet på Länsförsäkringar AB som uppgår till 824,3 (747,2) Mkr. Värdet på dessa aktier har fastställts till anskaffningsvärde respektive ett bedömt marknadsvärde.

För övriga tillgångar och skulder är anskaffningsvärdet en tillräcklig approximation av verkligt värde eftersom löptiden på dessa finansiella tillgångar och skulder är mycket kort (mindre än 6 månader). Skulder till kreditinstitut löper med rörlig ränta vilket innebär att en förändring i marknadsvärdena bara påverkar det verkliga värdet marginellt. Redovisat värde är därför en tillräcklig approximation av verkligt värde.

NOT 20 Fordringar avseende direkt försäkring		
	2017	2016
Fordringar hos försäkringstagare	142 557	131 155
Fordringar hos försäkringsbolag	35 472	28 004
Summa fordringar avseende direkt försäkring	178 029	159 159

Av fordringar på försäkringstagare väntas 0 kkr bli återvunna mer än tolv månader efter balansdagen.

NOT 21 Övriga materiella tillgångar och varulager				
	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Materiella tillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	15 431	15 431	15 376	15 376
Årets inköp	2 171	0	2 171	0
Utrangeringar	-778	0	-778	0
Utgående anskaffningsvärde	16 824	15 431	16 769	15 376
Ingående ackumulerade avskrivningar	-12 478	-11 653	-12 423	-11 598
Årets avskrivningar	-863	-825	-863	-825
Utrangeringar	311	0	311	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-13 030	-12 478	-12 975	-12 423
Summa immateriella tillgångar	3 794	2 953	3 794	2 953
Varulager				
Lager av skadeförebyggande produkter	138	150	138	150
Summa materiella tillgångar och varulager	3 932	3 103	3 932	3 103

NOT 22 Upplupna ränte- och hyresintäkter				
	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Upplupna ränteutäkter	70	83	70	83
Upplupna hyresintäkter	0	271	0	271
Summa upplupna ränte- och hyresintäkter	70	354	70	354

NOT 23 Förutbetalda anskaffningskostnader		
	2017	2016
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	14 463	13 675
Årets avsättning	10 403	14 463
Årets avskrivning	-14 463	-13 675
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	10 403	14 463
Anskaffningskostnad med avskrivningstid inom ett år.	10 403	14 463

NOT 24 Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter				
	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Förskottsbetalda hyreskostnader	620	699	620	699
Upplupna premier	0	0	0	0
Upplupna intäkter	8 707	9 448	8 707	9 448
Övriga förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	160	7 362	0	7 238
Summa övriga förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	9 487	17 509	9 327	17 385

NOT 25 Obeskattade reserver		
	2017	2016
Utgämningsfond	22 948	22 948
Säkerhetsreserv	434 678	434 678
Periodiseringsfond räkenskapsår 2017	18 000	0
Periodiseringsfond räkenskapsår 2011	0	3 057
Periodiseringsfond räkenskapsår 2012	15 128	15 128
Periodiseringsfond räkenskapsår 2013	1 100	1 100
Periodiseringsfond räkenskapsår 2014	6 000	6 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2015	31 000	31 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2016	19 000	19 000
Summa obeskattade reserver	547 854	532 911

NOT 26 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	Avsättning för ej intjänade premier		Avsättning för kvardröjande risk		Totalt	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ingående balans	222 774	210 238	0	0	222 774	210 238
Under året intjänad premie från tidigare räkenskapsår	-222 774	-210 238	0	0	-222 774	-210 238
Årets avsättning	233 043	222 774	0	0	233 043	222 774
Utgående balans	233 043	222 774	0	0	233 043	222 774

NOT 27 Avsättning för oreglerade skador	2017			2016		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
IB Rapporterade skador	481 459	-67 836	413 623	486 124	-89 853	396 271
IB Inträffade ej rapporterade skador	562 197	-118 183	444 014	582 051	-142 825	439 226
Avsättning för skaderegleringskostnader	27 814	0	27 814	28 294	0	28 294
Diskonteringsdifferens	-38 249	8 731	-29 518	-66 421	21 617	-44 804
Ingående balans *	1 033 221	-177 288	855 933	1 030 048	-211 061	818 987
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	343 270	-10 677	332 593	344 623	-8 813	335 810
Utbetalda försäkringsersättningar	-305 807	23 816	-281 991	-316 414	31 749	-284 665
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år	-15 032	-18 035	-33 067	-28 871	10 837	-18 034
Utgående balans	1 055 652	-182 184	873 468	1 029 386	-177 288	852 098
Utgående balans består av:						
UB Rapporterade skador	483 738	-56 386	427 352	480 234	-67 836	412 398
UB Inträffade ej rapporterade skador	566 320	-131 580	434 740	559 895	-118 183	441 712
Avsättning för skaderegleringskostnader	29 756	0	29 756	27 505	0	27 505
Diskonteringsdifferens	-24 162	5 781	-18 381	-38 249	8 731	-29 518
Utgående balans totalt	1 055 652	-182 185	873 467	1 029 385	-177 288	852 097

* Ingående balans är justerade med 3 837 mkr med hänsyn till beståndsoverlåtelsen av Olycksfall

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor. Därtill finns ett makroekonomiskt antagande om en långsiktig ränta på 4,20 %. För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0,40 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,60 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

NOT 28 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Förmånsbestämda planer
I enlighet med UFR 10 redovisar bolaget förmånsbestämda planer som avgiftsbestämda. Beskrivning av bolagets förmånsbestämda planer återfinns i not 1.

Avgiftsbesämda planer
Bolaget har avgiftsbestämda pensionsplaner för arbetare som helt bekostas av företaget. Betalningar till dessa planer sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

	2017	2016
Antastbar pensionsskuld	700	6 156
Avsatt till löneskatt antastbar pensionsskuld	170	1 493
Pensionskuld K-försäkring	2 628	
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	3 498	7 649

NOT 29 Återstående löptid finansiella skulder						
Koncernen	På anfordran	<1 månad	1-3 månader	3-12 månader	2-5 år	>5 år
Skulder till kreditinstitut	0	0	169	507	2 704	21 141
Övriga skulder	0	0	17 950	16 451	0	0
Summa	0	0	18 119	16 958	2 704	21 141

Fortsättning Not 29

Återstående löptid finansiella skulder						
Moderbolaget	På anfordran	<1 månad	1-3 månader	3-12 månader	2-5 år	>5 år
Skulder till kreditinstitut						
Övriga skulder			17 039	16 451		
Summa	0	0	17 039	16 451	0	0

NOT 30 Övriga skulder	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Leverantörsskulder	13 589	10 765	12 692	10 595
Övriga skulder	20 812	11 888	20 798	10 684
Summa övriga skulder	34 401	22 653	33 490	21 279

NOT 31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Upplupna löner och sociala avgifter	7 009	6 862	7 009	6 862
Förutbetalda hyresintäkter	742	2 158	561	2 058
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5 333	4 675	5 173	4 521
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13 084	13 695	12 743	13 441

NOT 32 Ställda säkerheter	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Fastighetsinteckningar	21 200	21 200	0	0
För försäkringstekniska avsättningar f.e.r registerförda tillgångar	1 206 511	1 193 708	1 206 511	1 193 708
Summa ställda säkerheter	1 227 711	1 214 908	1 206 511	1 193 708

Säkerheter i fastighetsinteckningar har lämnats på grund av dotterbolaget Doktors Backe AB:s lån för finansiering av dess fastighetsinnehav.

I enlighet med 6 kap. 30-31§§ Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldtäckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid en eventuell insolvens.

NOT 33 Eventualförpliktelser/ansvarsförbindelser	2017	2016
Länsförsäkringar Bank	33 852	30 576
Summa eventualförpliktelser	33 852	30 576

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank (Banken) regleras hur stor provisionersättning Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att provisionersättningen skall avräknas visst vid var tid av Banken bestämt belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som vid var tid Banken bedömer kommer belasta Banken avseende av bolaget vid var tid förmedlade lån. Avräkning kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionersättning.

För bolagets åtaganden gentemot Trafikförsäkringsföreningen hänvisas till not 2

NOT 34
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Närstående

Som närstående personer till Länsförsäkring Göinge-Kristianstad koncernen räknas dotterbolag enligt not 16 bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående.

Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt nära familjemedlemmar till dessa personer. Ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare framgår av not 35. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner.

Bedömningen om en närståenderelation föreligger eller inte har grundats på förhållandets ekonomiska innebörd och inte enbart på ägandet.

Närstående är som beskrivits ovan LFAB - koncernen. LFAB har fått i uppdrag av Länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhanda sådan service till Länsförsäkringsbolagen som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas inom Länsförsäkringsgruppen

På balansdagen har moderbolaget fordringar och skulder enligt nedanståden tabell.

	Doktors Backe AB	Kristianstad Granaten AB	Tivoliparken AB	Summa
Skulder	0	0	4 500	4 500
Fordringar	0	20 990	110	21 100

NOT 35
Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda	2017	varav män	2016	varav män
Moderbolaget	104	46%	100	45%
Totalt	104		100	

Dotterbolagen har inte haft några anställda under 2017. Samtliga anställda är tjänstemän.

Könsfördelning i företagsledningen	Andel kvinnor	
Moderbolaget	2017	2016
Styrelsen	34%	42%
Övriga ledande befattningshavare	43%	57%

Kostnader för ersättningar till anställda	2017	2016
Löner och ersättningar	55 990	53 874
Pensionskostnader avgiftsbaserade planer	16 638	11 435
Sociala avgifter	15 265	24 798
Summa kostnader	87 893	90 107

Av moderbolagets pensionskostnader avser 693 kkr (675 kkr) gruppen styrelse och verkställande direktören.

Löner och ersättningar till fritidsombud	2017	2016
Löner och ersättningar	17	368
Sociala avgifter	2	81
varav pensionsavgifter	0	0
Summa	19	449

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter med flera och övriga anställda	2017		2016	
	Styrelse o Vd	Övriga anställda	Styrelse o Vd	Övriga anställda
	3 791	52 199	3 756	50 118
Totalt moderbolaget	3 791	52 199	3 756	50 118

Bolaget har ingen utlåning till någon styrelseledamot eller verkställande direktören.

Ersättningar till ledande befattningshavare under året 2017	Grundlön styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Styrelsens ordförande	384	0	0	384
Styrelsens vice ordförande	214	0	0	214
Övriga styrelseledamöter	1 056	0	0	1 056
Verkställande direktören	791	20	247	1 058
Verkställande direktören	1 346	55	470	1 871
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	5 738	101	2 985	8 824
Summa	9 529	176	3 702	13 407

Ersättningar till ledande befattningshavare under året 2016	Grundlön styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Styrelsens ordförande	447	0	0	447
Styrelsens vice ordförande	228	0	0	228
Övriga styrelseledamöter	977	0	0	977
Verkställande direktören	2 104	60	693	2 857
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	5 808	120	2 500	8 428
Summa	9 564	180	3 193	12 937

Styrelsearvode utgår inte till personalrepresentanter.

Enligt kommissionens delegerade förordning 2015/35 av den 10 oktober 2014 (EU-förordningen) ska försäkringsföretag fastställa styrdokument för ersättningar. Bestämmelser om ersättningar följer även av Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag

Ersättningsprinciper

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna. Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen.

Samtliga anställda i bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar sätts individuellt på en nivå som motiverar personalen med en tydlig koppling till respektive individs arbete och prestation.

Målrelaterad ersättning

Målrelaterad ersättning är ett komplement till den fasta ersättningen. Den målrelaterade ersättningen ska uppmuntra och belöna goda prestationer som långsiktigt leder till att bolaget utvecklas positivt.

Ersättningen är maximerad till 20 kkr per person och grundar sig till 50 procent på graden av uppfyllelse av för bolaget strategiskt viktiga mål och till 50 procent på resultatet. För verksamhetsår 2017 kommer under 2018 att utbetalas 17kkr per person.

Målrelaterad ersättning lämnas inte till personer som kan påverka bolagets risknivå. Till denna grupp räknas företagsledning, försäljningschefer, CFO samt centrala funktioner såsom compliance, riskkontrollfunktionen, aktuarie och internrevision.

Enligt Finansinspektionens föreskrifter ska bolaget göra en riskanalys av den utbetalda målrelaterade ersättningen. Riskanalysen görs för att undvika att den totala rörliga ersättningen begränsar företagets förmåga att stärka sin kapitalbas och att de totala ersättningarna för en period inte äventyrar bolagets förmåga

att sammantaget redovisa positivt resultat över en konjunkturcykel eller uppmuntrar till ett överdrivet risktagande. Eftersom den målrelaterade ersättningen inklusive sociala avgifter endast uppgår till cirka 25 kkr per person anser vi att det inte finns någon risk i utbetalningen.

För verkställande direktören finns inga separata bonusavtal.

Provisionsbaserad ersättning

För säljande personal kan provisionsbaserad ersättning utgå. Provisionsbaserad ersättning regleras i lokalt kollektivavtal.

Pensioner

Bolaget har förmånsbestämd och premiebestämd pensionsplan i enlighet med bestämmelserna i kollektivavtal. Bolagets förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar i FPK och Länsförsäkringar Liv.

Bolaget tecknar för verkställande direktörens räkning pensions- och kapitalförsäkringar till en premie motsvarande 35 % av den pensionsgrundande lönen. Avtalad pensionsålder är 65 år.

För övriga befattningshavare i bolagets ledning gäller för försäkringsbranschen normala pensionsvillkor samt att bolaget bekostar en företagsägd pensionsförsäkring på ett prisbasbelopp per år.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Mellan bolaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida är verkställande direktören berättigad till ett avgångsvederlag på 12 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas mot andra inkomster under den tolv månadersperiod som följer direkt på anställningens avslutande.

För övriga befattningshavare i bolagets ledning gäller en ömsesidig uppsägningstid på tre månader. Vid uppsägning från bolagets sida utgår ett avgångsvederlag på 12 månadslöner. Beslut om ersättningar utöver lön har inga andra ersättningar utgått till personer i ledande ställning under åren 2017 och 2016. De sammanlagda ersättningarna ingår i "ersättningar till ledande befattningshavare".

Arvoden till styrelsens ledamöter beslutas av bolagsstämman.

Ersättning till bolagets verkställande direktör bereds av styrelsens ordförande och vice ordförande och beslutas av styrelsen gemensamt.

Ersättning till ledande befattningshavare fastställs av verkställande direktören.

Ersättningspolicyn i sin helhet finns att läsa på lansforsakringar.se

NOT 36 Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer		
	2017	2016
KPMG		
Revisionsuppdrag*	452	348
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	25	62
Skatterådgivning	39	10
Andra uppdrag	0	0
LFAB Internrevision		
Revisionsuppdrag	177	240
Summa arvoden till revisorer	693	660

*Varav dotterbolag 45 (49) kkr.
I arvodena ingår mervärdesskatt på 25%.

NOT 37 Intäkter och kostnader per försäkringsklass									
	Totalt	Olycksfall och sjukdom	Motor-fordon kasko	Motor-fordon Trafik	Brand- och ann. egen-domsskada	Allmän ansvarig-het	Rätts-skydd	Summa direktförs.	Mottagen återförs.
Premieinkomst brutto	556 319	38 706	136 218	90 542	231 623	10 363	13 289	520 741	35 578
Premieintäkt brutto	546 049	35 642	133 873	89 467	228 686	10 278	13 122	511 068	34 981
Försäkringsersättningar brutto	-379 797	-34 471	-106 272	-85 466	-122 987	-4 071	-6 493	-359 760	-20 037
Driftskostnader brutto	-98 839	-8 543	-13 609	-11 040	-59 244	-2 648	-3 399	-98 483	-356
Resultat av avgiven återförsäkring	-16 973	1 693	-1 315	11 394	-25 675	-1 586	-1 485	-16 973	0
Skadeprocent brutto	69,6%	96,7%	79,4%	95,5%	53,8%	39,6%	49,5%	70,4%	57,3%

NOT 38
Väsentliga händelser efter verksamhetsåret

Den 12 januari köpte Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad samtliga aktier i Sjöbygden Skog AB.

NOT 39 Återbäring	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
IB Återbäring	10 319	64 057	10 319	64 057
Under perioden reglerad återbäring	-2 644	-44 738	-2 644	-44 738
Återföring av tidigare beslutad återbäring	-7 675	-9 000	-7 675	-9 000
Avsättning till återbäring	100 000		100 000	
Summa avsatt för återbäring	100 000	10 319	100 000	10 319

NOT 40
Övriga tekniska kostnader och intäkter

Trafikförsäkringsföreningsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för Sveriges trafikförsäkringsbolag. Verksamheten styrs i huvudsak av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Alla försäkringsbolag som har tillstånd att bedriva Trafikskaderörelse i Sverige ska enligt trafikskadelagen var medlemmar i TFF. TFF ansvarar även för administrationen av Trafikskadenämnden (TSN) som verkar för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringsområdet. TFF:s verksamhet finansieras i enlighet med trafikskadelagen av medlemmarna. Det underskott som uppstår inklusive kostnaden för TSN fördelas på medlemmarna utifrån marknadsandelar inom området trafikförsäkring.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2017	2016	2017	2016
Trafikförsäkringsföreningen (TFF) årskostnad prognos	-3 009	-2 949	-3 009	-2 949
Avräkning av tidigare årskostnader TFF	418	-189	418	-189
TFF via LFAB	-576	-827	-576	-827
Summa övriga tekniska kostnader/intäkter	-3 167	-3 965	-3 167	-3 965

NOT 41
Förslag till behandling av vinst

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 83 122 754, jämte balanserad vinst, kronor 928 641 055, totalt kronor 1 011 763 809 överföres i ny räkning. Samtidigt föreslås att moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkning fastställs.

STYRELSE

Maritha Forsberg
/Tid. enhetschef Biblioteket Osby
2016-2019

Gunnel Smedstad
/Civilingenjör Tjörnarps
2016-2019

Thomas Bengtsson
/Lantmästare Broby
2017-2020

Camilla Lahger
/Personalrepresentant
2017-2018

Stefan Everbring
/Företagsekonom Yngsjö
2017-2018

Thorsten Rosengren
/Direktör Vinslöv
2015-2018

Kenneth Strömbeck
/jur. kand Brösarp
2016-2019

Mats Stureson
/Företagare Hörja
2017-2020

Maria Hofvendahl-Svensson
/Företagare Åhus
2017-2020

Göran Trobro
/Ordförande/Lantmästare Tollarp
2017-2020

Fredrik Björklund
/Personalrepresentant
2017-2018

Göran Rubin
/Företagare Bromölla
2016-2019

Godkännande av VD

Års- och hållbarhetsredovisningen är godkänd av Vd för Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad, Niklas Larsson 2018-03-08.

Godkännande av revisor

Min revisionsberättelse har lämnats 2018-03-26.
Magnus Ripa
Auktoriserad revisor

LEDNING

Niklas Larsson
/Vd

Agneta Wennberg
/Affärsområdeschef, Privat

Ann Ohlsson
/Kvalitets- och utvecklingschef

Anders Axelsson
/HR-chef

Alf Magnusson
/Affärsområdeschef Företag
Lantbruk

Petter Berg
/CFO

Per Vallbo
/Skadestyrman

Renée Carlsson
/Hållbarhet- och Kommunikationschef

Den här års- och hållbarhetsredovisningen är godkänd och underskriven av styrelsen för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad den 8 mars 2018.

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, org. nr 537000-2320

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad för år 2017 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 16–37. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 38–87 i detta dokument.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2017 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Mina uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna 16–37. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Mina uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets styrelse i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på min bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU. Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt min professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i mitt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men jag gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Försäkringsteknisk avsättning

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om Försäkringsteknisk avsättning i not 2 samt i not 27 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området

Beskrivning av området

Koncernens oreglerade skador inom försäkringstekniska avsättningar uppgår till 1 056 mkr per 31 december 2017. Detta är ett område som innefattar betydande bedömningar avseende osäkra framtida utfall, främst avseende tidpunkt och

storlek för inträffade skador som ska regleras till försäkringstagare. Bolaget använder etablerade aktuariella värderingsmodeller för beräkningarna av den försäkringstekniska avsättningen. Modellernas komplexitet ger dock upphov till risk för fel på grund av otillräcklig/ofullständig data eller felaktig utformning eller tillämpning av modellerna. Ekonomiska antaganden som diskonteringsränta, samt aktuariella antaganden rörande skademönster samt dödlighetsantaganden för skadelivräntor är exempel på viktiga indata som används för att uppskatta dessa avsättningar.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har bedömt de aktuariella antaganden i reserveringsmetoderna genom att jämföra värderingsantagandena med bolagets egna utredningar, myndighetskrav och branschsiffror. Vi har stickprovsvis testat kontroller i företagsledningens process för bl a extrahering av data som input till de aktuariella beräkningarna. Vi har använt våra interna specialister på aktuariella frågor för att utmana de metoder och antaganden som använts vid prognostisering av kassaflöden och värderingen av avsättningen. Vidare har vi via kontrollberäkningar verifierat att avsättningen är rimlig jämfört med de förväntade avtalsenliga förpliktelserna. Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar.

Värdering av finansiella instrument klassificerade som nivå 2 och 3

Se redovisningsprinciper i not 1 och andra relaterade upplysningar om finansiella instrument i not 2 och not 19 för detaljerade upplysningar och beskrivning av området.

Beskrivning av området

Koncernen har finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde och som klassificeras i nivå 2 och 3 enligt IFRS värderingshierarki. Koncernen har finansiella tillgångar i nivå 2 om 850 mkr, finansiella tillgångar i nivå 3 om 594 mkr. Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 2 enligt IFRS värderingshierarki bygger på observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Eftersom representativa transaktioner för de aktuella tillgångarna endast finns i begränsad omfattning är det uppskattade värdet på tillgångarna svårbedömt. Värderingen av finansiella tillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar betydande bedömningar av företagsledningen, eftersom de värderas baserat på indata som ej är observerbara av externa parter. Bolagets tillgångar enligt ovan, utgörs av aktier och andelar samt obligationer, fastigheter och andra värdepapper.

Hur området har beaktats i revisionen

Vi har testat nyckelkontroller i värderingsprocessen, innefattande företagsledningens fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, förändringshantering avseende interna värderingsmodeller samt företagsledningens genomgång av värderingar utförda av externa specialister. Vi har bedömt metoderna i värderingsmodellerna mot branschpraxis och värderingsriktlinjer. Vi har jämfört använda antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt undersökt betydande avvikelser. Vi har också kontrollerat fullständigheten i de underliggande fakta och omständigheter som presenteras i upplysningarna i årsredovisningen och bedömt om informationen är tillräckligt omfattande för att förstå företagsledningens bedömningar samt av tillämpade metoder.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2–15 samt 90–91. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information. Mitt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information. I samband med min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

– identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information

eller åsidosättande av intern kontroll.

– skaffar jag mig en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

– utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

– drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

– utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

– inhämtar jag tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Jag ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Jag är ensam ansvarig för mina uttalanden. Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Jag måste också förse styrelsen med ett uttalande om att jag har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka mitt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder. Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer jag vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Jag beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad för år 2017 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Jag är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

– företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller

– på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Jag går igenom och provar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 16-37 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Min granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande. En hållbarhetsrapport har upprättats.

Magnus Ripa, Box 382, 101 27, Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads revisor av bolagsstämman den 20 april 2017. KPMG AB eller revisorer verksamma vid KPMG AB har varit bolagets revisor sedan första gången under perioden 17 juni 1994-16 juni 2003.

Stockholm den 26 mars 2018

Magnus Ripa

Auktoriserad revisor

FÖRTECKNING ÖVER FULLMÄKTIGE

VALDISTRIKT	FULLMÄKTIGE	SUPPLEANT
1 Brönnestad, Finja, Häglinge, Hörja, Mätteröd, Röke, Norra Mellby,Västra Torup <i>Mandatperiod 2018-2020</i>	Per Gunnarsson Karl-Axel Axelsson Bo Johansson Evert Johansson Bengt Nilsson Annika Sankilampi	Magnus Almström Bengt Johansson Eva Turesson Gert Lindkvist
2 Araslöv, Vinslöv <i>Mandatperiod 2016-2018</i>	Monica Granqvist Pernilla Mårtensson Magnus Pahlmark	Bertil Nilsson Henrik Lundstedt Ingrid Sjöstedt
3 Hässleholm Stoby, Vankiva <i>Mandatperiod 2017-2019</i>	Anders Nilsson Jan-Olle Jönsson Anders Karlsson Anders Nilsson	Lars Johansson Anders Johansson Anna Johansson
4 Farstorp, Hästveda, Norra Åkarp, Verum, Vittsjö <i>Mandatperiod 2016-2018</i>	Henrik Kristiansson Sigvard Gustavsson Rose-Marie Nilsson Anders Månsson Thomas Sjögren	Carl Persson Miriam Karlsson Krister Johnsson Kristine Karlström
5 Osby, Örkened <i>Mandatperiod 2017-2019</i>	Thomas Poppe Billy Lindholm	Claes Jansson
6 Broby, Glimåkra, Emmislöv, Hjårsås, Knislinge-Gryt <i>Mandatperiod 2018-2020</i>	Lars Gustavsson Roland Johnsson Inge Lennartsson Bo Svenle	Tommy Axelsson Bo Pehrsson
7 Bromölla, Näsum Oppmanna-Vånga <i>Mandatperiod 2016-2018</i>	Mats-Inge Thuresson Tor Jönsson Anna Holmer Per Eriksson Karin Widerberg Charlotte Åkesson	Mats Hansson Fredrik Hagman Dennis Andersson Magnus Svensson

VALDISTRIKT	FULLMÄKTIGE	SUPPLEANT
8 Kristianstad, Nosaby, Vä <i>Mandatperiod 2017-2019</i>	Martin Nilsson Hans Wessberg Jan Svensson Bertil Nilsson Lennart Olsson Kenneth Johnsson	Roger Nilsson Roland Lindekrantz
9 Tollarp, Träne <i>Mandatperiod 2018-2020</i>	Lars Nilsson Tore Jönsson Henry Svensson Siv Nackmar	Håkan Strandberg
10 Fjällkinge, Åhus <i>Mandatperiod 2017-2019</i>	Margareta Albrektsson Gunnar Eriksson Håkan Pettersson	Magnus Ericsson Magnus Andersson Ingrid Knutsson
11 Degeberga, Everöd <i>Mandatperiod 2018-2020</i>	Monica Frangeur Eva Johansson Per Börjesson Jonas Ohlsson	Salvatore Giuffrida
12 Brösarp, Kivik <i>Mandatperiod 2016-2018</i>	Marie Andersson Thord Andersson Susanne Johansson Sven-Olle Svensson	Harald Olsson Anders Thuresson Benny Grönberg

VALBEREDNING		
Lantmästare Bertil Nilsson, Gärds Köping		2016-2019
Inköpare Tommy Hedman, Hässleholm		2015-2018
Advokat Ingmar Kristiansson, Tormestorp		2017-2020
Agronom, Börje Emilsson, Kristianstad		2017-2020
Företagare, Sven-Olle Svensson, Ravlunda		2015-2018
Lantbrukare Torsten Nilsson, Vinslöv		2016-2019

REVISORER
Ordinarie: Magnus Ripa, Auktoriserad revisor KPMG AB
Suppleant: Gunilla Wernelind, Auktoriserad revisor KPMG AB

Ord & uttryck

Avsättning för ej intjänade premier

I bokslutet gjorda avsättningar för inbetalda premier som avser kommande verksamhetsår.

Avsättning för oreglerade skador

I bokslutet gjorda avsättningar för beräknade ännu ej betalda försäkringsersättningar.

Avvecklingsresultat

Vinst eller förlust vid bokslutstillfället som uppkommer på den ersättningsreserv som har avsatts i närmast föregående bokslut. Beror på att vissa i reserven ingående skador under året har slutreglerats med annat belopp än det reserv-satta.

Direktavkastningsprocent

Nettot av räntetäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och överskott på egna fastigheter i procent av tillgångarnas marknadsvärden.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är – till skillnad från vid indirekt försäkring – direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Diskontera

Nuvärdesberäkna, det vill säga, räkna om till dagsaktuellt värde med hänsyn tagen till förväntningar om framtiden.

Driftskostnadsprocent f.e.r.

Driftskostnader för egen räkning i förhållande till premieintäkten för egen räkning.

För egen räkning (f.e.r.)

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, ackumuleras hos bolaget kapital, som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital överförs i resultatredovisningen från finansrörelsen till försäkringsverksamheten.

Kapitalbas

Med kapitalbas menas det tillgängliga kapitalet. Ett försäkringsbolags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital.

Koncession

Tillstånd från Finansinspektionen att driva försäkringsbolag.

Konsolideringsgrad

Relation mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning uttryckt i procent.

Konsolideringskapital

En sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver samt latent skatteskuld.

Kvardröjande risker

Tillägg till avsättning för ej intjänade premier som görs om denna avsättning i en eller flera objektgrupper bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för gällande försäkringar fram till närmaste förfallodag.

Laganpassad IFRS

Användande av internationella redovisningsregler i den utsträckning de inte kolliderar med svenska lagar.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring avses försäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

Placeringsstillgång

Tillgång som har karaktär av kapitalplacering. Hit räknas i försäkringsbolag fastigheter och värdehandlingar som inte är avsedda att stadigvarande brukas eller innehas i rörelsen.

Premieinkomst

Premieinkomsten är den totala bruttopremien avseende direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller som kan tillgodoföras bolaget med anledning av försäkringsavtal vars försäkringsperiod påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Premieintäkt

Premieintäkten består av avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus betalda premier minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut med hänsyn tagen till kvardröjande risker.

Skadebehandlingsreserv

De skador som ingår i avsättning för oreglerade skador kommer att medföra vissa driftskostnader. För dessa förväntade kostnader avsätts i bokslutet en skadebehandlingsreserv.

Skadelivränta

Ersättning för inkomstförlust som betalas ut månatligen av försäkringsbolaget, bl.a. vid trafikskador.

Skadeprocent

Förhållandet mellan skadekostnad och premieintäkt, uttryckt i procent.

Soliditet, justerad

Beskattat eget kapital inklusive övervärden i tillgångar plus obeskattade reserver efter avdrag för latent skatt, i förhållande till balansomslutningen.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett försäkringsbolag behöver. Beräkningen görs utifrån bolagets premieinkomster samt dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen skall vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte styrs av bolagets affärsvolym, utan av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Säkerhetsreserv

Frivillig reserv som utgör en kollektiv förstärkning av avsättningar för ej intjänade premier och för oreglerade skador.

Totalavkastningsprocent

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året i procent av tillgångarnas genomsnittsvärde värderade till marknadsvärden.

Uppskjuten skatt

Beräknad skatt på det realiserade resultatet vad avser placeringsstillgångar och obeskattade reserver.

Utjämningsfond

Belopp motsvarande redovisad vinst i försäkringsrörelsen kunde till och med 1990, utan att beskattas, överföras till en särskild utjämningsfond. Fonden får tas i anspråk endast för att täcka förlust i försäkringsrörelsen.

Återförsäkring

I de fall ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela det ansvar ett försäkringsåtagande innebär, återförsäkrar bolaget dessa åtaganden hos andra försäkringsgivare. I resultatanalysen kan resultatet avläsas av såväl den avgivna som den mottagna återförsäkringen.

Ömsesidigt ägda försäkringsbolag

Försäkringsbolag som helt och hållet ägs av de kunder som har försäkringar i bolaget. Eventuell vinst går tillbaka till kunderna i form av återbäring, lägre premie eller ökad service.